

Ediție Regională
Muzeele Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VAI!

Luceafărul

REVISTĂ a UNIUNII SCRITORILOR din R. P. R.

Anul IV, Nr. 2 (61) • 15 ianuarie 1961 • Apare la 1 și 15 ale lunii • 12 pagini — 1,50 lei

Cuvîntul tovarășului Nagy István

Eu nu vreau să revin asupra tuturor problemelor multilaterale din referat. Mă mărginesc la o singură problemă: apropierea de viață.
Eu aș modifica această lozincă, în sensul că să nu fim

doar „mai aproape” ci cu totul în viața pe care o trăim. De fapt, cu toții trăim în viață, însă nu toți scriitorii trăiesc în mod conștient. Trebuie trăit conștient din punct de vedere filozofic, din punct de vedere al conștiinței marxist-leniniste, din punct de vedere al cunoașterii societății și direcției în care se dezvoltă societatea noastră. Și ca să înlăstrez acest lucru necesar, vă voi spune cite ceva din experiența mea scriitoricească.

Am început să scriu. Nu am făcut nici liceul, ci doar cinci clase elementare. Primul text pe care l-am scris a fost o povestire mai mare, despre lupta muncitorilor din acel timp.

Cît credeți că m-am documentat eu pentru această primă nuvelă? Timp de 28 de ani m-am documentat pentru ea. Sigur că ar fi fost o perioadă mai scurtă dacă eu, cel puțin de la zece sau cincisprezece ani, sau chiar de la douăzeci de ani, aș fi plecat cu ideea că voi deveni scriitor. Dar pe atunci nu aveam acest gând. Atunci m-am gândit doar să fiu un tîmplar excelent.

Ce conținut au avut acești 28 de ani, în care m-am străduit să scriu această primă nuvelă? O viață proletară, o copilărie zbuciumată. În 1914, cînd aveam 10 ani, eram deja muncitor în fabrică. Cînd eram de 9 ani — între clasa a treia și a patra — am mers cu tîlă meu să lucrez cu ziua la zugrav și vopsitor. Tatăl meu mi-a spus: „Uite, băiatule, trebuie să câștigi pară pentru ghețe și pentru cărți. Și eu într-adevăr am câștigat.”

Am cunoscut și am studiat viața zugravilor, a vopsitorilor, viața meșterului, a soției meșterului, a fetei sale și tot acel mediu. Apoi am lucrat la zidărie, după aceea la fabrica de chibrituri, apoi ca ucenic în fabrică, ucenic de probă la brutărie și așa mai departe, o mulțime de meserii. Am văzut fel și fel de oameni.

Dacă citiți în scrierile mele despre brutari, să știți că aceasta nu o scriu numai așa, că mi-a venit poftă să scriu despre brutari; scriu fiindcă am studiat această viață. Nu am făcut „documentare” prin tre brutari, ci am fost ucenic brutar. Și nici atunci poate nu aș fi început să scriu, dacă tovarășii comunisti și tovarășii muncitori printre care munceam, nu mi-ar fi spus: „Uite, tovarășe Nagy, ar fi bine ca dumneata să scrii despre aceste lucruri, fiindcă ar fi foarte folositor și pentru alții”.

Mi-am spus: hai să-ncerc! Am încercat altă meserie. De ce să nu încerc și meseria aceasta? Mai ales că am avut în fața mea un mare exemplu: pe Maxim Gorki. L-am citit pe Maxim Gorki, cu mare pasiune, cînd eram tînăr muncitor, ca și pe mulți alți scriitori revoluționari.

Cam în felul acesta m-am documentat pentru prima nuvelă pe care am scris-o cînd aveam 28 de ani. Pot să declar aici, în fața dumneavoastră, că fiecare nuvelă, fiecare roman pe care l-am scris mai tîrziu, erau rezultatul întregii vieți pe care am trăit-o pînă atunci, cu adăugirea pe care le-a adus timpul, pe care le-a adus Partidul, cu învățătura sa.

Deci nu trebuie spus „mai aproape de viață”, ci trebuie să trăim în mod „conștient” viața aceasta pe care o trăim.

Intotdeauna cînd vine un tînăr scriitor la mine, cu prima sa lucrare — o nuvelă sau o poezie — mă uit la el și îl întreb: Ce ești dumneata? El spune: „Am fost student...” sau altceva. După aceea, mă uit e scrie. Dacă văd că el a fost student sau țaran și mi se scrie despre un rege din evul mediu, atunci mă îndoiesc intructivă că omul acesta are talent.

De ce? Fiindcă scriitorilor, despre nimic nu poate să scrie mai bine decît despre ceea ce cunoaște el, ceea ce a trăit, ceea ce a analizat el în mod conștient cu filozofia noastră, cu filozofia comunistă. Dacă văd că el nu pornește de la ce cunoaște el cel mai bine, atunci primul sfat pe care îl dau lui este acesta: „Dumneata ai fost student cinci ani, și ai mai făcut opt clase pînă cînd ai ajuns student. Deci

(Continuare în pag. 2-a)

(Continuare în pag. 2-a)

Demostene Botez

Ceas de seară

Griul copt și-opleacă lungile lui ciocuri
De spice arămii și gînditoare.
Maci rari și-nalță florile pe-alcouri, —
Mici steaguri comuniste pe ogoare.

Pe sat în vale înserarea lasă
Din lum și ceață, o albastră dună.
Si-i parcă-un vâl subțire de mătasă
Și parcă-s zorii unui clar de lună.

Tărani trudiți pe prîspe stau la rînd,
E ceasul de odihnă-al înserării
Si griul copt îl vîd din nou în gînd,
Cît ține nesîrșitul depărtării.

E vară, și plămada muncii lor
Dospesște singură-n pămîntul ud.
Si-ncheagă rod din tîrnă și din nor
Și floare și tulpini din colțul crud.

E-o liniște adîncă, fără nume.
În oameni gîndu-i calm și împăcat.
Așa e Pacea pe la noi, în sat,
Și-așa e'n toate satele din lume.

1960.

*) Din ciclul: „Cîntarea Păcii”

Ana Blandiana

Copaci cu frunze fierbinți

Poate c-aș fi vrut să mă risipesc ca un codac,
Să tremăt în vîntul fiecărui an și al fiecărei
generații.

Poate atunci, frunzele mele de aur căzător
Oamenii le-ar fi păstrat ca pe niște amare.

Dar printre crengi aerul nu mi-a fost niciodată solid,
Pămîntul îmi răsucea rădăcinile parcă m-ar fi cîntat,
Din totdeauna vîntului i-a fost dor de mine
și m-a chemat,
Iar oamenii, oamenii îmi cereau nu numai frunze.

Sufletul meu de copac îl dăruie sub formă de schele,
Eu peste mine m-am înălțat în lucrări.
Mereu ceva mai înalt decât sînt pe care îl creșc,
Părinte și fiu îi sînt cu fiecă trecută.

Milioane de pași i-am curățat de noroi
Și-altălea mistrii mi-am scrijelat anonimele riduri...
Pînă cînd zidul va fi sărutat cerul pe frunte
Turnul timpului va mai avea nevoie de schele.

Peste ani, nu mă va răsădi nimeni în grădiniile
său memoriei
Si nu va bănuși nimeni c-aș fi putut să rodesc
în generații ca un copac:
Entuziasmul fluid prin care vîntul se înalță
Mă va dizolva, peste ani, într-un cîntec uitat

Dar azi, cînd simt cum lăță mine timpul
nici nu s-ar naște,
Fericirea mă străbate ardent ca o sevă
Și înnuțesc cu mîndria celui mai vital
dintre sensuri —
Schelele sînt niște copaci cu frunze fierbinți

Consfătuirea tinerilor scriitori a constituit un moment de seamă în viața Uniunii noastre de creație — și aceasta nu numai pentru cei tineri — începătorii sau de curînd afirmați — ci pentru întregul front literar. Într-adevăr, nu problemele specifice ale stadiului de evoluție sînt precumpănitoare în asemenea împrejurări, ci acelea generale: de etică profesională, de angajare și apartenență, de concepție despre lume și de expresie artistică a ei. Sotocesc dezbaterile — pe baza unui raport bogat de idei și concret în iluștrarea acestora — ca o dovadă a creșterii nivelului de cultură generală și de pregătire politică, lucrurile la cuvînt curajoase și vîndînd simțul de răspundere al celor care s-au perindat la tribună. Multuzarea nu a adus însă cu ea o prematură scădere a elanurilor juvenile, a patosului propriu acestor ani; polemicile angajate au rămas, în genero, în limitele principialității, ale unei sănătoase lupte de opinii, temperamentele atîi de diferențiate — și e bine că sînt așa — găsînd limbajul comun al realismului socialist, punctele de vedere înscrîndu-se pe coordonatele majore ale partințății și actualității.

Pentru noi cei mai vîrstnici (singurii care am urmărit evoluția consfătuirilor succesive de-a lungul anilor, dintr-o perspectivă stabilă — căci zece ani înseamnă altceva între 20 și 30, sau 40 și 50!) progresul este incontestabil, atît la fiecare participant cît, mai ales, prin însumarea acestor creșteri individuale, în configurarea „profilului” tineretului scriitoricesc de acum.

Așteptăm cu încredere noile lucrări ale „schimbului de mîine” care de pe acum se vădese atît de pregătît leoretic. Pentru orice artist și mai ales pentru noi toți, bătrîni și tineri care constituim „schimbul de azi”, ceea ce conlează pînă la urmă este opera, capacitatea ei de a sluji cauzei noastre: construcția socialismului și aceea a conștiinței constructorilor lui. Din consfătuire a rezultat că cei mai buni tineri scriitori sînt „să privească” — rămîine să se vadă, să transcrie, să transmită această viziune, marilor mase de cititori, eroi și modele în același timp ale cîntîrilor noastre.

Maestrul TUDOR ARGHEZI dînd autografe, într-o pauză a Consfătuirii

Luînd cuvîntul în numele și din în-sărcinarea Comitetului Central al U.T.M., tovarășul Nicolae Roman a adresat participanților la cea de-a treia Consfătuire pe țară a tinerilor scriitori un cald și sincer salut.

Întotdeauna în numina Congresului al III-lea al P.M.R. marile succese obținute de poporul muncitor în opera de construcție socialistă, vorbirulor a citat aprecierea dată de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în raportul său prezentat la cel de-al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român contribuției tineretului: „alegări de întregul popor muncitor, tineretul patriei noastre participă cu entuziasm la lupta pentru dezvoltarea economiei și culturii, aducînd o contribuție de preț la obținerea tuturor victoriilor noastre”.

După ce a subliniat mari-

le dificultăți înfrîinate de scriitorii în trecut, el a rețeliat condițiile deosebit de prielnice asigurate tinerilor creatori de către partid și stat. Trezînd apoi la literatură produsă de tinerii scriitori, tovarășul N. Roman a spus:

„După cum a reieșit din analiza și din aprecierile făcute în raport, tematica dominantă a literaturii tinerilor scriitori este o tematică a actualității, pătrunsă de spirit de partid. Tinerii scriitori au reușit să se impună opiniei publice prin lucrări de valoare, în măsura în care au cuprins în paginile cărților lor ciocotul anilor noștri, marile teme ale construirii socialismului.

Cuvîntul tovarășului Nicolae Roman

Secretar al C. C. al U. T. M.

Nivelul artistic al lucrărilor tinerilor scriitori, capacitatea de cunoaștere a vieții și muncii constructorilor socialismului sînt într-o continuă creștere, lucru îmbucurător și firesc totodată, date fiind condițiile optime de creație oferite scriitorilor.

Dezbaterile consfătuirii noastre au confirmat din plin hotărîrea tinerilor scriitori de a contribui și mai activ prin creația lor, alături de clasa muncitoare, de întregul popor muncitor, sub conducerea partidului, la opera de construire a socialismului și în scumpa noastră patrie”.

Subliniînd aspectele pozitive și euceririle literaturii tinerilor, tovarășul N. Roman s-a oprit la lipsurile și neajunsurile ei. Atrîgînd atenția asupra dezvoltării impetuoașe a vieții, el a semnalat că tinerii scriitori au încă înaintea lor o serie de sarcini neîmplinite. Printre aceste sarcini, cele mai de preț sînt zugrăvirea multilaterală a chipului omului înaintat și în primul rînd a muncitorului, ogîndirea mai cuprînzătoare a vieții tineretului și a copilului. „A scrie pentru copii și tineret, nu e lucru oarecare, bun de

făcut, după mentalitatea unorora, doar în pauzele dintre două opere, așazis „serioase”. Literatura constituie unul din mijloacele cele mai eficiente în activitatea de educație comunistă a copiilor și tineretului. De aceea, ar trebui ca și tinerii scriitori să-și facă un litlu, de onoare din mîncă lor pe acest tîrîm al creației”.

Totodată, el a apelat și la necesitatea unui stil îngrîșit, a unei limbi literare expresive, alese, a unui stil curățat de expresii vulgare, care au efecte dăunătoare și care denotă lipsă de respect și de grijă a acestor scriitori față de limba bogată și frumoasă a poporului nostru, atît de slîmată și cultivată de mării noștri scriitori. „Cei mai tineri cititori așteaptă cu dragoste și interes cărți atractive, accesibile, în paginile cărora să întâlnească personaje menite să le devină prieteni și slătuitori apropiati. Cărțile acestea trebuie să aducă, în culori puternice, chipul celui mai înaintat erou al zilelor noastre, al comunismului, exemplul viu în formarea personalității viitorului cetățean

încă prea puține romane, nuvele, schițe în care să se reflecte morala nouă a tineretului nostru, atitudinea sa față de muncă, spiritul de răspundere, curajul, îndrăzneala, concepția sa sănătoasă despre dragoste și prietenie.

Unele dintre poeziile semnate de tinerii poeți suferă încă de pe urma unei înflecții superficiale a sentimentelor și gîndurilor contemporanilor noștri. Este firească dorința tineretului de a avea mai multe poezii care să îndemne fierbinte la muncă și luptă pentru socialism, să cînte bucuriile vieții noi, frumusețea și măreția epocii noastre, poezii capabile și mobilizeze energiile, să înălțăreze inimile tinere, care să poată fi învățate și recitate orînd se simte nevoia „cuvîntului înaripat al poeziei.”

Nu putem neglija faptul că într-un gen literar ca dramaturgia, atît de important și iubit de tineret, își mai fac loc unele tendințe ca înlocuirea conflictelor reale, interesante, ale vieții contemporanilor noștri cu

„Schimbul de mîine”

de Marcel Brediașu

30, sau 40 și 50!) progresul este incontestabil, atît la fiecare participant cît, mai ales, prin însumarea acestor creșteri individuale, în configurarea „profilului” tineretului scriitoricesc de acum.

Așteptăm cu încredere noile lucrări ale „schimbului de mîine” care de pe acum se vădese atît de pregătît leoretic. Pentru orice artist și mai ales pentru noi toți, bătrîni și tineri care constituim „schimbul de azi”, ceea ce conlează pînă la urmă este opera, capacitatea ei de a sluji cauzei noastre: construcția socialismului și aceea a conștiinței constructorilor lui. Din consfătuire a rezultat că cei mai buni tineri scriitori sînt „să privească” — rămîine să se vadă, să transcrie, să transmită această viziune, marilor mase de cititori, eroi și modele în același timp ale cîntîrilor noastre.

Pentru o literatură bună și nouă!

de Szemler Ferenc

salo, a poporului său. Materialul lui de viață este prezentul, este chiar viitorul. Trebuie să-l trăiască din plin, să-l cunoască profund, deoarece numai atunci va produce o literatură bună și nouă, la care — potrivit mărturiei consfătuirii — toți rîvesc.

(Continuare în pag. 2-a)

(Continuare în pag. 2-a)

Keia Epelle
NIGERIA

Bucuria eliberării

Te-nalț în cîntecul meu
Pămînt al Africii!
Te port în inima mea
Grădina a palmierilor.
Te strig și te salut
Cîmpie-a orezului, pămînt al ca
Ce porți în adînc diamante.
Vă salut,
Sahară și Kalahară.
Și fluviu al Nilului,
Zambezi și Congo!
Vă salut nisipul aurii și pădurile,
Colibele junglei, orașele, satele!
Dansez azi și cînt leopardii, felinii.
Dansez azi și cînt elefanții și struții,
Cînt miezul din fructe,
Parfumul din flori,
Pămînt african cu bărbați luptători,
Pămînt cu femei dutoase și mindre!
Sînt liber! Sînt liber!
Maceta-i securea mea cutezătoare,
Cu ea am luptat, cu ea am învins.
Și lanuri vreau azi, în păduri defrișate,
Cîmpii roditoare în mlaștini secate,
Vreau munți de batat în hambare,
Săgeți de porumb, vreau să-mi
joace-n azur!
Tăceți! Cine e? Ssst! Cine e?
Macetă, fii gata. Iar dușmanii? Iar?
Ssst! Cine e? Cine e? Nu al glas?
...Sînt ramuri uscate, troznite sub pas.
O, teamă ciudată,
Ce-n inima mea ai rămas!
În țara mea-l liniște! Nigeria e-n pace.
Azi miinile noastre mîngîie jungla.
Macetă, securea mea harnică,
Vino-n plantațiile de cauciuc
Să le creștăm tulpinele zvelte,
Sue-n banan să culegem ciorchinii,
Macetă, secure-a luminii!
Cu tine-am scăpat de robii seculare,
Cu tine-am luptat cucerind libertatea.

Bătrîna mea Africă,
Dintr-un capăt în altul
Liberă vei întineri, într-o zi,
Îți vei cînta bucuria, lumina,
Despicînd înaltul
Dintr-un capăt într-altul
Africa mea! Vei cînta, vei cînta!
Uite, Nigeria e casa mea.
Eu sînt stăpînul ei, eu am s-o schimb,
Rotînd maceta ca pe un nimb,
Un nimb al liniștii, un nimb al muncii...
Junglă străveche și nesfrîștă,
In lături am să te dau cu maceta.

Lovește macetă,
Doboară-mi copacii,
Ajută-mi pămîntul să lasă din junglă.
Înaltă case, aruncă sămînța
Pe unde-a plîns jungla.
Cînta macetă,
Asculte-ți muchia, nu te culca,
Banani, manioca și pepeni dulci
Să-și dăruie rîd în urma ta.
Timpul nu iartă o clipă pierdută.
Te-asteapă grădina de tine-ncepută,
Grădina Nigeriei, maceta mea.

Parcă aud
Africa-ntrăgă,
La nord, la sud,
Parcă aud
Cîntecul-fericit,
Spre apus, răsărit,
Parcă-l aud!
Muncește macetă, cîntă macetă!
Ai l... Africa toată
Va fi într-o zi liberată!

In românește de VIOLETA ZAMFIRESCU

Henne Khali
GUINEEA

Văzduhurile Africii

E-alta soare-n cer!
E-alta soare-n cerul Africii! Chiar și pămîntul
A ostent, cărîndu-l pretutîndea cu el.

Eu insumi mă căznesc s-alung povara-i arzătoare
Și astfel trec prin brazda de curînd deschisă,
Iar nările-mi, tot aspirînd dogoarea,
În mine-aduc al vieții proaspăt clocot.

Attea ploii!
Peste pămîntul Africii, attea ploii! Purfîndu-le
mereu

În pîntecul-a ostentînd chiar și pămîntul.

Eu sorb și sorb, tot sorb șuvoaietele adînci,
Cu capul dat pe spate-n timpîn cerul,
Cu gura larg deschisă sorb, și inima mea soarbe,
Și lată sete nu-mi mai e, dar ploile tot cad.

Attea vînturi bat!
Prea multe vînturi bat în Africa! Chiar și
pămîntul,
De cînd pe pleptul lui se tot preling, a ostentînd.

Eu aripile-mi desfășor, sute de aripi,
Ușor să zbor jur-împrejurul lumii.
O, vînturi Sirokko și alizee,
E timpul — pentru dumnezeu! — să-ncremenîți
odată!
Căci astăzi eu deschid o eră nouă: era luptei.

In românește de BEN CORLACIU

Marsial Sinda
CONGO

Lumina zorilor

O rană singerîndă-ncinge încă,
Africă,
Încheietura mîinilor tale:
negușătorul de sclavi.
Și, prin văzduhul înăbușitor,
miasme-nveninate se tirăsc,
miasmele milului putred,
miasma bălților verzi
și-a lemnului putred
Fără odihnă se zbate
talazul gîndului meu.
Și cîntecul și tînguirea mea
le poartă-n bătaia inimii tale,
tu, tam-tam al meu.
Ascult cum silincile șoptesc,
cum vulesc valurile,
cum pămîntul strigă despre sclavie,
despre străbunii mei,
marță ietîină în tirgurile de sclavi.

Talazul iără de odihnă al gîndului meu,
mereu în aflux, în aflux:
se rostogolește pînă la picioarele mele.
Și cîntecul și tînguirea mea

vestește-le lumii tu, tam-tam al meu.
Prin văzduhul înăbușitor
plutește miasma sclaviei
ce se tirăște iarăși peste Congo,
peste silincile negre de bazalt
poleite-n luminile ierbii.
Talazul gîndului meu,
în aflux, mereu în aflux,
mi se rostogolește la picioare
și-apoi se pierde iar în largul mării.
Vorbește lumii tu, tam-tam al meu,
despre cîntecul și tînguirea mea

Văzduhul e-năbușitor,
O rană singerîndă-ncinge încă,
Africă, încheietura mîinilor tale:
negușătorul de sclavi.
Adu-ți aminte, tam-tam al meu, adu-ți aminte,

de glasul nostru slobod de-altădată
ce se înalță și azi spre libertate
pe țărmurile Africii străbune,
în Martinica,
în Guadelupa
și în Guiana
și-n îndepărtatele Anlie.
Miasma ștreangului e încă înăbușitoare.

Și cîntecul și tînguirea mea
le povestește tu, tam-tam al meu!

Și spune că sînt ceasuri de visare
și ceasurile somnului de plumb
și ceasurile îndoielii
cînd simți nedeslușit îndemnul
să strigi, și-n hohote să plîngi,
ca să alungi a nopții spaimă.

Întregii lumi să povestești, tam-tam al meu,
și cîntecul și tînguirea mea!
Și spune că sînt ceasuri de-ncremenire multă
și spune că-s ceasuri și zile și nopți
cînd glasul nostru-n strigăt se preface
și teama de stăpîni se risipește.

Să povestești, tam-tam al meu,
și despre ceasul furtunos al răzbnării,
cînd glasul n-i vîiet
și brațul se ridică să izbească.
Și povestește tu, tam-tam al meu,
și despre ceasul libertății
ce rumenește zările străbune
ale Africii noastre.

In românește de DAN GRIGORESCU

H. Dhloro
AFRICA DE SUD

Valea celor o mie de coline

Fragment

Vreme de veacuri ai fost jeuită și apăsată,
tu însă te-ai împotrîvit,
ai fugit de sub picioarele dușmanilor, ai ris
de ei
și ai continuat să înflorești cu alte și alte flori,
ai continuat să cînti, preamărînd gloria
vremurilor apuse,
preamărînd pe înțelepții, mîndrii negri (titan),
pe cei ce-n inima celor o mie de coline
au pătimit și au luptat apărîndu-și țara
împotriva străinilor cotropitori.
Unde e inima, sufletul, unde e înțelesul vieții
trecutelor generații de eroi?
O, pămînt al celor o mie de coline, cită vreme
trăiești,
e viu de-a pururi și sufletul lor
și inima lor necontenit va bate.

Nol pășim înaintea domol
și-n făcerea noastră sîntem de neînfrînt.

Au fost trezile sacrele morminte!
Tulburate, umbrele strămoșilor se ridică și
cheamă!

Liniștea cuprinde pămîntul și soarele privește
resemnat.

In adîncurile timpului
se naște sămînța unei vieți noi,
ce va răzbate negreșit la lumină!
In trupul istovit inima întinereste
și-un singe nou aleargă prin vine.
Copacii au înflorit cu florile păcii
și iarăși, în adîncul pădurii, ne simțim acasă.
Din puibere răsar nemaivăzute flori
purfînd în ele culorile, sevele sufletului
care nu se ofilește niciodată, —
în ele se coace sămînța tinerei și viguroasei
rase
atît de dornică de învățatură,
dar poate încă atît de naivă.

Cîntecul de libertate al

Da, zeii se maturizează pe îndelete.
Prin vinele negre rătăcește chemarea
minunatelor țărîmuri...

O, uită-te mai bine la păsările ce străbat cîntînd
văzduhurile înalte, —
e sufletul poporului în ele,
e sufletul lui viu ce cîntă plutînd în văzduh...
Sînt fericit.

In românește de GEO DUMITRESCU

Liliniu Mikaya
MOZAMBIC

Patriei mele

Fragmente

Te-a legănat Oceanul Indian,
O, Mozambic, țarm african
Care te zbuciumi la apus de ape.
Lovesc în tine valurile-ntr-una,
In creasta lor,
Oglînză de-argint, ies din adînc,
Cînd mîna neagră mi-o scufînd în val,
Și cînt, o Mozambic, pămînt natal!
Eram copil cînd scoici diamantine
Strînse-n nisipul cu scipiri de aur vechi,
Îmi povesteau, lipite de urechi,
Neomenia navelor străine,
Cu albi sălbateci
Ce-nroșeau iără-ndurare
Cu purpură din singe african
Și țarm, și mare.

E timpul să-ți speli trupul de norol.
E timpul să-ți speli lacrimile feții.
Sămînța libertății
Să-ți rodească-n livezile vieții, țara mea!
Te-ai ridicat din lutul suferinței
În fața ucigașului, și ai strigat
Să-și scoată ghiarele dușmanii din umerii de
abanos!

Și ai strigat oceanului să cînte,
Din toate fluierile lui albastre,
Și să vestească lumii
Ziua de-argint a libertății noastre.
O, țara mea,
Știu, calea fericirii este grea.
Dar lingă negrii mei eu mă ridic
Și zarea o despic
Cu pomul libertății și-al iubirii
Pe care-l voi sădi în Mozambic!
O, Mozambic,
Ce mîndru vei trăi
Eliberat de chin și de străini!
Va fremăta Oceanul Indian
Cînd țărîmul ți-l-o mîngîia-ntr-ape.
Iar scoicile pe care le-adunam
Copil fiind,
Și le-ascultam de-aproape,
Cînta-vor miine altor generații
Toți anii tăi de zbucium, Mozambic.
Și dragostea mea,
Știu, o să ți-o cînte,
Și fericirea-mi că m-ai zămîslit.

Sînt fiul mîndru-al suferinței tale,
Pe lume n-am alt dor
Decît să fiu
Om liber
Și nedespărțit
De brazele natale.

In românește de VIOLETA ZAMFIRESCU

Ovidio Martins
CAPUL VERDE

Poemul sării

Sînt născut pe o fișe de plajă;
Iată pentru ce port în mine
toate mările lumii.

Postași îmi sînt valurile
care mi-aduc, mereu îmi aduc,
mesaje și taine.

Și poemele mele
(micile mele poeme de dor)
sînt suspine sărate
pe care le culeg sirenele
de pe crestele undelor.

În scoicile și-n ghiocurile
tuturor mărilor lumii
stau închise
cîntecurile mele de dragoste.

Sînt născut pe o fișe de plajă;
Iată pentru ce port în mine
toate mările lumii.

In românește de TAȘCU QHEORGHIU

Antonio Fernandez de Oliveira
ANGOLA

Dragostea și viitorul

Să-ți ascund
silabele unui grai vechi pe care nu-l înțelegi
(tu faci parte din mine, firesc,
ca un copac în floare)
și să-ți vorbesc cu vorbele noi ale viitorului
țesut din flori.

Să-ți ascund
acel dor de demult,
și pe acela moștenit de la marinarii albi,
de la robii negri
care visează luna
în cala negrilor.

Să-ți ascund
vechile lacrimi
travestite azi într-un slow, într-un blue, într-un
bolero.

(iubirea ta
și apăsarea ușoară, dureroasă, care nu minte:
sîniți tîi strîindu-se de pieptul meu,
mîna ta într-a mea,
căldura coapsei tale,
ochii tăi arzători...)

Să-ți ascund toate astea
(tu faci parte din mine, firesc
ca un copac în floare) și să-ți repet cîntecul nou
al nădejdi care se împlineste
să te cînt pe tine, copac în floare,
așteptare a fructului,
preludiu al zilei,
răsărit al soarelui în viața mea.

In românește de NINA CASSIAN

Frank Parks
GHANA

Cerul Africii

Un suflet negru să-mi dați!
Lăsați-l negru să fie
ca negrul pămîntului desis.
Să aibă culoarea pămîntului,
ca nisipul de țarm mai nopțatec;
dar dacă-l cumva cu puțință
negru să fie,
negru.

Și niște tobe să-mi dați,
trei tobe;
sau fie și patru, de vreji.
Lăsați-le negre, cum este
drumu-necat în noroaje.
Și tobele mele să fie
din lemnul pădurilor voastre,
din pielea-argăsită de oaie.
Și dacă-l cumva cu puțință
să sune cum sună pădurea
întrată-n furtună.
Puternic răsune,
ca tunetul.
Tare,
mal tare.
Și-apoi, cînd ar fi să se stingă
chemările lor potolite,
din nou izbucnească-n văzduh
chemările tobelor toate.

In românește de TEODOR BALȘ

Desene de V. SAVONEA

SCRITORII LA TRĂBUNĂ

Eugen Barbu

Să-mi dați voie să mă adresez mai ales aceluia care atinge pentru prima oară cu degetele sfioase gemul incandescent al literaturii...

bintule unele capete. Să nu se uite cite lumini s-au stins prea devreme. Automulțumirea și lauda prilejurilor au pierdut pe mulți. Trebuie să vă gândiți la cele ce vă spun...

Ion Brad

Pentru noi toți, ca și pentru toți cei mai numeroși cititori de literatură, rezultatele muncii din ultimii ani a scriitorilor tineri constituie un semn...

În afara acestui acut fără precedent în toate domeniile de construcție și dezvoltare a socialismului la noi în țară...

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

În această extrem de importantă și actuală operă desfășurată de partid, pe planuri nu numai vaste dar și de lungă durată, activitatea fiecăruia dintre noi trebuie să-și găsească un loc bine definit.

Dezvoltarea socialismului însemnează și dezvoltarea materială a oamenilor care-și dau viața. Pentru a putea influența, trebuie să cunoaștem unde e...

nevoite de cuvintul cel mai potrivit. Cunoașterea aceasta ne-o dă citirea profundă în conștiința și inima oamenilor. Și viața noastră nouă nu e de loc zgârcită când e vorba să ne pună în față chipurile minunate ale contemporanilor noștri...

fiind că tot ce e viu, scăpător de idei și sentimente noi, are o mare forță de însușire și mobilizare. Numai cărțile bune, în care trăiesc oamenii adevărați și în primul rând comunisti, pot deveni elemente creatoare în dezvoltarea opiniei publice sănătoase...

Raportul a arătat, pe bună dreptate, că noi avem acum în țara noastră o situație deosebit de interesantă...

dar, să fim sinceri, ele nu ne ajung și mai ales nu ne vor prisi niciodată. Nimic nu împiedică să încercăm a le avea. De noi depinde aceasta în primul rând.

Pentru a veni în sprijinul tinerilor scriitori și a le ușura munca, a celor tineri scriitori care doresc să-și consacre fără întrerupere eforturile de zugrăvire a chipului celor mai înalți contemporani ai noștri...

Personal, scotesc ca și astfel de inițiativă, dacă se soldază cu o participare entuziasmată, ar putea fi nu numai un puternic și interesant factor educativ mobilizator...

Cred că nici criticii n-ar avea nimic de pierdut dintr-o asemenea experiență. Cei care depun și diverse genuri ale prozei și reportajului, le va veni, probabil, mai ușor să răspundă acestei chemări...

Dacă am nega poziția rolul acesta de cunoaștere, de transmitere a unui înalt mesaj uman, fierbinte prin ideile și sentimentele cele mai adevărate, ne-am tăia singuri creanga de sub picioare...

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

datorii care le încearcă ori de cite ori li este dat să-și confruntă munca ta cu cerințele aceluia pentru care scrii. „Sentimentul acesta m-a încercat văzând și simțind mizeria dragoste cu care am fost împinșii peste tot unde am mers. Dar să face o greșală noierată dacă n-aș transmite această mare dragoste aceluia cărui li este adresată...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

le, capacitatea de a cînta cu pasiune și nouate, cu vigoare și emoție, această impetuoasă revărsare a tuturor energiilor poporului nostru în fluxul larg al construcției socialiste...

Nu trebuie să uităm, de asemenea, că aparținem unei generații cărora li va fi dat nu numai să participe la fătura comunismului, dar să se și bucure de roadele comunismului. Și nouă, deci, celor care azi simțim primele volume...

Irimie Străuț

Luind cuvintul în numele tinerilor scriitori membri ai celor 13 cercuri literare din regiunea Hunedoara, tov. Irimie Străuț, subliniază rolul cercurilor literare și sarcinile ce revin membrilor lor...

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

La cel de-al III-lea Congres al partidului, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a subliniat în mod deosebit că „Partidul nostru desăvârșit o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor...”

Enache Marin

muncitorilor la Uainele „23 August”

Mai întâi vorbitorul a schițat un viu tablou al realizărilor obținute de oamenii muncii de la Uainele „23 August” în acest an, subliniind că pe lângă munca în producție...

„Nu spun un lucru nou dacă afirm că operele literare au o mare influență asupra tineretului. Cărțile bune, eroii cu însușiri adevărate, proprii omului nou, au mare înțeles asupra tinerilor, trezesc în ei dragostea de a-și urma, îi educă în spiritul dragostei față de patrie, față de muncă...”

Nu plăc în mod deosebit cărțile care ne vorbesc despre lupta comunistilor în ilegalitate, despre lupta clasei muncitoare. Citim „Soseava Nordului” de Eugen Barbu, „Despre oțel” al lui Dan Desliu, „Bariera” de T. Mazilu, „Intilnirea” de Constantin Chiriac...

Tocmai acest fenomen al creșterii conștiinței socialiste în rândurile muncitorilor am dori să stea în centrul câștigului, tovarășii scriitori. Datoria circulației lor largi, cărțile a căreia vor face cunoscuți asemenea eroi pentru ca ei să servească drept exemplu tuturor tinerilor muncitori din țară.

Ori, adesea, de acordată atenție mai mult aspectelor de suprafață, exterioro și nu complexelor probleme sufletesti ale omului nou, omul socialist. Aceasta se simte mai ales în unele poezii.

Explicația apariției unor asemenea poezii stă, credem, înainte de toate, în faptul că tinerii noștri poezii nu trăiesc în măsura suficientă în mijlocul muncitorilor, nu participă nemijlocit la viața tineretului din uzine. Ne-am bucurat de aceea, când organizația U.T.M. de la Unirea Scriitorilor a hotărât să stabilească un contact permanent cu organizația U.T.M. de la uzina noastră, văzând în această inițiativă nu numai un ajutor dar și muncă culturală ce o desăvârșă, ci, în primul rând, posibilitatea ca tinerii poezii să ne cunoască mai bine și deci, cunoscându-ne, să scrie despre noi.

Deși încă insuficiente, rezultatele acestei colaborări rezultă din faptul că este folosit pentru tinerii scriitori să vină nu numai de citeva ori prin uzină, ci să mențină cu noi o legătură continuă pentru a ne cunoaște cu adevărat. Nu putem de asemenea să nu le aducem o critică tovarășească și pentru faptul că nici pe cercul literar din uzină n-au mai trecut de citiva timp.

Apredind inițiativa aceasta, noi ne exprimăm convingerea că ea va fi continuată cu mai multă ardoare în viitor, că numărul prietenilor noștri tineri scriitori va crește, și odată cu aceasta și lucrările care se vorbească despre viața noastră.”

Pe linia valorificării creației și a îndrumării tinerilor scriitori, un ajutor prețios am primit și din partea revistelor „Luceafărul” și „Tribuna” care au publicat periodic lucrările membrilor cercurilor literare, articole de analiză și îndrumare. Am vrea însă ca și alte reviste și publicații, printre care și „Scintila Tineretului”, să publice cu mai multă regularitate creațiile noastre, să promoveze cu curaj pe tinerii scriitori talentați. De asemenea, cerem ca Unirea Scriitorilor să trimită mai des în regiunea noastră, scriitori cu experiență.

Congresul al III-lea al P.M.R. a trasat sarcini sporite pentru regiunea Hunedoara. Tinerii creatori din regiune s-au angajat să reflecte în lucrările lor, avintul oamenilor muncii pentru trădarea în viață a acestor sarcini.

În încheiere, vreau să subliniez doar faptul că o sarcină noastră a tuturor este să combatem tot ceea ce e vechi, ogilind în ceea ce scriem: nul, chipul comunismului, omul zilei noastre. Să devenim cu toții adevărați ostași pe frontul socialismului. Luptând fără prag pentru cauza partidului, cu armele nobile ce le avem la îndemână.

Noi trebuie să facem totul pentru a ne spori, pe toate câ-

le, capacitatea de a cînta cu pasiune și nouate, cu vigoare și emoție, această impetuoasă revărsare a tuturor energiilor poporului nostru în fluxul larg al construcției socialiste...

spre descoperirea ei profundă, atentă. Personal, nu cunosc la ora actuală o problemă mai serioasă și mai la ordine a zilei decât aceasta. Lucrările sunt foarte limpede și evidente. Noi n-am cunoscut trecutul, desigur, el a scris și vor scrie cei care l-au trăit, scriitorii mai pînă în...

Nouă ne este dat prezentul și viitorul, simțim contemporanilor unor vremuri deosebite și unor evenimente minunate din viața poporului nostru. Dezavirăm socialismul, nu peste mult timp se vor izi zorii de aur al comunismului. Noi simțim cei care trebuie să scriem cronicile acestor vremuri, prin scrierile noastre le vor trăi și urmașii. Dar noi trebuie să trăim, să cunoaștem profund aceste vremuri, oamenii lor, altfel cum va fi posibil să-i zugrăvim? Aceasta este o cerință, o chemare care trebuie pusă pe fronsispiciul adunării noastre, consfătuirea noastră trebuie să aibă în această privință un rol deosebit.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

În raport se amintea că actuala comisie a tinerilor scriitori și comisia de îndrumare nu sînt ceea ce trebuie să fie. O ultimă chestiune pe care vreau s-o pun este legată de învățatură. Simțim la vîrstă cînd învățatura ne este vitală necesară. Din păcate, unii tineri scriitori au renunțat cu ușurință la continuarea studiilor de stat, scoțind că diploma de absolvent al facultății nu li-o cere nici o editură cînd te prezintă la usa ei cu opul de literatură. N-are rost cred să mai pledez împotriva unei asemenea concepții înșipate. Altfel vreau să spun. Vechea Școală de literatură „Mihail Eminescu” s-a desființat demult, devenind o secție pe lângă Facultatea de Filologie. Dar nici aici n-o avut o viață mai lungă. Ultima grupă care mai există în această secție este acum în lichidare. Dar de ce să se desființeze această secție? Ea s-a dovedit utilitate, pregătind în ceea ce privește cultura politică și generală pe mulți tineri scriitori și este foarte potrivită pentru aceasta. Propun ca Uniunea Scriitorilor să insiste pe lângă Ministerul Învățămîntului și Culturii să nu se desființeze această secție.

(Continuare în pag. 5)

Oltav Paftou-Iași

Comar Baltag

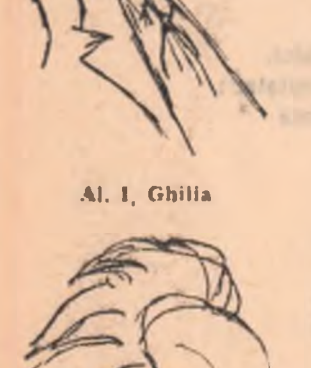
I. D. Bălan

Corneliu Leu

Al. I. Ghilia

Ștefan Iureș

Fedico Ivai

Emanoil Petruț

Rezultatele Confăturii dvs. sint, a spus vorbitorul, așteptate cu nerăbdare și de tineretul din teatru, ca și de fiecare cetățean ce ce frecventează spectacolele noastre.

Munca dvs. de până acum a fost îndepărtată urmărirea de noi. Dezbătută chiar. „Ziaristii” de Al. Mirodan, „Secunda 58” de Dorel Dorian, „In căutarea extraordinarului” de I. D. Șerban, „O lună de confort” de Ștefan Iureș și B. Dumitrescu, „Cind scapăta luna” de Horia Stancu, piese în care rolurile de răspundere le-au avut tinerii, au provocat în colectivele teatrelor din capitală și provincie o vie curiozitate și s-a pornit la punerea lor în scenă cu mare entuziasm.

În discuțiile purtate între noi, cei care dăm viață spectacolelor, în discuțiile dintre noi și public, se pune totuși problema: de ce oare nu se scriu suficiente piese cu conținut adinc de idei, privind viața tinerilor noștri din ziua de azi, tineri care, sub conducerea Partidului, muncesc alături de întregul nostru popor, pentru realizarea celor mai frumoase visuri și idealuri, — socialismul și comunismul.

Directivile celui de-al III-lea Congres al Partidului deschid oamenilor muncii din țara noastră perspective uriașe pe care le cunoaștem. În lupta pentru îndeplinirea acestor directive, se ivesc necontenit subiecte interesante, capabile să furnizeze material viu, emoționant, operi dramatice.

La noi în țară se produc transformări radicale în toate domeniile, se formează noua conștiință a oamenilor. Procesul acesta nu este lipsit de frământări, de căutări, de conflicte.

Membrii cercurilor literare se adresează Comisiei cu rugămintea de a fi ajutați, în vederea studiilor și înțelegerii unor probleme de estetică și teorie literară.

În cadrul Casei de Cultură și Activități Culturale din București, Comisia a decis pe lângă Casa arenească de creație un ciclu de lecții de estetică și teorie literară pentru membrii cercurilor literare din Capitală.

Tot în cadrul Casei de Cultură și Activități Culturale din București, Comisia a decis pe lângă Casa arenească de creație un ciclu de lecții de estetică și teorie literară pentru membrii cercurilor literare din Capitală.

Tratate însă simplist, lucrurile nu numai că nu vor interesa pe nimeni, dar vor suferi și criticele celor ce trăiesc pe scenă, le crează acolo, ale celor care au reușit să îndrepte puțintele unora care s-au comportat astfel.

Până acum am vorbit ca și cum aș fi spectator, nu actor. E drept, la spectacol m-am gândit mai întâi. De ce? Înțelegeți că nu numai de dumneavoastră depindem noi. Sintem la fel legați de dumneavoastră ca și de spectatorii. Sintem trei elemente care nu ne putem despărți niciodată.

As vrea totuși să vă spun că o piesă de teatru bine scrisă care să vorbească despre bucuriile și despre năzuințele tineretului din țara noastră, despre educarea și creșterea lui, despre muncă și despre dragoste, ne ajută și nouă, celor care o jucăm.

O să-mi permit să vă dovedesc aceasta tot printr-un exemplu. La Teatrul Național s-a jucat de un colectiv de actori tineri piesa „Poveste din Irkutsk”, scrisă de un mai puțin tânăr dramaturg — Abruzov.

Și iată că o piesă bună, scrisă bine, a adus în colectivul nostru o atmosferă de colaborare și un spirit de disciplină exemplară. Asemenea piese vă cerem dumneavoastră, scriitorilor tineri, piese în care să se pună atât de uman și atât de adinc problemele încât fiecare spectacol să-l facă pe om să gîndească, să-i îndrepte o lipsă.

Dorim să interpretăm piese despre eroismul tinerilor, despre faptele lor mărețe de pe șantiere și din uzine. Am vrea să vedem că oamenii se recunosc în aceste piese, că ei pleacă din sala de spectacol cu dorința de a deveni ca eroii de pe scenă. Atunci vom considera că și dvs. ca și noi ne-am îndeplinit cu adevărat misiunea de slujitori devotați ai socialismului și pații.

Considerăm că în raportul prezentat de tovarășul Aurel Mihale s-a tras o linie de egalitate între activitatea Comisiei pentru problema scriitorilor tineri și aceea a Comisiei de îndrumare a cercurilor literare. Nu putem fi de acord cu aprecierea care se face că actuala componență a Comisiei, este neviabilă. Comisia de îndrumare, în forma ei actuală, nu s-a născut printr-o mișcare, ci pe baza unei hotărâri a conducătorii Uniunii Scriitorilor, hotărâre luată anul trecut.

În ultimii ani au apărut creații interesante aparținînd tinerilor. Au fost, pe bună dreptate, apreciate cu căldură în raport.

Pornind de la unele observații ale raportului, as vrea să spun câteva cuvinte despre dezvoltarea poeziei pe care am urmări-o mai sistematic. La noi activează o generație de poeți tineri care a dat de acum personalități distincte

te ca Andrișoiu, Aurel Rău, Tiberiu Ufan, Ion Brad, Ion Horea și alții.

Despre creația lor s-a scris destul de mult în revistele noastre. O nouă promoție de poeți se afirmă și dintre foarte mulți studenții, ai amintim numai — pentru stilurile lor diferite — pe Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Miron Sobrobit, Negoită Irimie, Niculae Stoian, Florența Albu, Ilie Constantin, Horia Zilberu, Mihail Negulescu, Anghel Dumbrăveanu și nenumărați alții. Există în scrierile acestora o notă comună ce ține de experiența de viață și de etapa actuală a dezvoltării literaturii realismului socialist.

Succesele înregistrate în această direcție au fost amintite în raport, așa încît nu este cazul să insistăm. Vrem însă să spunem că nu todeauna intenția de a face o poezie contemporană la nivelul preocupărilor și sensibilității epocii noastre s-a soldat cu rezultate notabile. Desprinzîndu-se de anecdota rimată, de versurile plate, inflorite cu lozinci, unii poeți au ancorat, din păcate, în obscuritate, într-un soi de ermetism ostentativ, ce ține de fapt de o experiență poetică de acum treizeci de ani.

Într-un articol recent, tovarășul Crohmălniceanu atrăgea atenția asupra acestui fapt, găsind o vină și criticii, care s-a încercat în diagnostic. Observația nu este lipsită de temei. Dar după părerea mea, tendința opusă este și mai evidentă. Această tendință raportul a numit-o prozairizarea voită a versului, pornită dintr-o emfază a simplificării. Asupra acestui aspect as vrea să insist, deoarece o bună parte din lirica noastră tinăram urmăzează această cale.

Pentru a nu fi grandilocvent sau sentimental, prețios sau idilic, poezii utilizează mijloace mai simple, ce ține de domeniul notațiilor. Fritr-un ritm interior, o muzicalitate a ideii poetice, să spunem așa, poemul poate exprima un sentiment puternic (...)

Am cita în acest sens, ca să ne referim la poezii tineri, ciclul huncedorean al lui Aurel Rău și altele.

Ceea ce ne se înțelege adesea, mai ales de către poezii tineri, dorința de a-și găsi un drum al lor în poezie, este faptul că poemul neantabil, deci cel care utilizează sugestia și aproximativia, își are legile lui, am îndrăzni să spunem legi stricte, anumite principii de organizare, de construcție, peste care nu se poate trece decât cu prețul evadării în prozaim. Există un punct pînă unde observația exactă, notația, poate fi impusă. Depășind acest punct, leșim din sfera poeziei.

Unii tineri poeți abordează necesul prezant, ca să spunem așa, o obligație, pentru că li se pare mai evoluat, în fine, mai modern.

Pentru a încheia o imagine lirică corespunzătoare despre peisajul socialist, despre oamenii epocii noastre, poezii trebuie să aibă capacitatea de a pătrunde filozofic realitatea, de a deslusi semnlele înaintate și profunde, sub lucrurile intimplătoare comune.

O asemenea cerință pune în fața scriitorilor raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la cel de-al III-lea Congres al Partidului.

Cred că stadiul de dezvoltare a literaturii noastre, stadiul de dezvoltare a însăși sensibilității constructorilor socialismului, impune poezilor, inclusiv tinerilor, un etalon liric superior.

În finalul expunerii, tovarășul Eugen Simion, după ce a amintit că nu poate fi critică literară cel care nu are perspectiva evoluției literare, cel care nu este și istoric literar, a arătat că în acest domeniu este necesară o muncă metodică ce trebuie să fie continuată — pe lângă revistele literare a căror sarcină principală în domeniul criticii rămîne, totuși, incurajarea literaturii de actualitate, analiza acestei literaturi — în revistele de specialitate.

Referindu-se la unele probleme ale mișcării artistice de amatori, tovarășul ION MEIȚOIU a insistat asupra contribuției pe care trebuie s-o aducă tinerii scriitori la dezvoltarea cîntecului de masă, prin versuri mobilizatoare, clare și de un înalt nivel artistic.

În sprînjul apelului său a citat cuvintele spuse de poetul Mihail Isakovski la penultimul Congres al Scriitorilor sovietici: „Noi trebuie să scriem versuri pentru cîntec care să aibă o valoare artistică intrinsecă, să nu constituie doar o anexă la muzică”.

Referindu-se la repertoriul formațiilor artistice de amatori și în special al brigăzilor artistice de agitație, vorbitorul a combătut mentalitatea greșită a unor tineri scriitori și a unor membri ai cenacolelor literare care consideră programele brigăzilor niște producții „literare” situate la periferia artei și literaturii. El a arătat că lucrînd nemijlocit la realizarea unui program de brigadă, poezii, prozatorii, dramaturgii ajung să cunoască aspecte ale muncii productive, oamenii, pe care într-o

simplă documentare nu l-ar putea cunoaște. În al doilea rînd ei însiși își vor da seama în ce măsură propria lor literatură are sau nu priză în masă, vîndînd ce anume interesează pe oamenii muncii.

De asemenea el a evidențiat munca unor tineri scriitori din provincie care, prin culegerile lor de folclor poetic contemporan, au contribuit la îmbogățirea repertoriului brigăzilor artistice de agitație cu piese valoroase, îndemîndu-i și pe participanții la consilii să le urmeze exemplul.

În încheiere, tovarășul Ioan Meitoiu și-a exprimat convingerea că „lucrările confăturii vor avea darul să stimuleze procesul apropierii tinerilor scriitori de aceste forme ale mișcării artistice de masă și vor contribui la apropierea tinerilor scriitori de viața noastră nouă, mereu strălucitoare sub bogăția de lumină a Partidului”.

Cornel Omescu

După ce a solicitat criticii literare intervenții mai prompte și mai operative în dezvoltarea creației tinerilor scriitori, tovarășul CORNEL OMESCU a criticat lucrările slabe, rod al unei documentări turistice și al unei profesionalizări pre timpurii a unor tineri scriitori.

Vă cer iertare pentru faptul că, fiind un orator foarte nepriceput, am să vă spun ce am de spus, mai precis, să fac câteva sublinieri pe marginea unor idei.

În anul 1956, cînd s-a ținut cea de-a doua consiliere a tinerilor scriitori, încă nu mă bucuram definitiv pentru literatură, deși aveam în spate cîteva ani de gazetărie și publicisim cu multă încredere de inimă cîteva șezete, reportaje — unele mai izbitoare, altele mai puțin izbitoare, iar altele de-a dreptul lamentabile — și unii tovarăși, în care aveam încredere, își luaseră o mare răspundere și anume, aceea de a mă încuraja să mă dedic meseriei de scriitor.

Exiștările pe care le-am încercat atunci, le-am scosotit în rest și le scosotese firești și astăzi, deoarece cred că, înaintea de a îmbrăca o meserie alit de nobilă ca aceea de scriitor, trebuie să-ți cîmărești forțele, să știi exact pe ce te conțezi. Se pune întrebarea dacă voi fi în stare să creez cu talentul — mult, puțin — pe care-l am, cu puterea de a pătrunde realitatea noastră — o operă demnă de epoca noastră, de care să nu mă rușinez nici eu, nici cititorii mei.

Adunaștea, deosebit de multe impresii, unele încă nelimpede din păcate. As vrea să spun că, în alegerea drumului meu, am avut cuvîntul hotărîtor aceste impresii adunate.

Nu am nici un drept, nici un mandat să vorbesc în numele altor tineri scriitori, dar cred că nu greșesc afirmînd că cei mai mulți colegi din generația mea au început să scrie tocmai din această nobilă dorință de a împărtăși impresii despre clasa muncitoare, de a împărtăși impresii din realitatea noastră de astăzi, de a le face cunoscute și altora, de a fi folosiții, de a avea un rol în educarea cititorilor.

Citind scrierile tinerilor scriitori, poezii să descoperi multe stîngăcii, pagini albe, pe care să le ironizezi sau chiar să le ridiculizezi; dar trebuie să recunoști că aceste cărți auzite a suferit proaspăt inviolabil și scrierile de oameni ai epocii noastre, care au ceva de spus despre această epocă și tocmai acest lucru este deosebit de important. Cărțile acestea sînt scrise de oameni cu o mare voință de a se perfecționa, de a-și ridica nivelul ideologic și artistic. Aceasta este o garanție că vom avea buni scriitori comuniști.

Sintem o generație de scriitori fericiți care nu ne putem plînge că nu avem ce și despre ce să scriem. Aceasta, bineînțeles, dacă vom urma neabătută îndemnul înțelept al partidului, de a cunoaște viața nouă, pentru îmbogățirea neîncetată a experienței. Printre noi, cei tineri, sînt puțini aceia care nu au nimic de spus, care se agită de literatură, cei necheamăți, nepoștii, care vor să fie scriitori din cuprins în carea nu ne putem aștepta urmînd interese meschine. Sînt totuși și unele cărți pe marginea cărora nu se poate discuta, cărora deabia dacă le poți sublinia cîteva pasaje sau să le expui subiectul.

Unii dintre criticii literari, din dorința de a nu cîștira la nivelul cărților pe care le recenzază, face cronici pline de idei, în care dezbat alte probleme decît aceea care sînt cuprinsă în cartea respectivă. Dar apar destule cărți care merita și ar trebui să intre în dezbateri, cu scopul de a lămuri problemele generale și de a-i ajuta pe autori. Vorbitorul a dat cîteva exemple în acest sens.

Cînd propun dezbateri largi asupra unor cărți de actualitate, nu mă gîndesc neapărat să-l scoatem la iveală pe scriitor, să-l popularizăm, să-i auzim numele peste tot, ci cred

că trebuie să se discute probleme de interes general, în interesul scriitorilor respectivi. Să-i îndemnăm tot timpul la seriozitate, la muncă susținută, împotriva succeseșlor efiține care pot să-l amăgosească.

Referindu-se la unele lipsuri din creația sa de pînă acum, tovarășul N. Tic a arătat: „Promit că viitoare mele cărți — mai mult decît cele apărute pînă acum — vor fi un răspuns la criticile aduse. Am început să scriu din dorința de a împărtăși unele impresii. Dar, după cîteva ani, mi-am dat seama că trebuie să scriu bine foarte bine, că azi, în condițiile noastre, cînd ne bucurăm de tot ajutorul, îndrumarea și înțelegerea, nu avem dreptul să fim scriitori mediocri, lăturainici.

Al. I. Ghilia

Arată că, fără a clarifica problema în totalitatea ei, raportul dezvolta cu exigență și seriozitate una din laturile ei cele mai importante — profesionalizarea timpurie — aruncarea în neant, înainte de a-și simți crescute aripile pe umeri.

Legat de aceasta, as vrea să spun cîteva cuvinte despre conștiința profesională de scriitor. Pentru că, oricît ar fi impotriva profesionalizării, există totuși o profesie de scriitor, o profesie bine definită, grea și nobilă, necesară oamenilor, și care cere să i te dai cu pasiune și luciditate.

Tov. Nagy István a vorbit despre această pasiune, despre răspunderea și exigențele muncii scriitoricești. Mulți dintre noi am auzit pe tovarăși mai vîrstnici vorbind despre experiența lor scriitoricească, despre chinurile singurătate din fața paginii albe, în fața cuvintelor grele care trebuie cîmărite și amesturate cu încercămintele. Meriții noștri clasici, de la Eminescu pînă la Arghezi, ne-au lăsat pagini tuburătoare despre frumusețea profesiei noastre. „Nici un meșterșor nu este mai frumos și mai bogat, mai dureros și mai gingaș totodată ca meșterșorul blestemat și fericit al cuvintelor” — scrie marele meșterșor al versului românesc contemporan.

Acum, cînd poporul nostru e angajat în lupta entuziastă pentru dezvoltarea construcției socialiste, alături de scriitorii vîrstnici, generația noastră are de dat marea bătaie pentru a face ca literatura să oglindescă brînză de lumină a trăisărilor socialiste din viața și conștiința oamenilor. Sarcinile noastre sînt deosebit de grele și mai complexe și la rezolvarea lor îi dorim alături, literalmente, pe criticii literari. Munca noastră nu se poate concepe fără activitatea criticilor literari, dar critica să nu pozeze în chip de monumente estetice la sfîrșitul muncii literare, cînd să arunce spre capul romancierului sau poetului cu fulgere sau nori anunțători de tărie — „amane” (zezi Radu Popescu). Să participe la muncă noastră, să intre în etelurile creației literare și cu inteligență și gust, să supravegheze munca noastră, pe ce se poate de dinăuntru. La sfîrșitul barajului de la Bicaz nu se intrunșese o comisie de expertiză să-i măsoare înălțimea și rezistența — calculele în mare și-n mic, la milimetru, sau făcut dinainte și lucrul nu se mai poate dărîma, ca să fie luat de la capăt. O carte rebutată e mai mult decît cîteva zeci de mii de lei cheltuiți — e o armă ideologică fără încredințare, un loc pot în frunt.

Personal am simțit todeauna nevoia unei confruntări cu critica, înainte de a lăsa să o jungă la tipar o carte. „Critică” a fost citit în manuscris de Al. Opres, Tertulian, Eugen Luca, Ion Dodu Bălan, Al. Simion și fiecare din ei a venit cu sugestii și observații interesante. În perioada muncii la „Iesirea din apocalips”, m-am sfătuit mereu cu tovarășul Paul Georgescu, care mi-a dat un ajutor substanțial în rezolvarea unor dificultăți artistice, așa cum, în rezolvarea unor probleme referitoare la veridicitatea momentelor istorice descrise, „Editura Tineretului” mi-a dat o serie de sugestii prețioase. Cred că era o absurditate obiceiul încetăținit pînă acum cînta timp la edituri de a nu se arăta autorilor referatele externe — ba, mai mult, de a nu divulga numele referenților.

În sfîrșit, vreau să spun că sentimentul responsabilității în fața partidului și-n fața poporului nostru, pentru a crea opere literare care să satisfacă cerințele epocii noastre, trebuie să așeze deoparte pe umerii prozatorului, ai romanțierului, ai poetului dar și ai criticului și redactorului de editură.

Kantor Lajos

În cîteva cuvinte mă voi referi la unele aspecte care reflectă creația tinerilor scriitori maghiari. O problemă centrală, proprie creației tinerilor scriitori, este oglindirea colectivității, a muncii de construcție în societatea noastră socialistă.

Pentru a înfișa veridicitatul omului nou, tipul comunistului, nu ne putem mulțu-

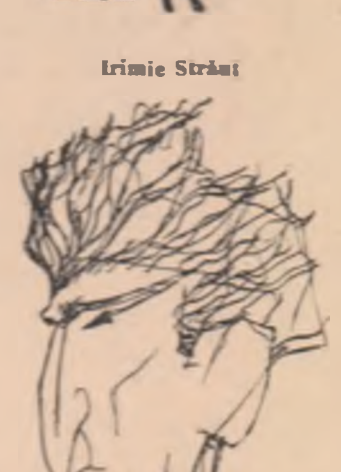
Atilla Socaciu

Ilie Constantin

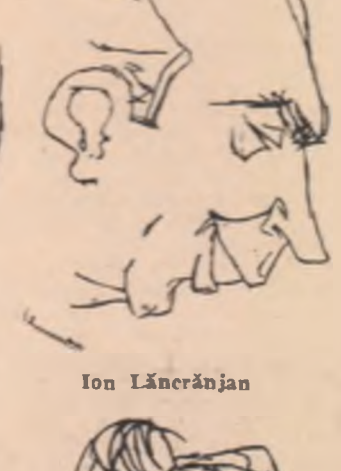
Irimie Străni

Valeria Bipeanu

Ion Lăncrănjan

Florin Mihai Petrescu

Gheorghe Tomozei

Văzuți de SILVAN

mi cu prezentarea acestui om numai la locul lui de muncă, arînd cu ochi îndeplinește norma. Trebuie să se arate problemele lui lăuntrice, personale, latura vieții lui care nu se petrece în incinta uzinei, dar care este strîns legată de munca lui în producție, de viața lui colectivă.

Vreau să vă arăt un exemplu pozitiv din practica unui tânăr prozator maghiar, Veress Zoltan. În nulevele lui, Veress Zoltan se ocupă foarte mult de viața personală, de viața sufletească a eroilor. Aceasta viață sufletească însă este întotdeauna determinată de realitatea socială. La început, în scrierile lui de proză, Veress a înfișat viața personală a eroilor nelegată de viața lor în colectiv, cum s-a întîmplat de pildă în nulevele intitulată „Înfișare și Direcția drumului; dar, într-o nulevă apărută de curînd, intitulată „Intimitate, tinărul scriitor a reușit să prezinte aceste două laturi ale vieții unite într-un singur șir de acțiuni, după cum aceste probleme apar unite și în viață.

Problemele vieții particulare se ivesc în lirică într-un mod deosebit. Cu această ocazie vreau să vorbesc despre lirica de dragoste. Lirica de dragoste este legată de înfișarea eroului liric și nu este problemă de rangul doi. Totuși, în ultima vreme, în producția tinerilor poeți maghiari, întîlnim puține poezii de dragoste, printre care le putem cita pe cele scrise de Laszloffy Aladar, Szilagyi Domokos, Janosik Pal.

Tinerii cititori, elevii și muncitorii, așteaptă poezii de dragoste scrise de poeți tineri, ceea ce e și firesc.

S-a vorbit în raport și despre posibilitățile de publicare a tinerilor. E adevărat, despre aceste condiții create se poate vorbi numai cu mulțumire și recunoștință. Totuși, sint redactorii care vor să publice din lucrările tinerilor numai opere perfect elaborate, uitînd faptul că tinerii au nevoie să se formeze o opinie publică pe marginea creației lor.

Să organizăm discuții ample asupra operelor mai puțin reușite ale tinerilor scriitori încă neconsacrați. Problema respectivă este de mare importanță. Păcat că de multe ori această preocupare critică are un caracter de campanie. Cred că aceasta pot s-o spun și în mod autocritic.

În încheiere, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale criticilor literari: Cunoașterea vieții este o obligație și a criticilor. Criticîi care sînt întotdeauna în redacție nu ar putea să aibă o părere completă asupra operelor care oglindesc realitatea noastră de azi. Nici tinărul critic nu poate fi mulțumit cu așa numitele excursii documentare, ci trebuie să trăiască în permanență între oamenii muncii. După părerea mea, un mijloc foarte folositor este participarea activă în muncile obștești și reportajul. Reportajul poate fi folosit nu numai la o cit mai profundă cunoaștere a vieții, dar îl va ajuta pe tinărul critic ca stilul scrierilor lui să fie mai colorat, mai atractiv, mai interesant.

După părerea mea, ar fi necesar ca toate aceste probleme de creație să fie discutate cit mai des.

Octav Păncu-Iași

Tovarășul Octav Păncu-Iași a arătat că sintem încă departe, după părerea sa, de ceea ce s-ar numi o mare literatură pentru cei mici, dar pașii ne sînt mai siguri, orientarea mai fermă. N-am izbutit să ogîndim decît într-o prea palidă măsură acest luminos adevăr al societății noastre — dragostea și grija nefărmurită a partidului față de cea mai tinără generație — dar, în ce am făcut bun pînă acum, ne sîntim mîndri că am slujit acest adevăr.

Au apărut cîteva romane și povestiri, cîteva cărți de versuri, nu lipsite de stîngăcii și imobilități, dar, sint sigur, nici lipsite de frumuseți, cu buruienii nebrănite, dar și cu flori din grădina uitătoare a vieții noastre socialiste.

S-a îmbunătățit mult, în ultima vreme, calitatea paginilor literare, ale literaturii din revistele pentru copii. Este aici, repet, meritul unei îndrumări mai perseverente, este rezultatul muncii mai susținute a multor scriitori, dar pentru că-mi spun cuvîntul de la această tribună, permițet-mi să relev contribuția demnă de apreciere a scriitorilor tineri. Voi cita astfel romanele Gicăi Iuteș, ale lui Constantin Chiriță, Nicuță Tănase, Costache Anton, povestirile lui Ion Hobană, Mircea Sintimbreanu, Mihail Ștefan, versurile lui Alexandru Andrișoiu, Ion Brad, Ștefan Iureș, Emilia Căldăraru, Horia Aramă, Elena Dragoș ca să numesc numai pe cîteva (cu scuză sinceră că n-am posibilitatea să-i numesc pe toți tinerii scriitori, care, după părerea mea, au darul copiilor lucrări interesante).

Apărîrea unei cărți, ca de pildă aceea a Gicăi Iuteș, în care copiii apar ca niște pui de oameni, cu adevărate lor bucurii, necazuri și visuri, trebuie să facă în același timp să înceteze apariția unei —

ierțăji mi sinceritatea — marelui populat de copii de seră, palid. Apărîrea unor admirabile poezii semnate de pildă, de Andrișoiu sau Brad, în paginile revistelor pentru copii, trebuie să oblige redacțiile acestor reviste de a se bate fără osteneală pentru apărarea pozițiilor cucerite, pentru noi asalturi.

Fiește, pentru aceasta nu există decît o cale — o cale care e aceeași și pentru literatura destinată copiilor — și care începe de la cunoașterea temeinică a vieții. Familia, școala, organizația de tineri, sint principialele arene în care se dă lupta pentru educație a celei mai tinere generații. În mijlocul lor se găsesc cei mai buni tineri scriitori pentru copii. Ele le oferă materialul de viață și ne amintirile din propria copilărie.

În cărțile noastre, din multe motive, printre care, ca să zic așa, și dintr-o regretabilă greșală optică, problemele complexe ale omului matur apar diformate și înguste. Ai senzația, citînd cite o șchiță, că, de exemplu, eroul ei, un constructor al hidrocentralei de la Bicaz, are o singură preocupare în viață: soarta copilului său sau al copilului vecinului său. Frământările legăte de găsirea unei îndrăznețe soluții pentru betonarea rapidă sint un fleac pe lângă frămîntarea sa că Ionel sau Lenuța nu și-au luat la timp elixirul tinereții veșnice — untura de pește. Discutarea unei probleme de protecție a muncii pe șantier, pe un lucru necesajial și abia așteaptă ca să se termine ședința ca să se ducă acasă, unde trebuie să strîngă mâna brăvului său fiu în vîrstă de 5 ani, care, în ziua aceea, la grădiniță, a obținut un important succes: a desenat o rață care nu seamănă cu un galoș, deși aduce nițelșu cu un castravete...

As vrea să nu vă mai rețin decît pentru a vă povestii în cîteva cuvinte ceea ce as numi o „istorioară semnificativă” pentru noi toți, cel care dăruim o parte a muncii scrierilor pentru copii. Istoriaora o știu la rîndu mi de la un prieten care se află în sală și care și-a făcut studiile în Uniunea Sovietică.

Vania sau Șașa, sau Iura, îi cere într-o zi mamei bani de cinematograf.

— Ce film vrei să vezi? — întrebă mama.

— Ceapave! răspunde puștiul.

— Păi filmul despre Ceapave l-ai mai văzut de opt ori! exclamă mirată mama. Pentru ce te mai duci încă o dată?

— Pentru că... zise puștiul, poate că de data asta, în film, Ceapave n-o să mai moară...

Aș putea desigur lăsa acest dialog fără comentariu. Dați-mi voie însă să visez o vreme — pe care o doresc din inimă, nu prea îndepărtată — cînd scrierile noastre pentru copii vor conține alifia veridicitate în tratarea partinică, la un așit de înalt nivel al artei realist-socialiste, încît să provoace și ele asemenea dialoguri.

Atilla Socaciu

Tovarășul Atilla Socaciu în numele tinerilor scriitori din regiunea Brașov a spus: „Vorbesc despre activitatea scriitorilor tineri din regiunea Brașov înseamnă a vorbi despre cercuile literare în care ei sint încadrăți organic. Toți scriitorii tineri din regiunea noastră sint membri ai unor cercuri literare ca „Vladimir Maikovski” de la uzinele de tractoare „Ernst Thälmann”, „Mihail Sadoveanu” de la Uzinele de autocamioane „Steagul Roșu”, „Orizonturi noi” din Sibiu, „Timotei Cipariu” din Blaj, „St. O. Iosif” de la Șghișoara, „Mihail Eminescu” de pe lângă filiala din Brașov a Uniunii Scriitorilor, și altele.

După cum vă este cunoscut, în regiunea noastră s-a născut valoroasa inițiativă „Procesul milimetrilor”, care, stimulată de organele și organizațiile de partid, s-a transformat într-o largă mișcare de masă în bălăina pentru economisirea de metal și alte materii prime. Tinerii scriitori din Brașov au susținut nemijlocit această inițiativă patriotică, care a adus economie noastră națională economie de ordinul zecilor de milioane.

În activitatea cercurilor literare din regiunea Brașov, „procesul milimetrilor” este doar un singur aspect. Creația tinerilor scriitori îmbracă aspecte multiple. Apărîrea, în perioada scursă de la ultima consiliere și pînă acum, a 12 culegeri literare, a suplimentului literar și a numeroase pagini de literatură și artă în ziarele „Drum Nou”, „Volkszeitung”, în zia-

(continuare în pag. 6)

de vreau să scriu din vremea noastră.

De ce o altă problemă... în fața unor bucurii de apăsare unor plăchete de vârstă în proză, datorate celor mai tineri scriitori. Însă eu nu vreau să scriu din vremea noastră...

Intirzie editarea plachetelor care cuprind printre altele lucrări ale creatorilor studenți: Ion Cringuleanu, Manole Auneanu, Mircea Radu Iacoban, Sorin Stoian, Marin Sorescu etc. În schimb, Casa regională de creație editază și pregătește în continuare culegeri ale lucrărilor membrilor cercului literar propriu. Nu veți întreba de ce nu am scris comisia regională de îndrumare a cercurilor literare? De ce? Fîndcă este sublimă, dar lipsește cu desăvîrșire, deși trebuia creată încă de acum doi ani.

Titus Popovici

Voi trece peste introduceren de rigoare și voi începe direct, vorbind despre unul din cele mai mari daruri pe care ni le-a făcut, ca oameni și ca scriitori, în epoca noastră. Partidul clasei muncitoare. E vorba de sentimentul responsabilității noastre.

Drumul nostru, la început stingaci, sovăitor, — așa cum e orice început — a fost cruțat de umilțite, de mizeria însoțitoare de fărîmarea și de a demnității omenești. Faptul că ne găsim aici, că ne spunem deschis problemele e o dovadă strălucită și grăitoare. Faptul că încercăm mîndria bărbătească de a fi nu numai martorii unui proces urias de transformări, dar că simțim considerați o parte vie, creatoare, faptul că ni se cere să fim luptători celei mai înalte idei, faptul că lucrările noastre, indiferent cum ne cheamă, sînt așteptate cu nerăbdare, primite și inconjurate cu dragostea oamenilor muncii, toate acestea trebuie să genereze în noi sentimentul nobil, înalțator, al responsabilității de scriitori și cetățeni.

Mircea Radu Iacoban

Din raportul pe care l-am ascultat precedent în din cuvintele celorlalți tovarășii delegați, vreau să spun că în ciuda eforturilor făcute de a lărgi numărul colaboratorilor la sectorul de critică, rezultatele n-au fost îndeajuns de fructuoase. Trebuie să precizez cu toată sinceritatea că este și vina noastră, însă intr-o bună măsură și, în vînt, oțetora care nu au răspuns solicitărilor insistente din partea redacției.

Nu cred că există tineri critici care să nu fi fost învățați să scrie la această revistă, dar mulți nu au răspuns cum se cuvine.

După părerea mea, diferența între scriitorii adevărați și filistinii depinde de răspunsul pe care îl dau următoarei întrebări: tot ceea ce am primit de la popor și de la partid e o răsplătă a marilor și unicelelor mele merite — sau e un îndemn adînc să dau poporului care m-a crescut, m-a hrănit, mi-a îmbogățit viața cu minunatele lui trăsături spirituale, tot ceea ce este mai bun în mine, prinși la capăt, fără șovăieli, deschis și curajos?

Și sînt convins că despre acei scriitori, mulți încă foarte tineri, care își dau lor înșile cuvinte de felul acesta, în viața lor va exista o diferență deosebită față de scriitorii care nu au dat acest răspuns.

Crede că e cazul să lăsăm timpului sarcina de a răspunde care și cui dintre noi am fost genii: iar noi să ne vedem de splendidă noastră muncă, atît de grea și atît de plină de mari satisfacții, cu liniștea, încrederea, înțelepciunea și seriozitatea omului care se întrebă firesc, fără emfază, ce ar trebui făcut pentru ca patria să aibă mai mult oțel.

Aș vrea să precizăm un lucru: a spune unui scriitor: cunoaște viața, e ca și cum ai spune unui medic că pentru a face o operație e nevoie să cunoască rețeaua și anatomia. Și iată, viața ne dovedește că acest lucru trebuie spus, cu tărie. Asta nu e de-așezăns: trebuie să găsim împreună, tovarășește, acele metode practice care să ne ajute în aprofundarea datelor realității noastre socialiste și — dacă e nevoie — să scuturăm inerția, acolo unde este nevoie.

Consider că fraza „literatura e o cauză a noastră a tuturor” e plină de multiple semnificații (o poate, de altfel, constata oricine, la o simplă înfățișare cu cititorii). Noi simțim scriitorii și alături un front larg pe platforma învățării marxist-leniniste, pe platforma eticii comuniste.

Succesul unuia dintre noi este, în mod obiectiv, succesul fiecăruia: iar de insuccese simțim fiecare, iar de mari sau înfrînți în mai mică măsură, răspunzătorii.

Aș vrea să dau un mic exemplu: După ce a apărut romanul meu „Străinul” și critica l-a apreciat foarte pozitiv, m-am considerat un scriitor făcut odată pentru totdeauna. Am cerut un concediu la Sinaia și am spus că în două luni am scris-o într-adevăr în două luni. Era infernală. La editură mi s-a spus că poate apare. Între timp, prietenul meu, Marin Preda, mi-a făcut o surpriză și a publicat romanul „Moromeții”. Am cerut cartea de la editură, spunînd că am de pus niște virgule. Am pus timp de trei ani virgule. Probabil mai trebuie. Afta am putut.

Acest spirit al celei mai sănătoase și mai nobile întreceri trebuie, după părerea mea, să ne călăuzească, mult mai hotărât de azi înainte. Eu, ca cel mai tânăr membru al Biroului Uniunii Scriitorilor, consider că am făcut mult prea puțin,

nejustificat de puțin, pentru ca acest spirit nou — pe care, dragi tovarășii scriitori, nu l-am inventat noi — ci care constituie esența noulor relații sociale în țara noastră — să devină o normă de conduită. Mă interesează ce crede critica, cititorii. Știu un lucru, că pentru scriitorii adevărați nu laudele și coronoalele de premiantă din clasa I-a sau a II-a rămîn — și în primul rînd ce avem de înțeles din acest schimb de opinii, ce răspundem propozițiilor noastre călătiri, propriei și creatoarei nemulțumiri de sine.

Hirtia este, în general, necruțătoare. Este imposibil să crezi erori adevărate! Al vremii tale, eroi a căror muncă și luptă au schimbat radical, într-un răstimp alți de scurt, fața țării — atînci, cînd tu, zugrăvit și interzicînd lor, ești înținat în urmă de ghiulele (unorii doștal de străinătate) ale îndolenței, ale comodității, ale măruntului și căldutului spirit mic burghez de autoluminare, de stagnare. Nu există rețete în ceea ce privește documentarea, așa cum nu există rețete cum să se scrie un roman bun. Dar există o etică universală care-ți deschide porțile cunoașterii: comunitatea permanentă, cu idealul înaintat al clemențelor înaintate și vremurilor tale, cu fărîntorii istoriei.

Nu știu cîtă vreme trebuie să stai într-un loc — un an, doi, cinci, ca să capeți această cunoaștere a vieții: sîntu însă sigur, că fără a împărtăși cu toată ființa ta, aspirațiile, viziunile, luptele oamenilor despre care scrii, eşecul, tristul eșec al fabricajului reed, fără păsimă, — va urmări, ca o umbră, cărțile respectivelor autori, tineri sau mai puțin tineri.

Crede cu tărie în unitatea necesară între om și creația lui, între scriitorii adevărați și oamenii adevărați pe care-i ogîndeste. Această unitate nu este un deziderat oarecare — ci constituie legea intimă a creației, alei în epoca noastră. Și acum, tovarășii, dați-mi voie să folosesc această tribună pentru cîteva rîfuitici personale.

Primum inamic pe care aș dori să-l ajut în muncă l-a numit referatul „profesionalizării timpurii”. Atunci cînd am început pentru prima oară — ceva mai demurt — să vorbim despre aceasta, mi se părea că există în discuțiile noastre o ușoară doză de exagerare. Mi se părea straniu că un tînr de 20-25 ani, să zicem și de 30 de ani, să oprească la acest prag s-a a oarecînd deapănă procesele de transformare, oamenii despre care vrea să scrie. Că acest prag este cel mai înalt, cel puțin cît Everestul și că de aici încolo își poate permite, ca un funcționar la poartă, să scoată din înșelămintă, rînduindu-se unei „bucuri” experimentale. Și iată că și în acestă vreme, m-am izbit de acest dușman.

Tovarăși, în ceea ce spun nu s-a vrea să se înțeleagă că scriitorii ar un fel de obligație de marlar de a consemna, mai bine sau mai puțin bine, dar prompt, fiecare eveniment, fiecare trăsătură nouă care apare. El trebuie însă să trăiască în așa fel în contemporaneitate, încît în activitatea lui să nu existe goluri de cunoaștere; să nu se trezească după ce a terminat o carte ca unul care a dormit cîteva ani și nu mai recunoaște oamenii, lucrurile, moravurile.

Al doilea dușman despre care aș vrea să vorbesc — și am mulți — se numește indiferență, placiditatea, suficiența. (Are mai multe pseudo-nime). Drumul fiecăruia dintre noi în parte e o cauză comună a noastră, a tuturor. Problemele, căutările unuia dintre noi sînt, obiectiv, ale noastre și sîntem cu toții răspunzători de rezolvarea lor în spiritul eticii comuniste.

Aș mai putea vorbi și de suficiența în cultură. Imi imaginez, exagerînd desigur, că s-ar putea găsi printre noi tineri tovarășii care să-și spună: sînt mare și genial. De ce să învăț, cînd pește cițiva ani alții vor învăța despre mine? Pentru scriitorii adevărați, prezența în nopțile sale de muncă alături a marilor săi prieteni Tolstoi, Eminescu, Shakespeare, Șolohov este tonică, reconfortantă. Pentru tipul de scriitor despre care am vorbit (o fi existînd, n-o fi existînd, nu știu) prezența acestor titani e amenințătoare.

Ar fi tare multe de spus. Dar sînt convins că de la această convînsătură — și așa trebuie să fie — ni le vom spune toate tovarășește, deschis, partinic și că aceia care așteaptă (ce splendid lucru e să știi că ești așteptat, ca un prieten prietinos) și aceia care așteaptă noile noastre lucrări, vor simți, prin mesajul nostru, că le justificăm încrederea.

care predomină pitorescul, anecdotic și semnificația restrînsă, faptele minore (de exemplu, povestirile lui Corneliu Leu).

Problemele complexe ale formării conștiinței cititorilor cărora ne adresăm au fost dezbătute și în raportul la Congresul al III-lea al P.M.R. Acolo s-a arătat clar că sarcini înalte au scriitorii în dezvoltarea conștiinței celor oameni care ridică marile construcții ale socialismului. Literatura trebuie să nădărnicească probleme majore să reflecte înfruntarea de opinii, înclăstarea ideologică a epocii, triumful filozofiei și eticii marxiste.

Tinerii scriitori trebuie să participe mai activ la elaborarea unor opere de mari semnificații. Să nu mai fim toleranți cu proza mediocrității limitate care gîndire, ca problema!

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

în volumele respective — ei ar trebui să fie sprijiniți printr-o analiză atentă, obiectivă și prin semnalararea lucrurilor pozitive existente în creația lor.

Tov. Dan Deșliu nu a arătat că există posibilitatea ca pe platforma comună a realismului socialist să admitem o variată de stiluri și de personalități artistice.

Există mai multe tendințe artistice și numai atunci cînd ele nu sînt compatibile cu principiile noastre ideologice trebuie să le condamnăm și să le criticăm.

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

în volumele respective — ei ar trebui să fie sprijiniți printr-o analiză atentă, obiectivă și prin semnalararea lucrurilor pozitive existente în creația lor.

Tov. Dan Deșliu nu a arătat că există posibilitatea ca pe platforma comună a realismului socialist să admitem o variată de stiluri și de personalități artistice.

Există mai multe tendințe artistice și numai atunci cînd ele nu sînt compatibile cu principiile noastre ideologice trebuie să le condamnăm și să le criticăm.

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Intr-adevăr, actuala perioadă istorică nu oferă în nici un chip material adevăratelor teorii lupte de clasă. În raportul tovarășului Gheorghiu-Dej prezentat la al III-lea Congres al P.M.R. s-a spus destul de clar că temelie nouă constituie ideologia care se dezvoltă în țara noastră, care a cucerit poziții alături de temelie obștigă la o luptă ascutită împotriva diverselor influențe ale moralei burgheze.

Eu aș vrea să fac și precizarea că în raport se vorbește despre faptul că ideologia și morala este domeniul principal al desfășurării luptei de clasă.

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Tinerii scriitori nu au altceva de făcut decît să-l invite în paginile creației lor sau pe scenele teatrelor.

Dar pentru ca tinerii scriitori să poată participa la opera de educație comunistă a marelui, trebuie să fie în înțelegerea și înțelegerea eticii comuniste. Noi trebuie cu toții să depunem eforturi pentru însușirea eticii noi, să dovedim combativitate față de acele comportări care nu corespund eticii scriitorului în societatea noastră.

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Pe măsura acestor căutări de conținut se vedește efortul către o expresie artistică mai elevată, corespunzătoare. Ar mai fi multe de discutat pe acest tărîm, dar ele depășesc cadrul acestei intervenții. Sînt rezultate îmbucurătoare: sînt lucruri incipiente, valori artistice promițătoare în creația tinerilor. De pildă, mi se pare că o tendință pozitivă din acest punct de vedere în creația tinerilor, înălțurarea sentimentalismului, crearea unei proze mai sobre, mai precise; o direcție salutară spre analiza psihologică; sînt tendințele realiste reunite cu încercări de a extrage simbolul de largă generalizare.

„Gazeta literară” n-a acordat în ani trecuți o atenție suficientă tinerilor scriitori. Au fost lipsuri serioase dar în ultimul an s-au adus o serie de îmbunătățiri însemnate. S-au publicat multe lucrări originale (poezii, proză scurtă) și articole critice — chiar pagini întregi consacrate tinerilor. O serie de tineri ca Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Ștefan Bănuțescu, Matei Călinescu și G. Dimisianiu au crescut în redacție sau în jurul redacției. Gazeta dă o îndrumare ideologică acestor tineri și le corectează erorile. Ei scriu acum o literatură în spiritul realismului socialist, împotriva tendințelor moderniste, împotriva concepțiilor ideologice străine.

Rezultatele bune se văd și prin volumele publicate în colecția „Lucaefărul”. Volume care s-au bucurat de aprecieri favorabile din partea criticii.

În legătură cu atitudinea față de tinerii scriitori, dacă imi este permis, vreau să vorbesc în replică cu tov. Dan Deșliu. Dînsul a arătat ac, în cadrul consfătuirii, o serie de probleme în ceea ce privește orientarea poeziei tinerilor.

Sînt cu totul de acord că ar fi necesar, să existe discuții substanțiale pe această temă și că unele din poeziile publicate în revistă manifestă încă tendințe greșite. Ele ar fi bine să fie supuse dezbaterii colective a scriitorilor. Dar nu consider că poziția lui față de tinerii poeți este cea mai justă. Cum a recunoscut și dînsul, la secția de poezie, în cadrul discuției desfășurate, luarea sa la cuvînt s-a rezumat la desființarea a doi tineri poeți ca: Nichita Stănescu și Cezar Baltag, ale căror volume de poezii nici măcar nu apăruseră. Tovarășul Dan Deșliu nu a avut de spus nici un cuvînt bun despre acești tineri poeți și toată creația lor a fost pusă sub semnul unei orientări străine literaturii noastre.

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a avut dreptate adoptînd o asemenea poziție față de niște tineri care, chiar dacă manifestă unele confuzii în creația lor — de altfel din ce în ce mai puțină după cum se vede

Nu cred că tov. Dan Deșliu a

tarea trebuie să se transforme într-o documentare riguroasă, temeinică, dacă vrei chiar în specializare (fără să exagerăm). Dacă vrem să scriem despre muncitori care activează într-un anumit domeniu industrial, e bine să cunoaștem cât mai în amănunt acest domeniu. Insist asupra acestui lucru, pentru că, după părerea mea, necunoașterea domeniului poate deveni primejdioasă în munca scriitorului.

Cunoașterea superficială a domeniului industrial împiedică apropierea reală a scriitorului de muncitor. Subliniez — de muncitor. Neurmărim-l în mediul lui social, profesional, neînțelegând că aici se petrece partea esențială a vieții sale, riscăm, pentru a ne ascunde propriile goluri, să creăm conflicte colaterale, neesențiale, imaginate sau fotografiate.

Cunoașterea vieții, talentul, documentarea riguroasă, dragostea pentru eroii pe care-i zugrăvești, îl poate transforma pe scriitor în orice: în copil, în bătrîn, în femeie, în adolescent, fără să ajungă însă în starea de pod sau de ceter, cum face Kafka. Cu cât vom cunoaște mai mulți oameni, cu atât sarcina noastră de a cumula trăsurii diverse dar revelatoare în tipuri literare va fi mai aproape de realizare. Gorki fundamentează teoretic această problemă, informându-se precis și sigur.

Cunoașterea vieții, documentarea — mă alătur, aici raportului și altor tovarăși care au luat cuvîntul — trebuie pusă cel puțin în aceeași țărnie și în fața criticii. Criticii, ca și scriitorii, doresc la urma urmei același lucru: să se înalțe literatura noastră pe o treaptă cât mai înaltă, treaptă care poate fi cucerită. Dar pentru aceasta criteriile de judecată ale criticii trebuie să aibă la bază aceeași uniune dintre cunoașterea teoretică și practică a vieții.

Radu Cîrneci

Vreau să fac numai câteva propuneri, pentru că s-au spus aici o serie de lucruri de către tinerii scriitori și poeți. Vreau să subliniez că dacă tovarășii Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Ilie Constantin, care în momentul de față sînt apreciați, și pe drept cuvînt, pentru calitățile lor literare, dar sînt foarte puțin cunoscuți și recitați în țară, — sînt o serie de tineri scriitori, și unii mai vîrstnici, în centrele de regiuni, care sînt foarte cunoscuți și apreciați acolo, iar poeziile acestora se bucură de o largă circulație.

Ce vreau să vă spun cu această ocazie? Că revistele literare, critica noastră literară, conducerea Uniunii Scriitorilor trebuie să se aplece cu multă atenție asupra muncii de creație a tinerilor scriitori din regiunile țării.

În acest sens aș vrea să fac câteva propuneri:

Revista Uniunii Scriitorilor, „Iașul literar”, după părerea mea, este pînă la ora actuală încă o revistă ieșeană, nu este încă o revistă moldovenească, cu toate că în ultimul timp a reușit să înnămunească în paginile sale o serie de nume ale unor tineri scriitori, și mai vîrstnici, talentați, însă nu s-a reușit totuși ca cei mai buni scriitori din Moldova și din alte părți să-și aducă rîd muncii lor de creație în paginile acestei reviste.

Propun ca, atît „Iașul literar” cît și celelalte reviste, și în special „Gazeta literară” și „Contemporanul” care, pînă în momentul de față, n-au făcut prea mult în ceea ce privește cuprinderea unor tineri scriitori, să facă acest lucru de aci înainte.

Tov. Cîrneci a vorbit apoi despre activitatea comisiei de îndrumare a cercurilor literare care în ultimul an s-a ocupat de dezvoltarea mișcării literare de amatori din regiuni și care cu prilejul constituțiilor organizate în diversele regiuni ele țării a reușit să îndrume într-o oarecare măsură mișcarea literară din țară. În continuare el a spus:

Cred că biroul Uniunii Scriitorilor ar trebui să dea un sprijin mai concret acestei comisii, să se ocupe în mod practic de cercetarea și de îndrumarea activității literare a cercurilor literare din regiuni, nu numai prin organizarea de consfățiri pe regiuni, ci mai ales prin îndrumări practice pe teren.

De asemenea, această comisie de îndrumare a cercurilor literare, care diferă prin structură și prin atribuții de comisia pentru problemele tinerilor scriitori, ar trebui să se ocupe în mod special de o serie de tineri scriitori din țară, care nu au posibilitatea să ajungă așa de ușor la redacții și edituri.

Pe linia acestei colaborări între regiuni, noi, regiunea Bacău și regiunea Galați, ne propunem ca, începînd din momentul de față, să avem o colaborare cu totul deosebită, în sensul că vom edita în comun o serie de culegeri literare.

O ultimă propunere a tovarășului Radu Cîrneci s-a referit la posibilitățile de editare a tinerilor scriitori din provincie,

de către Casele de creație populară din regiuni, în colaborare cu editurile din București.

Aș vrea să fac cunoscut în citeva rînduri o serie de realizări pe linie de creație literară ale cercurilor literare din regiunea Bacău:

— Organizarea a 4 concursuri de creație pentru scrierea de piese de teatru într-un act, piese de teatru pentru păpuși, texte pentru brigăzile artistice de agitație, precum și poezie recitabilă pentru formațiile artistice de amatori.

— Tot pe linia realizărilor literare Casa regională a creației populare, cu concursul cercurilor literare, a reușit să scoată în ultimii doi ani o serie de culegeri literare, unele cu caracter festiv iar altele cu caracter periodic. Cităm din acestea: „Plaiurile Bistriței”, „Anii tineriei noastre”, „Din toată inima” și „Cîntece de slavă patriidului”.

— Trebuie să arătăm că în regiunea noastră, un rol deosebit pe linia promovării unor talente l-a jucat ziarul regional „Steagul roșu”, precum și ziarele raionale, care au scos în mod aproape permanent pagini culturale și pagini literare care reflectă activitatea cercurilor literare din regiune. Putem afirma cu mîndrie că o serie de tineri scriitori ca: Bălișă Gheorghe, Aurel Stanciu, Dumitru Buznea, Cibiobanu Silviu și mulți alții, au crescut și s-au dezvoltat prin sprijinul organelor de presă de partid din regiune.

Ion Grecea

A spus că, după părerea sa, principala cauză a deficiențelor semnalate în creația unor scriitori tineri constă în superficiala lor pregătire teoretică. Creatorii noștri tineri se pregătesc, își însușesc învățătura marxist-leninistă în diferitele sectoare de activitate în care lucrează: uzină, școli, fabrici, iar membrii Uniunii în cercurile de învățămînt politic. În general însă nu există preocuparea din partea celor care conduc aceste mijloace de învățămînt de a lega problemele teoretice de practica creației artistice.

Cred că e necesar ca Uniunea Scriitorilor să acorde o mare atenție acestei pro-

bleme organizînd mai judicios învățămîntul politic. Critica literară are datoria să analizeze nu numai subiectul și realizarea artistică a unei lucrări literare, ci și felul cum această lucrare răspunde principalelor sarcini ale politicii partidului nostru.

Mai departe vorbitorul a combătut tendința criticii literare de a avea unele preocupări de campanie în atenția ce-o acordă scriitorilor tineri. Scriitorii tineri trebuie să fie permanenți în atenția criticii noastre literare. Articole de critică să nu fie simple înșirări unoriri lipsite de profunzime, ci să constituie adevărate lecții pentru scriitorii tineri, să fie puternice mijloace de orientare a tinerilor creatori pe linia unei fructuoase creații. De asemenea criticii literari nu trebuie să evite lucrările slab. Din analiza lor atență, profundă se pot trage prețioase învățăminte. Articolele de critică, care vorbesc despre debutanți în literatură, să evite stilul ironic, erudiția falsă, ci să conțină sfaturi practice, concrete, la obiect, necesare pentru elaborarea unei creații viitoare.

Încheiere, vorbitorul a ratat că tinerii scriitori trăiesc azi un eveniment important în viața lor. Tinerii scriitori aduc mulțumirile învățătorului și îndrumătorului nostru Partidului Muncitoresc Român. Urmind plduitorarea sa învățatură cresc tot mai puter-

te, dar este cu atît mai original, cu cit în opera lui se reflectă specificul vieții din care provine.

„Fiecare colț al țării are ceva deosebit față de alte locuri. De aici și varietatea posibilității de a cunoaște viața și oamenii. Trebuie să venim fiecare cu experiența noastră de viață, cu felul nostru de a scrie. Sintem originali numai atunci cînd luptăm pentru redarea caracterului specific locului din care venim. Lășiș cîntă pădurea cu aceeași dragoste ca și Andrișoiu, dar cit de mult se deosebesc unul de altul! În provincie sînt destule posibilități care favorizează dezvoltarea literaturii. Nu numai în Capitală se realizează adevărată artă. Un centru cultural din orice parte a țării, oferă largi posibilități de afirmare.”

În acest sens, I. Crînguleanu a vorbit apoi despre activitatea revistelor literare: „Tribuna” și „Steaua” din Cluj și a revistei „Iașul literar”. El s-a referit îndeosebi la activitatea tinerilor poeți, critici și prozatori care s-au dezvoltat în paginile revistei „Iașul literar”.

În încheiere cuvîntării sale, Ion Crînguleanu a cerut criticii literare să discute cu mai

rea tinerilor generații, a arătat că tinerii scriitori trebuie să se apropie mai mult și de viața de azi a elevilor. În continuare Viniciu Gafița a vorbit despre cunoașterea vieții și documentarea pe teren.

Scriitorul tînăr care de pe băncile școlii intră direct în redacția unei gazete literare, riscă să rămîna la experiența lui din școală, să apară cu amintiri din copilărie, să-și facă o documentare mijlociă de cărțile și manuscrisele pe care le citește. Cunoașterea vieții va însemna o largire tematică nemăsurată a activității scriitorilor tineri, va însemna că și noi vom fi pas cu uriașe prefațeri socialiste care au loc în țara noastră.

Kibedi Floriana

Instructoarea superioară de pionieri, la Șc. nr. 119, raionul N. Bălcescu — a vorbit despre succesele înregistrate de unii scriitori tineri în domeniul literaturii pentru copii. Ea a subliniat faptul că unele genuri, de pildă basmul sau teatru pentru copii, nu sînt de ajuns de cultivate.

Mai este oare nevoie să arăt aici ce influență exercită basmul asupra copilului? S-au scris în ultima vreme basme care dezvoltă orizontul celor mici, le îmbogățesc imaginația și-i educă în spiritul moralei comuniste.

Dar copiii noștri sînt mult mai pretențioși, ei ar vrea o nouă mitologie care să însufească muncii colective, dragostea pentru disciplină și condițiile esențiale a lăzbinii efortului uman colectiv în societatea socialistă, și vor să găsească în aceste basme aspectele multilaterale ale vieții care li înconjoară. Teatrul este unul din genurile preferate de copii. Lipsesc însă piesele despre viața de astăzi a școlărilor și pionierilor, piese educative, cu un conținut bogat de idei, accesibile, atractive, care să devină pentru noi un mijloc eficient de educare comunistă a celor mici.

O atenție deosebită trebuie dată de asemenea materialelor literare care se publică în „Știința Pionierului”, „Lumișnița”, „Craiva Roșie”, „Arici-

ci și politici partidului nostru muncitoresc, căruia li a duc calde și sincere mulțumiri din partea acestor oameni.

În lucrările tipărite sînt zugrăvite nu numai problemele vieții noi a țării și a tineretului ucrainean, ci și armonia și colaborarea care există între toate naționalitățile.

Literatura ucraineană care se dezvoltă alături de celelalte literaturi din țara noastră duce în masele populare cuvîntul partidului, viața nouă, înfăptuirea economiei naționale, transformarea omului vechi în omul nou al epocii socialiste.

Tov. Fedico a vorbit despre necesitatea publicării a cit mai multe piese de teatru într-un act pentru echipele artistice de amatori care activează în cadrul căminelor culturale de la sate.

În încheiere vorbitorul a spus:

„Vă asigur că tînăra literatură ucraineană care se dezvoltă sub îndrumarea permanentă a partidului nostru, va cunoaște noi progrese, zugrăviri în forma artistică corespunzătoare viața nouă a oamenilor muncii din patria noastră, care, cu ajutorul Partidului Muncitoresc Român, pășesc spre desăvîrșirea construirii socialismului.”

C. Potîngă

Bacău. A vorbit despre problema textelor pentru brigăzile de agitație, arătînd că scriitorii tineri vor trebui să scrie și texte de brigăzi — scenariul pentru acele spectacole actuale, strict legate de viața uzinelor, șantierelor, gospodăriilor agricole colective.

Tov. Potîngă a propus ca revista „Luceafărul” sau „Știința tineretului” să supună unei discuții publice problema: „Este ori nu textul pentru brigada artistică de agitație o specie literară?” în cadrul căreia să-și spună cuvîntul scriitorii, criticii, oamenii ai muncii, activiștii culturali, după care să se tragă concluziile necesare.

Gheorghe Tomozei

Problema centrală asupra căreia s-a oprit Gheorghe Tomozei în cuvîntul său a fost brigada comună a tinerilor scriitori și artiștii din Capitală, „Vladimir Maiakovski”.

Ca și Emanoil Petruș, care s-a referit și el la această brigadă. Gh. Tomozei a subliniat marea utilitate a acestei inițiative, atît sub aspectul contactului nemijlocit al tinerilor creatori cu muncitorii cîți și al unei mari coeziuni care se realizează pe această cale între ei. În continuare Gheorghe Tomozei a făcut apel la toți tinerii scriitori pentru a scrie poezii, piese scurte și texte pentru această brigadă.

A tras după aceea atenția asupra unor practici nepriecipale de care usează rubrica „Lector” a revistei „Contemporanul” în recenzarea cărților unor autori tineri.

În încheiere vorbitorul a spus:

„Orînduirea noastră socialistă ne acordă toate posibilitățile de afirmare. Sint clemente citeva cifre rezultate dintr-un calcul aproximativ. În ultimele 14 zile, au apărut, în materie de poezie, 9 volume de versuri, însumînd peste 1.000 de file. În ele sînt cuprinse — numeric — mai multe versuri decît în „Divina Comedie”.

Pășînd în anii desăvîrșirii construirii socialismului, adevărată vîrstă de aur a vieții noastre, generația noastră crescută de partid, contemporană cu flăcăriile Hunedoarei și Marea Bieazului, e conștientă de marile răspunderi care-istau în față. Cuvintele rostite dovedesc aceasta.”

Mircea Șerbănescu

Fliala Uniunii Scriitorilor — Timișoara. Axîndu-și intervenția sa pe problema însușirii ideologiei marxist-leniniste, învățătura care este cheia de boltă a complexității activității scriitoricești — de la participarea directă și activă la viața constructorilor socialismului și pînă la problemele selectării și reflectării aspec-

telor caracteristice ale epocii în opera literară — tov. Mircea Șerbănescu, după ce a arătat care ar trebui să fie conținutul criticii literare în această problemă, a spus în încheiere:

„În munca de selectare artistică nu ne poate ajuta decît gradul de pregătire ideologică. De aceea să nu preocupăm nimic pentru ca acest grad să fie cît mai înalt. El asigură tensiunea unei opere literare și consacră un talent autentic.”

Marin Porumbescu

Constanța. După ce a constatat în evidență participarea tinerilor conducători din cercurile literare drobrogene la activitatea culturală din această regiune, vorbitorul a amintit sprijinul acordat de Uniunea Scriitorilor și o serie de reviste literare care au promovat în presa centrală pe cei mai talentați poeți și prozatori drobrogeni. În încheiere, tov. Marin Porumbescu a mulțumit partidului pentru neprecupețitul sprijin dat scriitorilor și tuturor forțelor creatoare din patria noastră, exprimîndu-și convingerea că în lucrările literare viitoare, noul profil socialist al Dobrogei va fi oglîndit mai mult și mai profund.

Osman Nicolae

Tov. OSMAN NICOLAE — Cercul Literar al Casei de cultură a Ministerului Afacerilor Interne: „S-a ridicat aici problema muncii cu acei tineri care nu s-au afirmat încă suficient pentru a fi considerați scriitori în accepțiunea noimelor amintite. În început — Este vorba despre membrii cercurilor literare din țara noastră, despre debutanții din paginile „Luceafărului”, „Tribunei”, „Gazeta Literară” și a ziarului „Munca”, precum și a altor publicații din Capitală și provincie.

Vorbesc în numele cercului literar de pe lîngă Casa de cultură a Ministerului Afacerilor Interne, un cerc literar cu caracter specific, cum scria mai demult „Luceafărul”. Nu este un secret pentru nimeni că munca lucrătorilor M.A.I. nu e ușoară. Pentru a asigura viața și liniștea oamenilor muncii, pentru a apăra orînduirea noastră democratic-populară, proprietatea socialistă, se cer eforturi susținute. Și totuși, tovarășii noștri găsesc timp și pentru a scrie pe hîrtie gândurile și impresiile lor, pentru a se ocupa de literatură.”

Apoi, tov. Nicolae Osman s-a referit la unele lucrări publicate de Fănuș Neagu, Vasile Rebreanu, Nicolae Velea și a criticat revista „Luceafărul” pentru faptul că nu a sprijinit așa cum se cuvine pe unii tineri scriitori din provincie.

În încheiere, tov. Nicolae Osman a spus: „Aș vrea să subliniez faptul că tinerii scriitori trebuie să se ocupe pe și de conștientizarea lucrărilor, să-și ajute tovarășește, pentru ca și cu scrișul lor să contribuie mai activ la o valoare artistică înaltă, la îmbogățirea patrimoniului literaturii noastre noi.”

Apoi, tov. Nicolae Osman s-a referit la unele lucrări publicate de Fănuș Neagu, Vasile Rebreanu, Nicolae Velea și a criticat revista „Luceafărul” pentru faptul că nu a sprijinit așa cum se cuvine pe unii tineri scriitori din provincie.

În încheiere, tov. Nicolae Osman a spus: „Aș vrea să subliniez faptul că tinerii scriitori trebuie să se ocupe pe și de conștientizarea lucrărilor, să-și ajute tovarășește, pentru ca și cu scrișul lor să contribuie mai activ la o valoare artistică înaltă, la îmbogățirea patrimoniului literaturii noastre noi.”

„Noi am dori să citim — a spus în încheiere vorbitorul — lucrări literare de un înalt nivel artistic despre aspectele esențiale ale vieții noastre studențești de azi. Vă sugărăm, tovarășii scriitori, să scrieți despre studenții muncitorii din zilele noastre, despre frămîntările, gîndurile și visurile pe care le avem de a deveni constructorii ai socialismului și comunismului, oameni adevărați, de o înaltă factură morală. Am vrea să găsim cît mai multe pagini de literatură bună, în care să ne recunoaștem, așa cum sintem: entuziași, pasionați pentru munca creatoare, îndrăgostiți de frumos.”

Arad, unde s-au afirmat o serie de tineri poeți și prozatori. Apoi tov. Damian Ureche a spus: „E adevărat că referatul nu putea să cuprîndă toate aspectele din creația tinerilor. Sint în provincie tineri care publică de ani de zile în ziarele locale lucrările lor, dar critica literară nu explorează și aceste colțuri în care cred că ar putea găsi cîțiva stropi

de aur. O singură dată am observat un articol în „Știința tineretului”, scris de Nicolae Stoian, în care analiza spicului literare din presa de provincie. „Știința tineretului” sau chiar „Luceafărul” ar putea să publice din cînd în cînd articole în care să analizeze creația tinerilor din provincie. Am vrea ca și străduința noastră literară, a conștientilor din colțurile patriei, să nu fie neglijată de către confrății tineri critici literari. Le mulțumim cînd ne arată greșelile. Cu o căldură și sinceră răspundere întocmește tov. Nina Cassian poarta redacției din „Gazeta literară”, iar „Luceafărul” în ultimul timp a început să reia poșta redacției cu mai multă hotărîre de a ne ajuta.”

Leonard Gavrilu

REFERINDU-SE la problema legăturii cu viața și a documentării, a analizat citeva poezii de Dărie Novăcea-nu, Florența Albu. Apoi Leonard Gavrilu s-a ocupat de pericolul profesionalizării timpurii a scriitorului și s-a referit în acest sens la activitatea tinerilor prozatori Fănuș Neagu și Nicolae Velea.

Vorbitorul s-a oprit apoi asupra prefețelor destinate volumelor care apar în colecția „Luceafărului”, arătînd că ele sînt scrise în mare parte în stil apologetic. După aceea Leonard Gavrilu a analizat volumul „Comuna de aur” de Cezar Baltag și „Vîntul cutreieră apele” de Ilie Constantin, arătînd calitățile și lipsurile lor.

Manole Auneanu

Iași. „O cercelare, fie ea și lăgară a presei literare, demontrează convingător că cel mai fîntîr delăsament de scriitorii a răspuns cu entuziasm chemării partidului, care la cel de-al 3-lea Congres a trasat ca sarcină reflectarea veridică, la un înalt nivel artistic, a realităților contemporane atît de multiple în care e cuprins iureșul nestăvilit al construcției socialiste în patria noastră.”

Referîndu-mă la proză, domeniul în care îmi desășir și eu activitatea, aș putea semnală schițele și reportajele publicate de Ion Arșianu în „Scrișul bănețean”, de ieșeanul Mircea Radu Iacoban în „Tribuna” mai ales, în „Iașul literar” mai tar, de Corneliu Ștefanache și Corneliu Șturu în „Iașul literar”, Ilie Tănăsache în „Tribuna”, „Scrișul bănețean” și culegerea „Pagini dădroane”, l-am amintit pe acestă fiindcă nu și-au adunat lucrările în volum și, deci, nu au putut intra în vederile relecturii.”

Apoi, tov. Manole Auneanu s-a referit la unele lucrări publicate de Fănuș Neagu, Vasile Rebreanu, Nicolae Velea și a criticat revista „Luceafărul” pentru faptul că nu a sprijinit așa cum se cuvine pe unii tineri scriitori din provincie.

În încheiere, tov. Manole Auneanu a spus: „Aș vrea să subliniez faptul că tinerii scriitori trebuie să se ocupe pe și de conștientizarea lucrărilor, să-și ajute tovarășește, pentru ca și cu scrișul lor să contribuie mai activ la o valoare artistică înaltă, la îmbogățirea patrimoniului literaturii noastre noi.”

Neagu Udroi

Studentul Neagu Udroi de la Institutul de Politehnie s-a referit în cuvîntul său la prețuirea și popularitatea de care se bucură literatura scrisă de scriitorii tineri în rîndurile studenților.

Vorbitorul s-a ocupat apoi mai pe larg de unele lucrări închinată vieții studențești, subliniînd că acestea sînt încă prea puține și oglîndesc încă destul de superficial preocupările studenților.

„Noi am dori să citim — a spus în încheiere vorbitorul — lucrări literare de un înalt nivel artistic despre aspectele esențiale ale vieții noastre studențești de azi. Vă sugărăm, tovarășii scriitori, să scrieți despre studenții muncitorii din zilele noastre, despre frămîntările, gîndurile și visurile pe care le avem de a deveni constructorii ai socialismului și comunismului, oameni adevărați, de o înaltă factură morală. Am vrea să găsim cît mai multe pagini de literatură bună, în care să ne recunoaștem, așa cum sintem: entuziași, pasionați pentru munca creatoare, îndrăgostiți de frumos.”

Damian Ureche

Arad, unde s-au afirmat o serie de tineri poeți și prozatori. Apoi tov. Damian Ureche a spus: „E adevărat că referatul nu putea să cuprîndă toate aspectele din creația tinerilor. Sint în provincie tineri care publică de ani de zile în ziarele locale lucrările lor, dar critica literară nu explorează și aceste colțuri în care cred că ar putea găsi cîțiva stropi

de aur. O singură dată am observat un articol în „Știința tineretului”, scris de Nicolae Stoian, în care analiza spicului literare din presa de provincie. „Știința tineretului” sau chiar „Luceafărul” ar putea să publice din cînd în cînd articole în care să analizeze creația tinerilor din provincie. Am vrea ca și străduința noastră literară, a conștientilor din colțurile patriei, să nu fie neglijată de către confrății tineri critici literari. Le mulțumim cînd ne arată greșelile. Cu o căldură și sinceră răspundere întocmește tov. Nina Cassian poarta redacției din „Gazeta literară”, iar „Luceafărul” în ultimul timp a început să reia poșta redacției cu mai multă hotărîre de a ne ajuta.”

Dumitru Solomon

Tov. DUMITRU SOLOMON a vorbit despre educația comunistă a tinerilor scriitori, despre formarea unui profil nou de tînăr scriitor, demn exponent al timpului său. Ne mîndrim sincer că avem printre colegii noștri de generație scriitorii cu o finută morală ireproșabilă, oameni care se formează și se dezvoltă — ca scriitorii și cetățeni — în spiritul eticii comuniste, al respectului față de muncă, al exigenței și auto-exigenței profesionale, al modestiei și cinstei. Dar nu putem totodată să nu ne alăturăm criticilor pe care le aduce raportul acelor atitudini incompatibile cu etica nouă, manifestate de unii scriitori tineri, atitudini care contravin principiilor noastre de conduită. S-a amintit în raport și în unele luări de cuvînt de „profesionalizarea timpurie” a unor tineri scriitori, de credința că, odată cu primele lucrări publicate, s-a obținut și consacrarea. Eu aș vorbi de „consacrarea timpurie”. Fenomenul nu e tocmai lipsit de importanță și urmările sînt destul de grave. În afară de faptul că această concepție duce la automulțumire și la sterilitate artistică, mai generează și o serie de fenomene adiacente, deloc neglijabile. Vorbitorul citează unele exemple în spiritul constatărilor sale.

D. Solomon arată că e regretabil că unii critici literari și unele redacții întretin ideea inferiorității schiței față de roman și acordă un supliment de atenție și un spor de apreciere remanșierilor, expunșilor de moște ori pe statura de schițe.

De asemenea, vorbitorul citează din partea redacțiilor mai multă atenție pentru satiră. Nu poși supra concepte și concepții dăra nu te situezi net pe o poziție de clasă, dacă nu ridici în loc alte concepte și concepții. Rolul demascator al satirei realisti-socialiste este întotdeauna dublat de un rol constructiv. Scriitorul satiric nu e un mizantrop și nici un cinic. El își bate joc nu de oamenii, ci de defectele unora dintre ei, de cea ce e trecător în existența lor.

D. Solomon arată că e regretabil că unii critici literari și unele redacții întretin ideea inferiorității schiței față de roman și acordă un supliment de atenție și un spor de apreciere remanșierilor, expunșilor de moște ori pe statura de schițe.

De asemenea, vorbitorul citează din partea redacțiilor mai multă atenție pentru satiră. Nu poși supra concepte și concepții dăra nu te situezi net pe o poziție de clasă, dacă nu ridici în loc alte concepte și concepții. Rolul demascator al satirei realisti-socialiste este întotdeauna dublat de un rol constructiv. Scriitorul satiric nu e un mizantrop și nici un cinic. El își bate joc nu de oamenii, ci de defectele unora dintre ei, de cea ce e trecător în existența lor.

Neagu Udroi

Studentul Neagu Udroi de la Institutul de Politehnie s-a referit în cuvîntul său la prețuirea și popularitatea de care se bucură literatura scrisă de scriitorii tineri în rîndurile studenților.

Vorbitorul s-a ocupat apoi mai pe larg de unele lucrări închinată vieții studențești, subliniînd că acestea sînt încă prea puține și oglîndesc încă destul de superficial preocupările studenților.

„Noi am dori să citim — a spus în încheiere vorbitorul — lucrări literare de un înalt nivel artistic despre aspectele esențiale ale vieții noastre studențești de azi. Vă sugărăm, tovarășii scriitori, să scrieți despre studenții muncitorii din zilele noastre, despre frămîntările, gîndurile și visurile pe care le avem de a deveni constructorii ai socialismului și comunismului, oameni adevărați, de o înaltă factură morală. Am vrea să găsim cît mai multe pagini de literatură bună, în care să ne recunoaștem, așa cum sintem: entuziași, pasionați pentru munca creatoare, îndrăgostiți de frumos.”

Arad, unde s-au afirmat o serie de tineri poeți și prozatori. Apoi tov. Damian Ureche a spus: „E adevărat că referatul nu putea să cuprîndă toate aspectele din creația tinerilor. Sint în provincie tineri care publică de ani de zile în ziarele locale lucrările lor, dar critica literară nu explorează și aceste colțuri în care cred că ar putea găsi cîțiva stropi

de aur. O singură dată am observat un articol în „Știința tineretului”, scris de Nicolae Stoian, în care analiza spicului literare din presa de provincie. „Știința tineretului” sau chiar „Luceafărul” ar putea să publice din cînd în cînd articole în care să analizeze creația tinerilor din provincie. Am vrea ca și străduința noastră literară, a conștientilor din colțurile patriei, să nu fie neglijată de către confrății tineri critici literari. Le mulțumim cînd ne arată greșelile. Cu o căldură și sinceră răspundere întocmește tov. Nina Cassian poarta redacției din „Gazeta literară”, iar „Luceafărul” în ultimul timp a început să reia poșta redacției cu mai multă hotărîre de a ne ajuta.”

Tov. Miron Dragu arată că organizarea unor brigăzi speciale formate din tinerii critici care să stea mai mult timp pe un șantier sau într-un mare combinat industrial, ar putea avea o influență favorabilă pentru formarea lor morală și profesională.

Vorbitorul a făcut propunerea ca E.S.P.L.A. să tipărească o colecție consacrată tinerilor critici, în genul colecției „Luceafărul”.

bleme organizînd mai judicios învățămîntul politic. Critica literară are datoria să analizeze nu numai subiectul și realizarea artistică a unei lucrări literare, ci și felul cum această lucrare răspunde principalelor sarcini ale politicii partidului nostru.

Mai departe vorbitorul a combătut tendința criticii literare de a avea unele preocupări de campanie în atenția ce-o acordă scriitorilor tineri. Scriitorii tineri trebuie să fie permanenți în atenția criticii noastre literare. Articole de critică să nu fie simple înșirări unoriri lipsite de profunzime, ci să constituie adevărate lecții pentru scriitorii tineri, să fie puternice mijloace de orientare a tinerilor creatori pe linia unei fructuoase creații. De asemenea criticii literari nu trebuie să evite lucrările slab. Din analiza lor atență, profundă se pot trage prețioase învățăminte. Articolele de critică, care vorbesc despre debutanți în literatură, să evite stilul ironic, erudiția falsă, ci să conțină sfaturi practice, concrete, la obiect, necesare pentru elaborarea unei creații viitoare.

În încheiere, vorbitorul a ratat că tinerii scriitori trăiesc azi un eveniment important în viața lor. Tinerii scriitori aduc mulțumirile învățătorului și îndrumătorului nostru Partidului Muncitoresc Român. Urmind plduitorarea sa învățatură cresc tot mai puter-

Tinărul scriitor și școala

Cuvintul tovarășei Cirje Melania, elevă în clasa XI-a a Școlii medii „Gheorghe Lazăr” din București, la cea de-a treia Consfătuire pe țară a tinerilor scriitori.

Sintem la o vîrstă cînd asupra inimilor noastre știința și literatura au o deosebită influență, ajutînd formarea noastră ca adevărați cetățeni ai patriei socialiste.

Nu a trecut mult timp de cînd chiar dumnezeoasă, tre stătează pe băncile școlii, așa că știți ce însemna emoția pe care o simți atunci cînd, ascultînd explicațiile profesorului, parca vezi în fața ochilor figurile eroilor cărora poporul le-a dăruit nemurirea tocmai pentru faptul că acestia au înțeles să se identifice cu năzuințele și aspirațiile lui.

Sau, atunci cînd iau ființă înaintea ta chipurile oamenilor de știință și cultură care și-au pus întreaga viață și activitate în slujba poporului. Îi vezi, dorești din tot sufletul să fi ca ei și continui cu și mai multă înflăcărare să înveți, să-ți însușești cit mai mult din tezaurul pe care omeneirea l-a adunat de-a lungul vechurilor.

Noi, elevii, sintem educați în spirit nou, într-o școală nouă în care prin gria Partidului Muncitoresc Român — parintele nostru drag, — ne sînt create condițiile pentru însușirea științei celei mai înaintate, pentru formarea unei concepții materialiste despre viață și societate.

În procesul învățării de formare a omului nou, un rol important îl are și literatura. În biblioteca școlii noastre care numără aproape 50.000 de volume, alături de operele marilor clasici, sintem bucușoși să deschidem cu emoție unele cărți ale dumnezeoștrii, în care simțim cum pulsează freacăuță tineretii. Mulți dintre noi citim opere ca cele ale lui Titus Popovici, Alexandru Andrei, Nicolae Labis, Ion Brad, Nicolae Stoian, Corneliu Leu, Gică Iuteș, le-am îndrăgit pentru că sînt opere care vorbesc despre oameni și fapte apropiate nouă. Acest lucru nu ne-a împiedicat însă să vedem cu tristețe că nu întîlnim în operele lor și chipuri de tineri din generația noastră. Fără îndoială că Andrei Sabin, eroul lui Titus Popovici, este un personaj caracteristic pentru perioada de răscruce a istoriei vieții noastre, dar între el și noi s-au perindat pe băncile școlii mai multe generații de elevi.

Pe dumnezeoștrii, tovarășii scriitori, atunci cînd vă găsiți în fața unui panou cu fotografiile absolvenților școlilor medii, nu vă încearcă regretul că ați rămas datori încă unei generații de elevi care aveau nevoie de sprijinul dumnezeoștrii, de personalitățile dumnezeoștrii, care să-i învîntă, să le fie prieteni credincioși, să-i ajute să înfrîngă greutățile ce se ivesc uneori în drumul lor?

Am dori tare mult să creați și piese de teatru în care chipurile eroilor urmează să trăiască cu aceeași forță ca eroina Zoia Kosmodemienskai din piesa scriitoarei sovietice Margareta Aligher.

Am dori ca în vitrinele librărilor să întîlnim măcar de acum înainte cărți care să reflecte lupta dusă în școala noastră nouă împotriva manifestărilor negative ale unor elevi, lupta împotriva mediocrității, a indiscipliniei, a chitului, împotriva aceluiași tendințe mic-burghize manifestată la unii elevi de a se înscrie în liceu numai pentru titlul de licean, de a nu se încadra în activitatea colectivului.

Am vrea ca în aceste cărți să găsim oglindită marea putere educativă a colectivului școlii noastre care reușește să făurească din fiecare membru al său un om nou, un viitor constructor al socialismului, devotat cu trup și suflet patriei și partidului.

Ne-a bucurat foarte mult faptul că revista *Luceafărul* care este scrisă în cea mai mare parte de tinerii scriitori, ne-a dedicat una din paginile sale, venindu-ne astfel în ajutor în studierea și aprofundarea literaturii române — îndeosebi contemporane — în stimularea aptitudinilor literare ale elevilor. În acest sens, trebuie să vă spun că în școala noastră a luat ființă o revistă literară *Luceafărul*, formată din 45 de elevi și care activează sub direcția îndrumătoare a redactorilor de la revista *Luceafărul*. Revistă la care în cadrul acestei pagini contribuția adusă de unii tineri critici și istorici literari ca: I. D. Bălan, Dan Hăuică, Teodor Virgolic, Valeriu Ripeanu s.a. are meritul de a ne spori cunoștințele în domeniul literaturii. Dar dacă unele dintre articolele cuprinse în această pagină sînt scrise într-un limbaj clar și accesibil, nu același lucru îl putem spune despre alte articole publicate chiar în *Luceafărul*, cit și în alte reviste. Contemporani.

Ne bucurăm foarte mult că unii dintre tinerii critici nu au uitat că au fost pe băncile școlii și ale facultății pînă nu de mult și de aceea vor să fie cit mai folositori procesului de învățămînt. Monografiile și prefețele semnate de acești istorici literari sînt citite de noi cu mult interes. Am îl recunoscutori dacă eforturile lor, alături de cele ale unor încercări istorice literare, s-ar solda și cu publicarea unor colecții de studii literare destinate elevilor.

Dragi tovarășii scriitori, Noi elevii sintem convinși că dorințele exprimate aici își vor găsi ecoul în inimile dumnezeoștrii, reprezentanții ai generației noastre în domeniul literaturii. Cîntă, dacă în prezent avem destul de mult de studiat la limba română, să știți că nu ne vom supăra deloc dacă numărul cărților pe care vă trebui să le citim va fi sporit cu opere pe care le veți scrie de acum înainte, opere care, întocmai ca niște tovarășii credincioși, să ne însoțească tineretea.

„Pagina elevilor”

111 ani de la nașterea lui Mihail Eminescu

— Din gândurile ma-elu poet despre limba —

Norma limbii scrise trebuie să fie cea care există obiectiv și în realitate în gura poporului (...) iar nu fantaziile mai mult sau mai puțin ingenioase ale filologilor noștri. Asadar, adevărat obiectiv și nu arbitraritate subiectivă. În acest proces de a stabili o normă pentru limba scrisă, trebuie luate în considerare și acele influențe istorice care au rezistat tendinței de espulsivitate și s-au conservat în limba vie... Limba noastră, cum ea există obiectiv, toată lumea o va recunoaște de frumoasă și dulce.

Farmecul poeziei populare îl găsim în faptul că ea este expresia cea mai scurată a simțămîntului și a gândirii. Lăzind la o parte tot ce e nenatural, ea nu este decât limba simțămîntului și pentru că această limbă să fie totdeauna curată, adeseori se renunță la rimă și căutându-se cuvîntul cel mai apropiat, nu se impune nici o silă la construirea versului. Și să sperăm că tot se vor mai găsi suflete care să nu fie jignite de rima neindemnită sau de simplitatea unui cuvînt vechi, și vor preferi de a se adăpa mai bine la izvorul curat ca lamura și mai pretios ca aurul al poeziei noastre populare, decît să bârbă de izvorul de apă de bărbă de portocale.

Dar adevărată literatură trinită, care să ne placă nouă și să fie originală și pentru alții nu se poate întemeia decît pe graiul viu al poporului nostru propriu, pe tradițiile, obiceiurile și istoria lui, pe geniul lui.

În noiembrie 1912 un grup de studenți în litere și scriitori tineri, hotărînd să editeze pe sepe proprii, o revistă de literatură, Cuvintul nostru. Enthusiasmul tineretii mă îndeamnă să primesc nu numai postul de prim redactor, dar și pe acel de administrator. Între cei din urmă erau pedagogii: — Vreau să vă dau o veste care cred că vă va bucura. Tata ține să vă cunoască. Locuim chiar aici pe gangul de la intrarea liceului nostru.

Nu poate fi descrisă emoția cu care postul începător și studentul de 19 ani, abia săpînindu-și bătăile inimii suna la intrarea casei lui George Coșbuc, în care îndepărtată simțămînt din noiembrie 1912. Am fost primit și condus de prietenul elev care imi făcu semn să bat la ușă.

— Vă așteaptă! Am intrizat de la pătată numai ca să vă primesc. Acum vă las. De la biroul de lucru al camerei în care intrasem, așezat între sofa din colț și fereastră mascată cu draperii, poetul, cunoscut mie numai din fotografii, mă întîmpină cu ochii ce încă păstrau urma febrei. Se ridică de pe scaunul acoperit cu o pernă, lînd la gură o batistă în care tusea ușor din cînd în cînd. Avea gîturul înfășurat într-un sal mic de lînă și era îmbrăcat într-o haină groasă de interior, lmi întine și o mină fierbinte:

— Te rog, dezbrăc-te, să nu răcești! Și ia un loc în fața mea, there. Se pare că aflu și un ger din cele mari. Să mă ierți că te primesc infolortit cum mă vezi. M-a doborât citeva zile la pat o mizerabilă de „influență” care umbli prin București... — Dumneavoaștrii să mă ierțati... Vă răpesc un timp prețios și poate vă turbur de la lucru.

— De loc. Am țintit cu tot dinadinsul să te cunosc, pentru că ț-am citit Lacrimile de copil. Volumul închide în paginile lui calități care trebuie să vă îndrumeze. Ai profesori buni la facultate, și cum împlărea face să fi pedagogul fiului meu, țin să-ți fiu și eu de folos. Îți iubesc mult satul, și el e prezent în numeroase poezii din care nu lipsește omul, cum e acel țaran ajuns cerșor fiindcă

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

— Raporturile sînt absolut neschimbate. Ba, s-ar putea zice că prin unele comune sînt mult mai înrăutățite. Vara, cele mai multe sate par puș-

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

— Raporturile sînt absolut neschimbate. Ba, s-ar putea zice că prin unele comune sînt mult mai înrăutățite. Vara, cele mai multe sate par puș-

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

— Raporturile sînt absolut neschimbate. Ba, s-ar putea zice că prin unele comune sînt mult mai înrăutățite. Vara, cele mai multe sate par puș-

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

George Coșbuc

— De loc. Am țintit cu tot dinadinsul să te cunosc, pentru că ț-am citit Lacrimile de copil. Volumul închide în paginile lui calități care trebuie să vă îndrumeze. Ai profesori buni la facultate, și cum împlărea face să fi pedagogul fiului meu, țin să-ți fiu și eu de folos. Îți iubesc mult satul, și el e prezent în numeroase poezii din care nu lipsește omul, cum e acel țaran ajuns cerșor fiindcă

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

Elevul ne scrie

Dintre scrisorile primite în ultima vreme la redacție, publicăm pe cea trimisă de elevul Toma Erdős:

„Cînd factorul postal mi aduce *Luceafărul* sînt încîntat. Găscem în el materiale valoroase. Îmi sporește astiel cunoștințele de care am nevoie la orele de literatură română și-n viitorul apropiat la maturitate și la concursul de admitere la facultate. Nu numai revista a avut de cîștigat de pe urma publicării „Paginii elevilor”.

Consider, că, pentru continua îmbunătățire a „Paginii elevilor”, e bine să inaugurez următoarele rubrici: „Ce să citim pentru maturitate?” — în cadrul căreia să publicăm recenzii și cronici ale volumelor indicate pentru acest examen; „Cenușul literar” — în cadrul căreia elevii să discute despre încercările colegilor lor; „Viața noastră literară” — cu note despre însușirea literaturii române în școli și despre activitatea cercurilor literare ale elevilor.

Aș dori să aflu mai multe despre revista „Reporter” apărută sub îndrumarea P.C.R.

În calitate de cititor mă angajez să colectez în anul ce vine abonamente în valoare totală de 250 lei și să difuzez de 250 lei în cadrul liceului 200 bucăți.

Tocmai acum mi-o veni *Luceafărul* și constat cu vie satisfacție că inițiativa mea referitoare la popularizarea activității

literare din școli este pusă în practică! M-am hotărît să provoc la întrecere pe o elevă pe tot restul anului școlar. Eleva să fie din cl. XI-a umanistică. Obiectele întrecerii: Romina, Istoria. Obiectivele: Romina; — note numai de 10, 9 și 8; compoziția; „Publicistica acad. Tudor Arghezi”; recenziiile volumelor 1—5 de Opere de acad. M. Sadoveanu. Istoria: note numai de 8, 9, 10; compoziția; Lupta ilegală a comunistilor și utecistilor noștri.

Totodată lansez o chemare la întrecere către toți elevii din învățămîntul mediu cu scopul popularizării revistei *Luceafărul* (abonamente, vizitări cu bucată, popularizarea revistei prin articole la gazetele de petete, prin stații de radio-licar s.a.).

TOMA ERDŐS
elev, cl. XI-a secară, Liceul „Avram Iancu”, Brad, regiunea Hunedoara

N. R. Despre revista „Reporter”, apărută intr cele două războaie mondiale sub îndrumarea P.C.R., *Luceafărul* a publicat două ample articole semnate de tov. Dan Hăuică în numerele din 1 decembrie 1959 pag. 6 și 15 decembrie 1959 pag. 6. Tov. Toma Erdős va aila în aceste articole elementele care-l interesează cu privire la această revistă.

„Prietenul acesta al meu n-a murit...”

Nu mai răsfoind presă vremii îți poți face o idee despre ecoul puternic, zguduitor pe care l-a avut în țara noastră moartea marelui scriitor rus L. N. Tolstoi. Pe coloane întregi de ziare se succed telegramele, transmise unorii la distanță numai de cîteva ore, telegrame din timpul zilei și al nopții, telegrame de la Astapovo, Moscova, Petersburg, Tula, Harkov, dar și de la Paris, Berlin, Londra. Știrea morții a fost anunțată, apoi desmintită, pentru a fi din nou și — vai! — iremediabil comunicată.

De pe la 1—2 noiembrie, cînd s-a răspîndit zvonul despre plecarea lui Tolstoi de acasă, atenția presei și de altfel a opiniei publice a fost ațintită, captată de personalitatea genialului scriitor. Această atenție atinge punctul său culminant în momentul deceseului. Pagini de-a rîndul, numere întregi de ziare și reviste au fost închinare scriitorului rus. Dar de fapt, interesul nu dispăre a doua zi după anunțarea morții. El continuă: se comunică măsurile luate de guvernul țarist pentru a împiedica manifestările de protest ale muncitorimii și studenților, se comentează felul cum au de-

curș funeraliile, se anunță repressiile împotriva elementelor progresiste etc. Pînă pe la jumătatea lunii noiembrie, ba chiar și dincolo de această dată, numele lui Tolstoi nu dispăre din coloanele ziarelor, din paginile revistelor, impresia puternică, cutremu-

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

toamnă bucureștenilor numai adevăruri curate, să-ți trezească și țigudui puțin. Azi, la cinci ani trecuți de la răscoale țărănești, mă interesează să aflu raporturile dintre moșterii slăpînitori de pămînt sau întepușii lor și țărani pămășii, necăjiții satelor.

— Prima încercare de roman în literatura română o face Mihail Kogălniceanu, în 1850, cînd publică în *Gazeta de Moldavia* din Lunile Ianuarie-martie ale aceluia an, fragmente din romanul *Tainele inimii*.

— Romanul *Coliba* unchiului Tom de scriitoarea engleză Harriet Beecher-Stowe, roman care descrie dramatic viața negrilor și purtare criminală a proprietarilor de sclavi apărut la Londra în 1852, a fost tradus umitor de repede în limba română, prima dată în 1852—1853, de către Teodor Codrescu. Prefața intitulată *Ochire* asupra sclaviei era semnata de Mihail Kogălniceanu.

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

— În ajară de romanele Manoil (1855) și Elena (1862), Dimitrie Bolintineanu a scris și un al treilea roman, puțin cunoscut astăzi, intitulat *Doctorescu* nebuli, roman care zugrăvește frămîntarea de idei din epoca pașoptistă, promo-

Lasă-ne pe noi la o parte...

Aslăvară, în toată campania de recoltare a cerealelor am stat câteva săptămâni în raionul Istria din Dobrogea. Am ajuns la reședința raionului, la Babadağ, într-o simbrăta seară, la un sfert de oră după ce-am sosit acolo, am luat parte la ședința operativă care trebuia să pună la punct ultimele amănunte înaintea declanșării campaniei agricole din raion.

Primul secretar al comitetului raional de partid locmai citea un tabel nominal cu tovarășii din activul de partid repartizați pe S.M.T.-uri și G.A.C.-uri în campania de vară. Pentru prima oară în viața mea auzeam atunci numele lor: Cubaniță Ivan, Haliuciac Iacob, Pandrea Iordan, Geană Ion și mă aplecam mereu spre vecinul meu din stînga, întrebându-l de fiecare dată:

— Care-i tovarășul Geană? Care-i tovarășul Pandrea? Care-i tovarășul Sarica?

Așa am aflat că pe tovarășul pe care îl șicium cu întrebările îl chema Haliuciac Iacob. Cu el aveam să plec peste câteva ore, în zorii zilei, în prima misiune pe teren, la Lunca și Ceaurlia de Jos.

Au trecut multe luni de atunci și dintre toți tovarășii pe care i-am cunoscut, trăind patru săptămâni lângă el, îmi aduc cu osebire aminte de unul din secretarii raionului de partid și anume de Haliuciac Iacob.

Molcom la vorbă ca un moldovean, stăpînit, aspru cu sine însuși, am început să-l știu cînd era „plouat” și cînd nu.

As fi jurat că-i un om cu câteva diplome universitare în buzunar, într-una era aleasă vorba lui și plină de o rată nobilă de spirit. Am rămas surprins cînd el însuși mi-a spus că pînă cu cîncisprezece ani în urmă a fost un om sărman, un țaran simplu, sărac, doar cu câteva clase primare. N-am vrut niciodată să-l jignesc, să folosesc carnetul de însemnări de față cu el, ca să-mi notez acele expresii și idei care-l aveau în rîndul unei intelectualități de o profundă sobrietate și de o solidă cultură. Multe din ele nu le mai reamintesc, nu le-am mai putea reconstitui, dar amintirea lor globală a rămas neistovită în mine.

E adevărat că în ultimii 15 ani a urmat câteva școli de partid, între care cursurile școlii de doi ani cu profil agricol, de pe lângă Institutul agronomic din București. Îmi spunea că vrea să scrie un roman al colectivizării, un roman la persoana întâia și care ar fi într-o oarecare măsură autobiografic, fiindcă în perioada aceea, el era unul din nenumărații activiști de partid trimiși în satele dobrogenese să lucreze pe frontul colectivizării agriculturii. Romanul acela proiectat, dar încă nescris, l-am ascultat în multe serii atunci, povestit în ceasurile de răgaz. Stenografiat, povestirea lui ar fi dat un text dens, plin de o profundă experiență umană, clocotitor și romantic, energetic și pasionant, o proză în stilul povestirilor lui Terentiev. Unul din eroii ce reveneau des în povestirea lui era Terentiev Gurei, președintele gospodăriei colective din Sarichioi. Nu-l cunoșteam încă pe acest om, dar în clipa cînd am dat mîna cu el, întîlnindu-l pe cîmp, la țărîmul Razelmului, am avut conștiința unei revederi cu un erou știut ca și cum l-aș fi văzut în carne și oase pe Ilie Barbu ori pe Anton Filip. Povestirea lui Haliuciac Iacob îmi îngăduise să-i construiesc anticipat portretul moral și întîlnirea cu el a consolidat caracterul unei veritabile caracteristici unei conștiințe a ceea ce ne se părușe pînă atunci că era în bună măsură o ficțiune literară, cu adevărat curat, nuda.

Confruntarea a dat cîștig de cauză lui Haliuciac Iacob, acestui neștiut tovarăș în ale literaturii orale. Îmi spusese despre Terentiev Gurei:

— N-a vrut nici în rușul capului să devină președinte. Tînea morții că nu se pricepe, că sărmana lui gospodărie personală nu-i pusese nicidecum probleme de administrație și contabilitate, obișnuit fiind nu cu adunarea, ci cu scăderea și cu sfîrșitul curelei. Dar n-a avut încotro Terentiev Gurei și în fața unanimității adunării generale a consimțit să fie președintele gospodăriei.

Haliuciac Iacob își amintea clipa aceea pe tonul unui scriitor. În ogradă gospodăriei, privind atelele proaspăt aduse, privind foaia colectivității care încă nu știau ce trebuie să facă și se învîrteau pe acolo fără rost, Terentiev Gurei a zis: Na, tovarăș, de azi înainte nu voi mai avea somn. Va trebui să învîrț alături de voi ce anume e bine să începem. Sintem ca niște copii care învîrț să meargă. Poate că vom cădea uneori în nas, dar va trebui să înaintăm...

Unui președinte de gospodărie de la „Vasile Alecsandri”, pe care l-a surprins beat în toată campania agricolă, Haliuciac Iacob l-a dat o lecție de o rată înaltă educativă. L-a spus la un moment dat:

— Măi Pușcuță, tu trebuie să fii pom cu roade bogate, dulci și toți colectivității trebuie să vadă în tine un exemplu. Dar dacă te porți așa, ce pot vedea colectivității la tine, decît fructe găunoase și stricale?

— Am văzut la Lunca Lupșind să-l convingă pe un brigadier de cîmp să dea la un lan de porumb o priză de azotat de amoniu. Brigadierul o făcea una și bună că fiind iritat, porumbul acela nu mai avea nevoie de îngrășăminte chimice.

Dar în Haliuciac Iacob vorbeau doi oameni dintr-o dată, cu o pasiune gemăndă: activistul de partid și agronomul. Atunci, în aproape două ceasuri de discuție extenuantă, el a jînut o adevărată prelegere despre rostul administrării îngrășămintelor chimice și cînd s-a despărțit de brigadier, i-a spus:

— Să știi că trec mine să văd ce-ai făcut.
— Nu m-ați convins, tovarășe secretar, l-a spus brigadierul.

Credeam că pînă a doua zi secretarul de partid va uita de împlinirea aceea, mai ales că știam precis ruta fixată pentru a doua zi și nici nu era vorba să revenim la Lunca. Dar a doua zi am trecut iar pe acolo. Brigadierul scosese de la mașină câteva sute de kilograme de azotat de amoniu și l-am găsit împrăștiind îngrășămintele cu tarlăuca cu porumb irigat.

Eram unoroi așa obosit, încît mi se închideau ochii, parcă aveam pleoape de plumb. Noaptea țîrziu, în mașina cu care băteam drumurile raionului, adormeam de-a binelea.

În ostiel de împrejurări îl auzeam ca prin vis pe omul acesta spanînd șoferului să conducă atent, iar odată m-a acoperit cu țîrcul său, grîjiu că un frate mai mare. Nu l-am văzut niciodată grăbit să plece dintr-un loc înainte de a fi aliat totul și dacă ajungeam noaptea la țerele două la raion, urînd ca să porîm iar la drum peste țere, își cerea iertare că nu mă lăsa să dorm mai mult; dar munca asta istovitoare el însuși o făcea fără ostentație. Cînd l-am spus că as vrea să scriu și despre el citeva rînduri într-un reportaj, m-a privit consternat și mi-a răspuns:

— Niciodată nu vom scrie deajuns despre oameni ca Terentiev Gurei de la Sarichioi, ca Uzum Stere de la Beidaud, ori ca Deancu Vlad combinerul de la Camena. Lasă-ne pe noi la o parte...

Îl cunosc bine pe Haliuciac Iacob. Mi-e teamă că dînd cu ochii peste aceste pagini, în modestia lui nedismulată se va supăra ca adevărat pe mine. Parcă-l aud spunînd: „Lasă-ne pe noi la o parte...”

De cite ori îmi amintesc de cele patru săptămîni pe trece în raionul Istria, de regiunea marilor lacuri dobrogenice, de dealurile pitorești de la Beidaud și Alîn Tepe, de pădurea de lei de la Codru, de lanurile cu grîu de la Sabaniș și Pasacîșin, între sulele de figuri pe care le-am cunoscut și le-am îndrăgit, revăd fața acestui activist de partid, atît de soare, plîm de pral, așa cum în fotografiile vechi, de război, văd fețele tanchiștilor...

Petru Vintilă

luceafarul

Cristian Sirbu

Tinerilor poeți

Eu sint bolnav, stau jîntuit în spital
Așa că nu vă pot spune noulăți prea mari, prea
Decît că cerul a devenit trandafiriu
Și că apele dimineții iac valuri pînă la fereastra mea.

Fiecare poet tinăr își are barca legată la fereastră;
Cine mai întîi va ajunge la marginea mării albastră
Și va rosti: — Se vede calargul comunismului!
Acela va fi poetul generației sale.

Care dintre voi va renunța
La comoditatea străzii cu numărul curare
Și va porni în zare?
Care?

Sorin Titel

ÎNTR-O ZI DE PRIMĂVARĂ

Întîi au fost babele. De la fereastră, Domnica privea afară în curte cum își schimbau pe rînd, cojoacele și se bucura privind cum în bălțile din ogradă se oglîndeau soarele. Apoi l-a murit o mătăsă și Domnica în fiecare dimineață se scula cu noaptea în cap, ca să ducă după obicei, cite un circing cu apă, tocmai în cealaltă parte a satului, la casa celei moarte. Zilele acelea au fost primăvăratic și apa de pe streșni și pe prelinga în creștetul capului, îndundu-i cirpa roșie, ori de cite ori se furșia în zorii turburi, pînă la casa celei moarte... Au urmat, după aceea zile de primăvară și de la fereastră Domnica asculta cum cîntă streșniile.

În casă mai mirosea a ploaie, a cojoace, și a țuică fiartă, miros rămas de astă iarnă, de la sărbători. Prin fereastră văd de ploaie, Domnica a văzut venind păsările și i se părea că în odaie tremurau ciudat aripile lor.

În dimineața aceea, mama ieși pentru prima oară să facă mîncare în curtea de vară. Peste noapte plouase și lemnele umede ardeau sfîrșind. Cînd mama scosese colaci din cuptor și îi aduse în cuină, Domnica fu răpede în casa de sus. „Iar mă trimite cu colaci” își spuse ea și se așeză la război și începu să joace cu suveica. Aci în odaie era frig și mirosea a lînă și a opinci vechi putrezite de zăpadă.

Limba și stil

Textul dramatic este totuși doar una din componentele spectacolului, oricît ar fi, desigur, cea mai importantă. Dramaturgul deci, spre deosebire de alți artiști ai teatrului, trebuie să îndească de anumite condiții speciale în ce privește expresia lingvistică. Textul fiind destinat în primul rînd interpretării sale de către actori și abia în al doilea rînd lecturii obișnuite, autorul dramatic utilizează o limbă mai apropiată de cea vorbită decît de cea scrisă. Scriitorul își prezintă ideile și sentimentele încorporate în stîl și conflietele lor, prin mijlocirea exclusivă a dialogului, de unde necesitatea unei maxime economii verbale și a identificării, dacă se poate absolute, a personajului cu replicile sale. (Abundența, în unele piese, a indicațiilor regizorale din partea autorului trădează, de obicei, fără a împlini neapărat așupra valorii piesei, pe prozatorul care renunță greu la libertățile genului preferat. De pildă, piesele lui Camil Petrescu sau, recent, Prietena mea Pix de V. Em. Galan).

Tinărul dramaturg Dorel Dorian este un îndrăgostit al replicii festive, pătimase, care urmează îndecaprocă mișcarea sufletescă a personajului. Eroii din Secunda 58, în cea mai mare parte tineri, se exprimă într-o limbă vie, firească, apropiată de cea vorbită. Razeori intervin cuvinte sau înțelesuri de frază care

— Ii duci lui taică-tu niște colaci calzi, îi strigă mama din mijlocul curții.
Domnica nu-i răspunde nimic.
— Te-a asurzit dumnezeu de nu-mi răspunzi, îi strigă din nou mama. Atunci Domnica ieși din război și striga că ea cu glas de copil înfuriat.
— Iacă mă duc. Și ieși în ogradă.
Coșul cu colaci era în mijlocul curții, pe un scăunel cu trei picioare, aproape de mărul cel mare și uscat.
— Cotorîța asta mi-o dai! se scînci ea. Dar mama trecu pe lângă ea fără să-o asculte ce zice. Dă-mi una mai mică, se scînci din nou fata, fără ca mama s-o ia în seamă. Din casă se auzi vocea poruncitoare a mamei, prin fereastră deschisă.
— I-am pus și pracla de tutun, ca uita-o azi dimineață acasă.
Domnica își strînse mai bine cirpa pe cap, își luă colacul pe care mama îl pusese peste cealaltă și plecă.
Pe drum noroiul era mare, dar ei și prea puțin îi păsa de noroi. Avea niște cizme mari de gumă, niște cizme care îi ajungeau din sus de genunchi. Chiloții albaștri îi ațîrnau deasupra cizmelor, iar rochia de flanelă albastră îi săteia înfoaită.
Domnica sărea fără să se uite la bălți și nimeria tot timpul dintr-o bălță în alta. Trecu din nou pe lîngă casa

în care murise mătusa cea bătîrînă. În fața casei era o salcie și Domnica se miră văzînd-o înflorită. În același timp, se gîndi la bătîrînă, și mirarea ei fu umbrită de o ușoară tristețe. Își amintea de bătîrînă cum la bobotează jucase la ei în sîrporul din curte, cu altă babă, din cealaltă capăt al satului. „Că eu cînd pășesc pe drum, pașii mei mîrșănesc cum gîră cîntăc bătîrînă, își aducea ea bine aminte. Ieși din sat și începu să fugă. Uitate să-și mînceie colacul, și sărea veselă cu el în mîna, peste bălțile noroioase.
Holda lor o cunoștea după un tel mare și bătîrîn. Întodeauna vara, cînd venea cu părinții la săpă, ea stătea și dormea la rădăcina tecului. Pe coaja lui, un vîr de-al ei care era deja la școală, își scrisese numele cu un briceag. Domnica văzu de departe teul și apropiindu-se de el se miră că nu-l vede pe taică-su. „Oare unde o fi taică?” se întrebă cînd fu destul de aproape. „Cum de nu-l văd?”
Cînd ajungea lîngă tel, Domnica fu atît de uimă încît rămase cu gura căscată. De mirare, aproape că uitase de colaci și are cit pe-aci să scape cotorîța din mîna. Holda dispăruse și ea. „Oare n-am greșit?... venit-am eu oare bine?” se întrebă Domnica privind întinderea nesfîrșită, întinderea aceasta de pe care dispăruseră deodată ca prin farmec toate holdele. În fața ei era o singură holdă verde, atît de întinsă încît semăna cu cerul. Griul era mic, abia

„SECUNDA 58” de Dorel Dorian

viață, fără nici un orizont” (Lupu, p. 46) sau, în sfîrșit, prolixă, fără gradăre bine marcată, ca în „Dar nevrînd în realitate nimic. Necuîntind nimic. Nescîrînd nimic. Te distrugi, te scufunzi, te ineci” (Domnica, p. 25).

Utilizarea frecventă a unor cuvinte care deosebesc epitetul, cum ar fi „doezul, prea, cam, pentru, cred” etc., este în spiritul limbii vorbite, unde subiectul n-are prea mult timp ca să-și alegă termenii. Totuși „prea riscant” (p. 3) „prea moralizator” (p. 14) „prea înflăcărat” (p. 82) sînt puțin dozi, în sensul că aceste epitețe contin în ele ideea de exces și superlativul ar fi fost bine să fie construit cu adverbul mai tîrziu ca de pildă „mult prea”, „din cale-afară de...” etc.

În legătură cu necesitatea identificării dintre personaj și replicile sale, s-ar putea obiecta autorului o anumită încoșvență în creionarea figurii episodice a spiritualului șofer Cristescu. Acesta e prezentat la început înrîndind limbajul funcționalului mărunț. El amestecă termenii administrativi cu cei autobiografici. Mai țîrziu, autorul folosește nota și pune în gura șoferului expresii care trec din domeniul mărunț administrativ în cel înalt juridic: „Conform codului penal, orice sustragere confirmată...” sau „Apararea n-a fost în temă. Subscriu din principiu la rechizițoriu...” (p. 22). Aci, replica se desparte subit de

De cum trecu Simion Bumbu pragul grajdului și se izbi cu ochii de junca bălțată, crescută zestre Lîontinei, inima îi zvicni ca într-o creștătură de cuiș. Și zîrînd alături vișeleul pe care mama îl desmierda trecîndu-și limba umedă peste fruntea înșelată, se lăsa cuprins de-o jale amară.

— Dulce-i copiii pină-s micii! cugetă el îndușos. Dar și uitători cînd ajung mari... De unde cu o lună în urmă se legănase în visul acela turburător de părinte care plînuiește la mîrșitul fetei cu un om așezat, acum se simțea cu totul străin de așa simfămint și de aceea nu-l mai umplea nici o mulțumire de viață.

— Și iată de la ce i se trăgea: Colectivistii își vedeau de treburile lor, după rînduiala statornicie în gospodărie. El nu le avea grijă. Numai că-i venea peste mină să nu-i mai ceară nimeni o furcă, o greblă ori o grapă. Asta l-a dat să înțeleagă că a scăpătat din țecul lui de frunte printre puștii individuali. De aceea l-a învîntul o întîrire după vremea de mai înainte.

— Ei, atîta necaz să fie! și-a zis el, împacîndu-se cu gîndul. Se vede însă treaba că nu prea era lăudat pentru rîmînera lui de căruță. În sat îl vorbeau. Numai așa se poate lămuri de ce într-o zi Tinu veșelului, școlarul cu cravată roșie, l-a strigat în uliță: — Dumneata ce stai în coasta satului ca o împunsătură în spina vacii? — La așa întrebare s-a înfuriat și l-a luat la goană. — Așa te-a învățat la școală-mă, nerușinatule? — Mamă-sa i-a auzit copilului plînsul și-a ieșit la capătul prispiei. L-a prins partea odrăseli de s-au mîncat în gură ca la usa cortului. A avut satul ce vorbe. De atunci se dusese într-una fără să-și mai rostosească vreun cuvînt.

Dar ar fi trecut și peste asta de nu se dovedea Lîontina așa slabă de minte. Ea a pus virf la toate. A dibuit-o el că ținea dragoste cu feciorul Văduvii: Viorel. Se prinseseră în vorbă încă înainte de-a se face colectivul. Nu prea se bucurase el de așa înscurcure nici atunci. Dar după ce Văduva și

Valer Hossu

SINGUR

feciorul au intrat în gospodărie, inima lui s-a întors cu totul de la un așa gîner.

— L-a oprit pe făcău într-o seară și i-a spus cu blîndețe: — Cas-o tu pe Lîontina, că-i încă neîmplînită la ani pînă patru tîne.

— Ce-i drept, de atunci feciorul nu i-a mai zdrîngănit porțile. Dar se vede că de ceea ce se teme omul, de aceea nu scapă. Lîontina se schimba pe zi ce trecea: ochii îi ardeau parcă sub sprincenele mereu încrunțate și în colturile gurii îi mîjelea două cete. Momea ceva în sufletul ei. Și într-o duminică, acum o lună, și-a dat pe față gîndul: a fugit cu Viorel.

Doamne, ce lovitură! Păcatul acesta el nu îl putea ierta și inima i se împietrise parcă.

— Cum stătea Simion cufundat în gînduri, aproape de junca de zestre, aceasta încolăci pe neașteptate coada, să se apere de muște. În treacă, atînsse și obrazul stăpînului, de-i dădură lacrimi.

— Mînce-te-ar lupii! sudui el, și în pornirea de ciudă ce-l înecă vru să sară cu pumnii. Parcă și-ar mai fi înducit amarul, răzbuindu-se pe ceea ce era drag Lîontinei; ca și cum ar fi pelespit-o pe ea.

Dar se potoli căci răzbuindu-se de-așa răzbuindu-se: — N-ai sărat odată rînitul? strigă Tudusia și la întrebarea ei omul răspunde răsînt: — Acu' gat. Da ce-i? — Dă-i mai repede! stăruie femeia. — A tras a doua oră

ajungea pînă la glezne și se legăna alit de frumos, încît Domnica se uită la cer și se păru că îi vede umbra legămîndu-se pe cer. „E ca cerul, doar că cerul nu e verde, își spuse ea, privind întinderea nesfîrșită. E atît de întinsă, încît undeva trebuie să se întîlnească cu cerul. Holdele astea s-au adunat la un loc ca zburile. Așa se adună rîștile ca să facă mătusa, se gîndea ea fiindcă așa și porumbul mare. Lîncă, care murise acum un an în timp ce țîncea zăpadă de pe casa.

Apoi privi din nou cum holda asta mare se întîlnește undeva departe, cu cerul de primăvară.

Atunci îi veni o idee grozavă. — Și descălță cizmele mari, le puse lîngă coșul cu colaci și sări șantul. Cînd pașii pentru prima oară pe pămîntul colectiv, simți griul mic, de-o șchioapă, cum îi gidilă gleznele. Începu să alerge. Trebuia să ajungă la locul unde holda asta mare se întîlnește cu cerul.

Abia după un timp, alergînd prin holdă drept înainte, își aduse aminte că taică-su intrase în colectiv și trebuia să fie cu oamenii undeva în altă parte. „Cînd am să ajung la capăt, adică la pereții cerului, am să mă întorc și am să-i duc pinea” își spuse și i se păru că simte adus de vînt mirosul pineii calde, plutînd peste întinderele verzi.

clopotul la biserică și-ai zis că mergi la slujbă.

Gospodarul înșefăca o jurcă de paie, le presără în grabă pe potcaua grajdului, apoi ieși afară din susul drumului, de la căminul cultural, țîșnîră răpîrturi de palme și strigăte de voce bună cărora le țîneau isonul zdrîngănit de cetera.

— Iar au „aia” adunare! făcu Simion și veselia de acolo parcă i zgrîia pe inimă: — „Pentru avansuri. Se țîne de adunări în sîntua duminică, în loc să se roage să le dea dumnezeu roade în țîrîm.

— Pierzîndu-și răbdările, Tudusia răsări din nou în gura țînzii.

— Hai odată, mă omule că se răceșe mămăliga! îi zori ea încușată.

— No-no!... ce dracu ai? se burzului la rîndu-i Simion. — Nu vezi că vin?

Nu apucă Simion să se așeze bine la masă și de la Căminul cultural îl pusese din nou mare laemă și chioțe și muzică. Asta îl ajunge pe foc.

— Lua-le-ar drag muzica lor! Nici nu se poate hodini omul, roșii el inrosindu-se de ciudă.

— Se duc la împărțire! zise Tudusia și în felul pîrhit cum vorbește, cum îi lucrau ochii și-și freca palmele pe șorțul de briu, Simion ghiu un neasfîmpărat crezi bănuțel.

— Și-apoi ce-i? se răsfi omul. — Ce te tot holbezi la ce?... Duce-te!

Cînd nemulțumirea hărbătuțului, femeia se zbuciumă, făcînd să se impurcure ușor pineii obrazului. Ieși din încăperea tocmai cînd alaiul colectivistilor se scurgea pe ferestrele casei și-o colca sub magazi.

— Trage-i ațea mai cu foc! se auzi un glas ațîtat, strigînd ceterasului.

— Să-i tragă, să se veselească și badea Simion în colivie! strigă altul.

— Mai bine i-ar trage o nua la nădrăgi să-i vină mîntea la cap! rosti rîzînd brigadierul Roșca.

Cei din jur hoțorîți și hoțorîte se rostogolî din om în om.

Simion scrișni de să-i dea scînteii din măsele. Înghițitura i se opri ca o așchie în gîtle. O văzu și pe Lîontina zîmbînd.

— Să ridă de taică-său! Nenorocii am ajuns, își vorbi el și-i veni să-și fărîme capul de pereți.

Se ridică tare tulburat și cu pași ulți trecu în țîndă. Deschise ușa camerei alăturată și chemă nevasta dar aruncîndu-și privirile, simți o împunsătură sub umărul sting și înnemii.

Tudusia sta aruncată peste pervaz și vorbea cu orbii zăzavii colectivistilor. La scrișnîlul său sări ca ară și rămanse întepenită de spîmă.

— Ii curg orbii după aia, ha! făcu Simion cu o călătura de plumb și în mînta lui se făcu un col nemărginit. Întelese că ultimul său rezim se clătina. Acu' priceu pe cum a putut fugi destrăbălată cea. Ați fost într-un gînd.

Apucă una din perinele de pe pat, pregătite zestre Lîontinei, dar spre și mai mare lui minie, luă seama că din noianul ce se ridicase mai ieri pînă în grindă, lipseau acum citeva.

— Doamne! seinci Tudusia, cuprînsă de tremur.

— Văd că ai dus „cețea” din haine! răeni Simion în cui, mea turbării și repezi mina înainte. Perina lovi fața femeii. Tudusia se prăvăli în-

tr-un geam și sticla sări în zăbur!

— Îmi fură și casa, ha?... Na! Să-ți fie!

Rușinată, Tudusia se agăță de pieptul lui și cu pumnii strînși, orbeste îl făcu vînt. Împins cu putere, Simion dădu peste colțul mesei. Bălăbăni din mîini dar nu se putu prinde, și căzu cit era de lunc pe podea.

Femeia folosi clipa și se fereastră.

— Acolo să-ți dai sufletul, singur! îi aruncă ea. Că tu n-ai înimă de om. Eu n-o să-ți mai calc casa, și să dea dumnezeu să arde pe țîne...

Buimăci de furie, de căzătură și de vorbele azvirite ca un blestem, lui Simion i se făcu negru dinaintea ochilor și citeva clipe rămase ca într-un țîșîn. Cînd se trezi, parcă trecuse totul ca o furtună.

— Doamne, nu cumva nu s în toate mîntile? se întrebă el, pomendînd-se deodată infricțor de singur în țîndă din jur.

Se ridică Văzînd lucrurile răvășite, i se încercină inima. Ieși în uliță, ulița pustie. O biată bătîrînă, ca o închipuire, abia își țîra rochia după ea, pierzîndu-se pe poartă bisericii. „La anii ei, rămîn fără nici o mingiere”, îl sfîșie pe el gîndul. Și îl năpădi o frică ascunsă, amîntîndu-se cu cîlă înstrăinare rîndu-i Lîontina, în rînd cu ceilalți de singurătate lui.

— Hei! — oftă el de i birii pieptul — țînerii au ațe gînduri. În zădar am vrut să o presc vîntul cu palma...

Trecu pe drumul prăfos singur, numai cu gîndurile lui.

Pe neașteptate, un rostogol de chioțe și larmă îl deșteptă. În fața, venind parcă să-i întîmpine, căruțele gospodăriei colective se înșirau ca niște mărgele înfonate pe ața drumului în fruntea tuturor, cocoțai pe saci, stăteau Viorel cu Lîontina. Căi îl mina Roșca, brigadierul.

Simion dădu să se întoarcă, răsucindu-se pe jumătate, dar Roșca îl zărise și de rusinea lui, trecu înainte. De tulburat ce era, un colț de mustață începu să i se zăbăie. Se îndirijă în sine și călcîndu-și slăbiciunea, făcu semn cărușăului: — Stai!

Lîontina se lipi strîns de Viorel. „Oare ce-o să facă?” Pălise, și aștepta neliniștită să auză glasul tatălui.

— Noroc! rosti Simion molcom și-și prămbulă privirea peste sacii plini, trîntiți ca niște vafei făiți, unul peste altul.

— Bună ziua, tătucă! îndrăzni Lîontina și în glasul ei străbătui și dușoșie și un fir de nădește.

— Ați ieșit bine, văd! cîntăreți Simion, cărăta, dar în vorba ocolită se ghicea ascuns al gînd.

— Cum ne-a ajutat hărnicia, zise Viorel, rîzînd să se arate nepăsător Roșca și măsura lung pe Bumbu, cu un zîmbet tăios.

O clipă trecu în tăcere. Simion amintise un țîncel de pal de țîncel țîncel. Îi țîncel mîrșă mîrșă, așa rosti lui-o aruncăru:

— Na, bine. Doamne ajută! Fetei din pas în priză, dar se opri deodată și strigă fetei: — Fă bine nu te mai smeri atîta! Vină și ia-ți zestre!

Lîontina își bătu palmele într-o bucurie năvalnică, gata să sară jos. Dar Simion nu înțirize. Porni în grabă, ca un nod și se urcase în gîtle. Nu voia să i se dibuie slăbiciunea. Capul îi vijilia. După frămîntările prin care trecuse puterile îi ajunseseră la ea-păt. Pleoapele începură a-i bate des și o lacrimă țînci pe obraz.

Într-un țîrziu, Simion Bumbu se opri și întoarse capul, jîntind la veselia celor ce se pierdeau cu căruțele pline pe uliți.

Vera Lungu Șomaj

De ce sint mutilați oamenii aceia, brațele lor poartă povorile ca liecare, minile lor scriu scrisorile tot ca noi degetele lor poartă în ierul-trigoașe mînuși de lînă. Și gerul le-nvinețește ca pe ale noastre. De ce sint mutilați oamenii aceia?

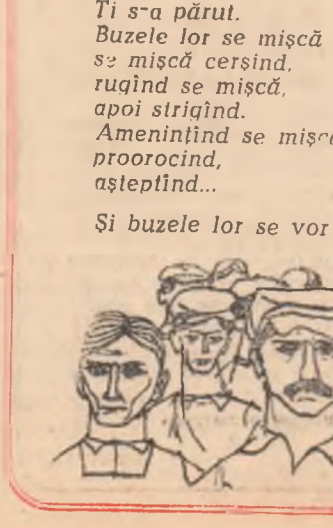
Picioarele îi poartă pe drumuri, pe străzile cu casele mari cîi salele unde s-au născut, pe străzi și mai mari, unde claxoanele se-nghesuie în urechile trecătorilor. Picioarele lor urcă scările căuînd de lucru Nu găsesc. De ce sint mutilați oamenii aceia?

Ochii lor privesc, ochii lor se uită în ochii tăi lătră să te vadă ochii lor nu mai știu să se uite în ochi. De ce sint mutilați oamenii aceia dacă respîră cu noi?

De ce? Doar buzele lor cînd vorbesc se mișcă asemenea buzelor noastre.

Ți s-a părut. Buzele lor se mișcă plîngînd, se mișcă cersînd, ruğînd se mișcă, apoi strîgînd. Amenințînd se mișcă, proorocînd, așteptînd...

Și buzele lor se vor mișca...

Al. I. Ștefănescu

LITERATURA ROMÂNĂ IN ANII CONSTRUIRII SOCIALISMULUI

In continuarea materialului *Literatura română în anii construirii socializmului*, publicat în *Luceafărul* din 15. XII. 1960, (introducerea părții a II-a a manualului de Literatură română pentru clasa a XI-a), publicăm capitolele de sinteză Poezia și Proza, care preced monografiile unor scriitori prevăzuți de programa școlară.

Rugăm pe cititorii noștri să-și trimită și pentru aceste capitole observațiile și propunerile. Direcției generale pedagogice din Ministerul Învățământului și Culturii.

POEZIA

In anii de după Eliberare, a luat naștere la noi o poezie nouă, expresie a celui mai înaltă conștiință socială din epoca noastră, a conștiinței socialiste.

Creatorii lirici noi sînt poeții din cele mai diferite generații. Opera lui Tudor Arghezi, cel mai de seamă poet romîn din secolul al XX-lea, doborîndu-se, sub influența transformărilor revoluționare, un conținut nou, de o vigoare inedită. Protestul social, căutarea unor răspunsuri la unele din marile probleme ale epocii, le găsim și în versurile de dinainte de 23 August 1944, ale poetului. Opera argheziiană din trecut exprimă însă, în cele mai multe cazuri, o zătare fără iesește. Omul pare să condamne la suferință, sărăcie, sărăcie și suferință, în fața nepăsării alături soluțiilor căutate. Dimpotrivă, în ciuda tragismului evenimentelor evocate, ciclul de poezii 1907 aparut după Eliberare și închinat marilor războaie țărănești du la începutul secolului, se caracterizează printr-o perspectivă luminoasă a viitorului. În poemul *Cîntare omului*, tipar de asemenea în acești ani, este un imn de slavă pe care poetul îl înalță forței creatoare și transformatoare a omului.

Noi accente profunde, determinate de viața nouă a poporului nostru a dobîndit în anii puterii populare, poezia cu largi rezonanțe sociale a lui Emil Isac, iar o neobișnuită activitate dezvoltă în diferite momente de tensiune ca și pe țărînă obștească, Demostene Botez, care în anii puterii populare, a publicat volume valoroase de poezii ca *Floarea soarelui* (1955) și *Prin anii* (1958), ecouri lirice ale vieții noi, de construire a socializmului.

Pină în ultima clipă a vieții, a activat cu însuflețire pe țărînă noi poezii A. Toma. *În creații lirice remarcabile ca poezii: Popor, dintr-o reînscător, Partidului și s. strabătute de patonul epocii noastre de mari transformări revoluționare.*

Dintre poezii care s-au afirmat între 1940—1944 se află astăzi între fruntașii poeziei contemporane, personalități create ca o vie activitate ca Mihai Beniuc, Eugen Jebeleanu, Maria Banuș, Geo Bogza, Miron Radu Paraschivescu, Cicerone Theodorescu, Marcel Bresteanu, Dumitru Corbea, Radu Bourbanu ș.a.

În lirica aparținînd minorităților naționale se remarcă poezii maghiari Horváth Imre, Kiss János, Szemer Ferenc, Horváth István, — ultimii doi fiind în același timp și prozatori de valoare; poezii germani Alfred Margni Sperber, Franz Uebhard ș.a. În anii puterii populare s-au format noi generații de poezii din rîndurile cărora iau parte Nicolae Labiș, Dan Deșliu, Nina Cassian, Victor Tulbure, Veronica Porumbacu, Eugen Frunză, Mihai Dragomir, A. E. Baconsky, Tiberiu Ulan, Al. Andritoiu, Aurel Rău, Ion Brad ș.a., poezii maghiari ca Maltenyi Erik și Letay Lajos, poezii sîrbi ca Vladimir Cioikov și Svetomir Raicov etc.

Lirica a ajuns la o mare dezvoltare în anii puterii populare, abordînd o tematică variată și bogată și fiind reprezentată prin creații trănecite. Încă din primii ani de după 23 August 1944, poezii noi sînt exprimate în versuri pline de patos, crezînd lor liric, hotărîrea lor de a se alătura noului drum al poporului. În poezia noastră dobîndeste un loc important lirica militanță, angajată direct în lupta socială, creația poetică exprimînd realitățile luptei pentru democrație populară, pentru socialism.

Un fenomen specific poeziei noi este înflorirea poemului amplu, menit să dea expresie măreției unor fapte și unor eroi populari, unor momente de seamă din viața poporului. Poemul amplu a fost cultivat cu succes de poezii secolului trecut, în special în evocarea trecutului istoric. Eroismul constructorilor socializmului, precum și dragostea oamenilor noi față de momentele glorioase ale luptei poporului și-au găsit expresii pline de patos în poeme precum *Cîntare omului* de Tudor Arghezi. În fruntea comunistii de Mihai Beniuc, Bălcescu și în satul lui Sahia de Eugen Jebeleanu, Cîntec de leagăn al Donci de Marcel Bresteanu, Silvester Andrei salvează abatajul de A. Toma. Despre pămint, Tiet-ii vorbesc, Americă și la porțile rătăcirii de Maria Banuș, Lazăr de la Rusca și Minerii din Maramureș, de Dan Deșliu. Lupta cu ineria de N. Labiș, Tudor Vladimirescu, Războiul și întoarcerea armelor, de Mihai Dragomir, Balade și întîmplări din marea răzcoală de Mihaela Gheorghiu.

O dezvoltare apreciabilă a luat, în cuprinsul liricii actuale, diferite specii ale poeziei satirice, între care fabula, atât de strălucit afirmată în secolul trecut prin Grigore Alexandrescu și Alexandru Donici. În anii noștri au creat opere de mare valoare în domeniul fabulei, în special Tudor Arghezi și Marcel Bresteanu.

Tudor Arghezi, în volumul *Stihuri peștiște*, Mihai Beniuc și Maria Banuș în diferitele lor volume, Cicerone Theodorescu în ciclul *Cocoși* de tablă din volumul *Un cîntec din ulița noastră* și în alte scrieri, Marcel Bresteanu în *Dialectica poeziei*, Mic tratat de zoologie etc., Nina Cassian în diverse poezii, au realizat pagini străbătute de vervă satirică îndreptate atît împotriva dușmanilor externi, cît și împotriva unor manifestări învechite, mîdente din a orînduirii trecutului.

O seamă de poezii creează frecvent poezii pentru copii, domeniu în care activau în trecut puțini autori de real talent. În locul versurilor searbete, al platitudinilor rimate, care apăreau altădată în număr mare în vitrinele librărilor, astăzi poezii ca Tudor Arghezi, Otilia Cazimir, Marcel Bresteanu, Cicerone Theodorescu, Maria Banuș, Nina Cassian, creează o valoroasă poezie destinată celor mici. Volume ca *Prisaca* de Tudor Arghezi, *Baba Iară* intră-n sat de Otilia Cazimir, basmul în versuri *Mică țară fîcă* de Nina Cassian și alte asemenea opere se bucură de aprecierea micilor cititori.

Cîntînd omul contemporan, eforturile și biruințele sale, poezia noastră nouă exprimă, într-o mare bogăție de teme, îndeosebi acele stări sufletești care reflectă reacții specifice față de fenomenele noi ale vieții sociale, față de lupta pentru construirea socializmului.

Un sentiment fundamental, care alimentează și susține permanent creația tuturor poezilor, este patriotismul socialist. Dragostea pentru patria socialistă își găsește expresia în

cîntări lirice avîntate, pline de elan, în evocări emoționante și în ample construcții epice, în tratarea tuturor temelor pe care le abordează poezia noastră.

Astăzi în poezia Avîntă cîntînd mersul victorios înainte spre „Comună”, însuflețirea luptei pentru biruirea tuturor greutăților și obstacolelor, Mihai Beniuc exprimă un sentiment luminos de iubire pentru patria sa socialistă.

Maria Banuș preamărește, în poemul *Despre pămint*, forța poporului descălușat, Dan Deșliu, în *Lazăr de Rusca*, zugrăvește figura luminoasă a unui țărînă comunist, luptător pentru colectivizare, asasinat mișelește de o bandă de chibaburi, dușmanii ai socializmului. În *Minerii din Maramureș*, poetul istorisește iapla eroică a unor mineri ce nu preocupă peșca nici un sacrificiu spre a duce la bun sfîrșit o sarcină încredințată de partid: transportarea în bune condiții a unui motor-compresor, cu ajutorul căruia să poată fi din nou pusă în exploatare o mină părăsită cîndva de capitaliști.

Poemul în satul lui Sahia de Eugen Jebeleanu surprinde scene luminoase ale muncii în Gospodăria Agricolă de Stat din satul Minăstrea, gospodăriea ce poartă numele autorului naveli „Uzina vie”. Victor Tulbure își întîlnează sugestiv un volum *Lauda Patriei*; Mihai Dragomir sălvește în versuri pasionate patria, în ciclul *Pămint natal*. Aceiași teme fi este consacrat și volumul *Laude de Miron Radu Paraschivescu*.

Patriotismul socialist se împletește în operele poetice cu internaționalismul proletar. Poezii noștri scriu versuri ce exprimă dragostea și admirația pentru Uniunea Sovietică și popoarele ei (ca de exemplu ciclul *Carnet de drum prin Uniunea Sovietică* din volumul *Mărturie* de Veronica Porumbacu); dragostea țărănească pentru poporul bulgar (volumul *Dialogul viatului* cu marea de Nina Cassian); pentru poporul coreean (ciclul *Oriental* de aur din volumul *Fluxul memoriei* de A. E. Baconsky, poezia *An-Son-Hi* de Veronica Porumbacu), pentru poporul chinez și pentru alte popoare (numeroase poezii de Mihai Beniuc în volumul *Călătorii prin comunități*), pentru poporul vietnamez (în volumul *Nu sînt cîntăreț de stele de D. Corbea*) etc. Spiritul internaționalist al solidarității cu lupta popoarelor din coloni, din țările opresate de imperialismul alcătuit de tematica volumului *Singele popoarelor de Radu Bourbanu*. În special teme prietenești cu popoarele sovietice este abordată de toți poezii, care văd în marea țară a Socializmului garanția păcii în lume și chează unii viitor teribil al popoarelor.

Condamnînd dușmanii de peste hotare, denunțînd uneltirile războinice ale imperialiștilor, chemînd la luptă pentru pace, poezii realizează expresii ale dragostei lor adînci pentru patria socialistă. Printre poezii cele mai populare în care au împotriva criminalilor agresivi și voiața de pace a popoarelor se traduce în accente emoționante, se numără *Umbra de la Hiroșima* de Mihai Beniuc, poemul *Sursul Hiroșimei* de Eugen Jebeleanu, *La masa verde*, *Chemare, Tiet-ii vorbesc*, *Americă de Maria Banuș*, *Balada cemișii* care și-a pierdut tîbul în război de Nina Cassian, *Cîntec de ruină de Dan Deșliu*, *Act de acuzare* de Eugen Frunză etc.

Foarte frecventă este, în lirica actuală, și tematica istorică. Poezii noștri evocă momente și învie figuri din trecutul de luptă al poporului nostru, al clasei muncitoare. Astfel Eugen Jebeleanu creează în poemul *Bălcescu chipul marelui luptător revoluționar de la 1848*. Bălcescu apare în poem ca o intrupare și un simbol al aspirărilor maselor spre libertate. Marcel Bresteanu rememorează în *Cîntec de leagăn al Donci*, momente eroice, pline de dramatism, din lupta partidului în anii negri ai ilegalității; Veronica Porumbacu a consacrat un ciclu de poezii memoriei lui Ilie Pîntilie.

Pe lângă temele sociale, poezii noștri abordează cu tot mai mult succes, teme ale vieții intime. Iubirea e cîntată de mai toți poezii noștri. Ciclul *Din cenusia vîrstă* din volumul *Mărul* de lângă drum de Mihai Beniuc și numeroase poezii din volumul *Cu un ceas mai devreme*, cuprind vibrante poezii de dragoste ce cîntă devotamentul, fidelitatea, încrederea reciprocă deplină a celor ce se iubesc. Un cîntec de iubire cu mari rezonanțe lirice și implicații social-filozofice realizează Maria Banuș în poemul *La porțile rătăcirii*, ca și în alte poezii ale sale. De asemenea, N. Labiș, în *Primele iubiri* și Cicerone Theodorescu în volumul *Oameni și dragoste*, au cîntat iubirea în numeroase poezii.

Lirica de evocare a naturii a luat, de asemenea, o largă dezvoltare. Cîntînd natura Patriei în procesul transformării ei socialiste, poezii noștri continuă pe o bază nouă, cu mijloace artistice originale, bogatele tradiții ale liricii peisagiste din trecut.

Izvorînd din frumusețea vieții contemporane, tinzînd să exprime cu o forță artistică demnă de măreția epocii în care trăim întreaga bogăție de sentimente a omului eliberat de exploatare, constructor al socializmului, poezia nouă din țara noastră însuflețește masele, le sporște avîntul constructiv, contribuie activ la formarea conștiinței socialiste a oamenilor. Permanentă alimentarea din realitate, izvor nesecat de inspirație poetică, asigură liricii realist-socialiste posibilitatea unui avînt neîntrecut.

PROZA

In anii construcției socialiste, în domeniul prozelor s-au înregistrat succese deosebite. Mai mulți factori au contribuit la continua îmbogățire a acestui sector al literaturii noastre. Tradiția realistă a marilor creatori din secolul trecut, continuată de scriitorii perioadei dintre cele două războaie mondiale, a oferit strălucite modele de reflectare profundă, complexă, a fenomenelor sociale caracteristice orînduirii vechi, de dezvoltare critică, demascatoare a rădăcinilor regimului burghez. Această experiență a fost de un neprețuit ajutor și pentru zugrăvirea unor din oamenii și faptele care au apărut după Eliberare. Dar cum realitatea revoluționară a transformărilor socialiste a impus scriitorilor adîncirea și largirea conștiinței de viață al creației lor, proza noastră actuală a avut bogate exemple în capodoperele prozei sovietice. Vinea aducea pe primul plan figurile unor noi eroi, necunoscuți literaturii anterioare, figura luptătorului ilegalist, a muncii-

torului conștient, constructor al vieții noi, figura activistului de partid, a țărînului luminat care a înțeles cerințele înalte ale epocii și a pășit pe drumul socializmului, figura intelectualului care descoperă noul său drum, alături de clasa muncitoare. Îndrumați de partid, însușindu-și concepția științifică marxist-leninistă despre lume, mergînd pe drumul realismului socialist, prozatorii au abordat dintr-o perspectivă nouă și teme mai vechi, caracteristice perioadelor anterioare, dar, mai ales, ei au descoperit temele cele mai actuale izvorite din noile realități revoluționare. Bogăția de figuri și tipuri ale literaturii s-a largit astfel în direcții variate, întreaga proză a devenit tot mai legată de problemele concrete ale construcției socialiste, de procesele de transformare petrecute în conștiințele oamenilor, de figurile celor mai autentici reprezentanți ai epocii noastre — comunistii.

Noua tematică Orientarea nouă a prozei în primii ani după Eliberare

Scrierile în proză cele mai semnificative, apărute în primii ani de după Eliberare, conțin numeroase elemente noi, reprezentînd începutul dezvoltării largi a creației epice pe drumul realismului socialist.

În această perioadă, apar numeroase schițe și articole ale lui Mihail Sadoveanu care, pe lângă condamnarea războiului și hileristii, aduc o caldă și patetică evocare a unor realități sovietice: volumul *Calci-doscop* (1946) este deosebit de expresiv pentru lupta pe care o desfășura în acei ani marile scriitori de partea forțelor populare, pentru o nouă orînduire. Romanul *Pauna Mică*, publicat de M. Sadoveanu în 1947, este prima operă epică de amploare, inspirată din actualitatea socială. Cu toate că viziunea creată de scriitor este în bună măsură utopică, ea exprimă încrederea în viitorul drum al poporului nostru spre socialism.

De un succes meritat s-a bucurat *Cartea Oltului* (1945) de Geo Bogza, vers reportaj în care, urmînd cursul rîului, autorul realizează o foarte originală și poetică prezentare, nu numai a naturii patriei, dar și a unor medii sociale ale Romîniei de ieri. Oameni și cărbuni din Valea Jiului (1947), o altă carte a lui Geo Bogza, marchează orientarea scriitorului spre realitatea contemporană, care devine astfel principala sa sursă de inspirație.

Romanul lui Cezar Petrescu *Războiul* lui Ion Sîrăcu (1945) face parte dintre lucrările care îndreaptă un violent rechizițiu împotriva războiului hilerist de cîmp și a regimului fascist din țara noastră. Perspectiva încă neîncetată a acestui roman l-a determinat pe scriitor să reia, după un deceniu, subiectul într-o variantă mult îmbogățită *Oameni de ieri*, oameni de azi, oameni de mine (1955), roman semnificativ în special prin profesia de credință democratică, progresistă a autorului și a eroului său, intelectualii și țărînii, prin ademenirea lor însuflețită la nou regim.

Publicat la începutul anului 1948, romanul lui Ion Călușaru *Lumina primăverii*, aduce o înnoire de altă natură: aici sînt prezentate pe tîmciul unor elemente în mare măsură autobiografice, ecourile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și sînt zugrăvite momente dramatice ale luptei proletariului.

În romanul său *Turmele* (1946), Eusebiu Camiliter evocă un episod din trecut, a cărei semnificație alegorică se raportează la problematica realității de atunci: presupunerea unor cîrbuni marx-munesci din secolul XVIII în fața asupritorilor simbolizată cîntarea permanentă de către oameni simpli a unei vieți noi, libere de apăsare, întemeiate pe dreptate.

O bogată creație novelescă apare în acești ani, în special prin 1947 și 1948, oîngînd din ce în ce mai frecvent aspecte ale noii realități, în continuă prefăcere revoluționară. Ea se impune prin noua tematică, prin legătura tot mai strînsă cu viața. Unele nwele reconstituau într-o viziune nouă pagini din istoria patriei, scrierilor orientîndu-se mai ales către momente de avînt ale luptei pentru libertatea poporului. Cu prilejul centenarului revoluției din 1848, George Călinescu schițează portrete vii ale revoluționarilor pașoptiști (Lubitar lui N. Bălcescu, Cutina damnatul) și evocă momente ale răzcoalelor țărănești din 1907. Cezar Petrescu reconstituie momente ale luptelor care au precedat aceiași an revoluționar 1848, în episodul intitulat *mal tirziu* Ajun de revoluție 1848 (1953).

Deosebit de important este faptul că acum apar lucrări care surprind aspecte din lupta proletariului. În nwele lui Camil Petrescu *Cei care plîtesc* cu viața este zugrăvit momentul singeroasei represii antimumuncitorești de la 13 Decembrie 1918. Aspecte ale vieții de suferință la care erau condamnați muncitorii mineri sînt zugrăvite în *Moartea lui Iacob Onișia* de Geo Bogza. Despre sălbatica teroare anticomunistă a guvernelor burgheze povestește nwele *Toate drepturile rezervate* a scriitorului maghiar din R.P.R. Nagy István.

O tot mai bogată reflectare își găsește, în novelele primilor ani ai puterii populare, diferite momente ale războiului, Eliberarea, lupta pentru viața nouă. Nuvelele apărute după trecerea la revoluția socialistă abordează cu tot mai mult succes teme generate de noile realități, cîntînd să fixeze artistice semne ale atitudinii socialiste față de muncă, să dezvăluie conștiința avansată a oamenilor muncii, să contureze figuri pozitive, demne a deveni model de conduită.

Prin creația lor novelescă, în primii ani după Eliberare, se impun noi prozatori ca: Marin Preda, V. Em. Galan, Francisc Munteanu, Aurel Mihale, Remus Luca, Petru Vințilă ș.a., ale căror talente aveau să se dezvolte în anii următori.

Ca urmare a intensei preocupări pentru o tematică nouă, legată strîns de viața socială și datorită în același timp preocupărilor tot mai vii ale scriitorilor de a și însuși concepția despre lume a clasei muncitoare, s-au tipărit, începînd cu sfîrșitul anului 1948, primele opere de amploare, care marceau apariția unor elemente noi în structura romanului romînesc. Un loc important îl au, în această privință, romanele Desculț (1948) de Zaharia Stancu, unde se zugrăvește satul romînesc de la cîmpie în momentul răzcoalelor țărănești din 1907 și *Negura* (donă volume 1948—1949) de Eusebiu Camiliter, evocare a anilor de război, sumoră ca însăși acea perioadă grea, dar străbătută de nădejde într-o nouă viață. După aceasta, la un scurt interval, avea să apară romanul *Mitrea Cocor* (1949) de Mihail Sadoveanu, în care răzvrătirea țărînului împotriva nedreptății și împlîriri capătă o rezolvare pe tot noul, datorită orientării revoluționare pe care autorul o imprimă eroului său. Romane ca Desculț, *Negura*, *Mitrea Cocor*, reprezintă trepte noi în dezvoltarea realismului, ele aduc o adîncire în înțelegerea fenomenelor vieții sociale, a raporturilor și luptei dintre clasele sociale. Astfel de opere au constituit mărturie plină

Primele romane de factură nouă

de semnificație a trecerii prozei noastre către realismul socialist.

Alături de aceste romane, trebuie citate lucrări valoroase ale scriitorilor minorităților naționale, ca ampla povestire *Vîntul* nu se stîrnește din senin (1949) de Asztalos István și romanul *Cu ghiarele și cu dinții* (1950) de Kovács György, primul zugrăvind lupta de clasă la țară în anii noștri și al doilea, dezbatînd, pe fondul întunecat al războiului, problema raporturilor între naționalitățile din țara noastră.

În anii următori, proza s-a dezvoltat mereu, îmbogățindu-se cu noi opere semnificative și largindu-și preocupările, îmbrățișînd o tematică tot mai variată, abordînd aspecte și conflicte centrale ale vieții din trecut și de astăzi, zugrăvind o vastă galerie de eroi și dezbătînd probleme esențiale, care caracterizează stadiul actual al istoriei poporului nostru.

Evocarea trecutului istoric

Un număr important de lucrări în proză reconstituie momente caracteristice din trecut, începînd din timpuri vechi. Această literatură este reprezentată prin multe opere de o mare valoare. Are loc o adevărată renaștere a romanului istoric. Beluind tema romanului său din tinerețe, *Soimii*, lucrare plină de romantism, Mihail Sadoveanu dă capodopere literaturii sale cu temă istorică, romanul *Nicoară Potcoavă* (1952), închinat unui moment eroic al luptei poporului nostru la sfîrșitul secolului al XVI-lea. Un roman istoric de mare amploare este *Un om între oameni* (trei volume: 1953, 1955, 1955) de Camil Petrescu. Acest roman ocupă un loc de seamă în dezvoltarea scriitorului și a prozei contemporane, prin epoca pe care o oîngîdește, epoca 1848, prin eroii săi înalți, precum și prin noua rezolvare a problemei intelectualului, pe care autorul o descoperă acum, datorită concepției sale marxiste în interpretarea istoriei.

Scrierilor germani din R.P.R., Oskar-Walter Cisek, închină un mare roman epocii răscoală lui Heria, roman din care a apărut primul volum, intitulat *Foc de vreascuri* (1950).

Proza cu subiecte din trecutul istoric s-a dezvoltat după 23 August 1947 pe baza unei tradiții bogate ce s-a încheșat în literatura noastră anterioară, începînd de la *Costache Negruzzi* și pină la Mihail Sadoveanu.

Demascarea regimului burghezo-moșieresc

Într-o suită de opere deosebit de valoroase, proza noastră de după Eliberare evocă evenimentele mai aprofundate, făcînd o critică necesară la adresa vechiului regim burghezo-moșieresc. Răscoalele țărănești (în 1907, bunăoară, ocupă un loc important în romanul *Desculț* de Zaharia Stancu, constituind și tema altor lucrări între care romanul *Zorii roșii* (1950) de V. Em. Galan. Autorii acestor opere continuă tradiția înalțată a literaturii realiste anterioare, care a exprimat protestul împotriva marilor crime dezințite de clasele exploatare împotriva țărînii. Totodată însă, aceste opere aduc un element cu totul nou în zugrăvirea trecutului eveniment: acest element nou este perspectiva revoluționară a scriitorilor; răscoala apare în noile opere ca o verigă într-un întreg lanț de lupte ale poporului, care nu puteau să nu ducă la victorie, în cele din urmă.

Perioadei de începutul secolului al XX-lea îi este consacrat romanul *Ion Sîntu* (1958) de Ion Marin Sadoveanu, continuare a *Sfîrșit de veac* în București, apărut înainte de Eliberare.

O puternică demascare a burghezo-moșierimii din perioada dintre cele două războaie și a crimelor fasciste din timpul celui de al doilea război mondial întreprinde George Călinescu în romanul *Seriful negru* (1960).

Viața satului în regim burghezo-moșieresc, pe care Zaharia Stancu a evocat-o în *Desculț* și *Dulăii* (1952) — în episoadele petrecute la începutul secolului — este urmărită de Marin Preda în romanul *Moromeții* (1955), care fixează artistice momente, tipuri și probleme caracteristice perioadei din prezenta celui de al doilea război mondial, în condițiile rînării inevitabile a micii proprietăți țărănești, provocată de exploatarea capitalistă nemiloasă și de fiscalitatea excesivă.

Încă mai aproape de zilele noastre este situată acțiunea romanului *Strănu* (1955) de Titus Popovici, avînd în centrul său transformarea unui tînar intelectual privit în cadrul larg al vieții sociale a țării noastre, la sfîrșitul criminalului război antisovietic.

Tema războiului continuă să solicite numeroși scriitori. După *Negura* de Eusebiu Camiliter, un roman consacrat acestei teme este *Eroilor* (1956) de Laurențiu Fulga, ce reconstituie tragedia soldaților romîni fuși în războiul banditesc împotriva Uniunii Sovietice. Participarea trupelor romine la războiul drept, antifascist, alături de armatele sovietice, a fost surprinsă într-o suită de episoade ale volumului de nwele *Nopti înfrîngurate* (1957) de Aurel Mihale. *Procesul de limpezire* și *trezire a unui soldat-țărîn* care la parte și la războiul din est și apoi lupta împotriva hileristilor, este zugrăvit în nwele *Îndrămea* de Marin Preda. Scriitorul maghiar Nagy István înfățișează într-un ciclu de nwele, intitulat *Douăzeci și cinci de ani*, precum și în alte scrieri ale sale, tablouri viguroase din viața și lupta poporului în anii regimului burghezo-moșieresc, mergînd pină în epoca noastră.

Literatura care demască trecutul de exploatare, denunțînd regimul burghezo-moșieresc și instituțiile lui reprezentative, aduce, ca element nou față de literatura realist-critică, ideea unei posibilități de rezolvare a gravelor contradicții sociale.

Viața și lupta clasei muncitoare și a partidului în anii ilegalității constituie teme de o importanță tot mai deosebită și de o mare nouitate în cuprinsul noii noastre literaturi. Prin aceste teme, proza noastră a pătruns adînc în esența proceselor sociale ale trecutului, punînd în lumină existența și creșterea elementelor revoluției, idealul revoluționar și forțele care luptau pentru înfăptuirea lui.

Între primele opere cu această temă, romanele lui Ion Pas Lanțului (vol. I — IV, 1950—1954) și *Zilele vieții tale* (vol. I—IV, 1949—1950) prezintă prima etapă a mișcărilor muncitorești, la sfîrșitul secolului trecut și la începutul secolului nostru, Romanele *Rădăcinile sînt amare* (vol. I—V, 1955—1959) de Zaharia Stancu, Pe mușche de cuțit (1959) de Mihai Beniuc, *Stăpînii* (1959) de Szelemir Ferenc și *Șoseaua Nordului* (1959) de Eugen Barbu, realizînd

tablouri cuprinzătoare ale societății romînești din perioada războiului și chiar din cea anterioară, evocă pe larg lupta comunistilor ilegalisti, reliefînd rolul partidului comunist în acțiunea de organizare și conducere a forțelor populare, pentru pregătire și înfăptuirea actului revoluționar de la 23 August 1944.

Tema industrializării socialiste

În timpul socialist, ca partinitate sau perspectivă viitorului. Un loc important îl ocupă romanele despre lupta clasei muncitoare pentru socialism în domeniul industriei și al marilor șantiere de construcție.

Romanul *Ojei* și *pline* (1950) de Ion Călușaru evocă momentele dramatice ale luptei pentru refacerea industriei metalurgice în primii ani după Eliberare, în condițiile extrem de grele ale secolului din 1946, accentuato și mai mult de consecințele războiului și de sabotajul foștilor patroni.

Romanul lui Nagy István, *La cea mai înaltă tensiune* (1952) este legat de momentul naționalizării uzinelor și fabricilor, în iunie 1948. Descoperirea și decăderea lumii vechi, a foștilor patroni și a slugilor acestora sînt zugrăvite în acest roman în pagini de mușcătoare satiră; în același timp, muncitorii înaintați sînt arătați în munca grea, complexă, de reorganizare și conducere înțeleaptă a unei întreprinderi socialiste.

Romanele lui Francisc Munteanu, în orașul de pe Mureș (1953) și *Statutele nu rid niciodată* (1957), aduc de asemenea aspecte semnificative din viața unor uzine, zugrăvind faptele și problemele colectivelor de muncitori, ca și problemele proprii-zise de producție. Reîncercarea muncii în fabrică îndată după război și asigurarea unui înalt ritm în producție (Statutele nu rid niciodată), construirea unei noi uzine și fabricarea primului strang romînesc (în orașul de pe Mureș) constituie un cadru general, determinînd pentru zugrăvirea unor eroi plini de viață, reprezentanți tipici ai clasei muncitoare, angajați cu elan în lupta pentru socialism și împotriva reprezentanților vechii orîndiri.

Unul șantier socialist, unde se construiește o centrală electrică, îl este închinat romanul lui Nicolae Ionescu, *Cumpăna luminilor* (1951) — un alt roman al aceluiași autor, *Izvorul roșu* (1955), zugrăvește viața mînerilor în anii noștri, nucleul lui Eugen Barbu din volumul *Oaze* și al săi, oîngînde, în afara unor episoade glorioase din lupta ilegală a comunistilor, și aspecte caracteristice din viața muncitorilor după Eliberare.

Viața nouă a satului

Continuînd tradiția, adînc înrădăcinată în literatura romîna anterioară, a zugrăvirii vieții satului, se dezvoltă și operele închinăte noii vieți a țărînii muncitoare. Volumele cu această temă, apărute în anii puterii populare, constituie o îmbogățire a literaturii noastre de după Eliberare și în anii construcției socialiste.

Prima etapă a acestor procese esențiale o aflăm în romanul *Mitrea Cocor* (1949) de Mihail Sadoveanu, care urmărește formarea conștiinței revoluționare a unui țărînă exploatat, în vechea orînduire. Acestei prime etape îi este consacrat și romanul *Setea* (1959) de Titus Popovici, care prezintă evenimentul istoric al reformei agrare, privit în complexitatea proceselor sociale din acea vreme. Constituirea gospodăriilor agricole și dezvoltarea activității altor unități socialiste din agricultură stau la baza unor lucrări ca romanul *Temelia* (1951) de Eusebiu Camiliter, înfîșa nwele *Desfășurarea de Marin Preda*, romanele *Bărăgan* (vol. I — 1954; vol. II — 1959) de V. Em. Galan, *Brazdă peste hături* (1951) de Horvath István, *Cucerii* (1958) de Alecu Ivan Ghilla, *Linșteja Iernii* (1956) de Remus Luca, *nuvelele* lui Sîntu *Andrăș* din volumul *Porcesse* oameni (1955) etc. Alte aspecte, ca întărirea gospodăriilor colective înființate, apărarea lor împotriva uneltirilor și atacurilor chibaburești, atragerea lui noi membri, sînt relevate în romane și povești numeroase, ca de pildă: *Aventura* în luna Dunării (1954) de Mihail Sadoveanu, *Trandafir de la Moldova* (1952) de Ion Istrati, *Lența* (1954) și *A venit un om* (1956) de Francisc Munteanu etc.

Privite în ansamblu, aceste romane și nwele dau un tablou veridic al noului sat, trezit la viața nouă, mergînd pe drumul socializmului.

Dezvoltarea reportajului

O amploare cu totul

O demascare a colonialismului

Editura în limbi străine din Hanoi a editat recent versiunea franceză a primului volum al Operei alese ale lui Ho Și Min. Volumul este subintitulat „Procesul colonializării franceze”, dar aria lui de preocupare este mult mai largă. Ea cuprinde nu numai fenomenele colonialismului francez, ci toate aspectele colonialismului mondial. În plus, se examinează situația țărilor semicoloniale precum și anumite probleme legate de o anumită mentalitate colonială, deși statutul juridic respectiv se referă la independența și libertatea — cum ar fi de pildă situația negrilor din Statele Unite.

Punctul de vedere care stă la baza Operei alese este, firește, cel marxist-leninist. Nguyen Ai Quoc — acesta este numele autentic al scriitorului și omului politic vietnamez — a fost și el unul dintre acei tineri pe care salvează „Aurorii” și „La trezire la o nouă viață”. Venind în Franța și înrolându-se de la început în rândurile Partidului Comunist Francez, a devenit curând unul din specialiștii cei mai autorizați ai mișcării muncitorești în problemele coloniale. Între anii 1922 și 1926, adică într-o epocă în care — ca să reproducem termenii introducerii editoriale — pe de o parte luptele anticoloniale erau departe de a apărea limpezii tuturor spiritelor, înfruntând gânditor și luptător s-a manifestat ferm și consecvent pe linia marxist-leninistă a interpretării și soluționării problemei coloniale. Articolele lui din „L'Humanité” și „Pravda”, din „La Vie Ouvrière” și „La Correspondance Internationale”, din „Le Paria” și din „La Sièze”, adică din cele mai importante publicații muncitorești ale epocii, au examinat operativ, competent, concis și cu măcușoară ironică aspectele oarecum cotidiane ale colonialismului. Sarcina era grea dar foarte importantă, mișcarea muncitorească internațională trebuind să adopte un plan de acțiune precis, o politică efectivă și realistă.

În primul rând, era marea întindere a coloniilor, suprafața teritoriilor coloniale fiind de cinci ori mai mare decât aceea a metropolei, iar populația acestora reprezenta doar 3/5 din cea a coloniilor. În al doilea rând, se situa o anumită indiferență a proletariatului metropolitan față de colonii și, în acest sens, trebuia procedat în spiritul indicațiilor lui Lenin asupra ajutorului pe care mișcarea muncitorească urma să-i dea mișcărilor eliberatoare din teritoriile dependente din al treilea rind, ignoranța indigenilor în ceea ce privește forța proletară și lupta de clasă putea duce sau la intimidarea lor sau la diversivitatea naționalistă. Prejudecățile rasiale, care tratau pe indigeni ca pe o ființă inferioară, constituiau și ele un impediment al dezvoltării de colonialismului. În sfârșit, ferocitatea represiviilor nu constituia nici ea un factor neglijabil în lupta anticolonialistă. În fața acestor dificultăți, ce trebuia să facă Partidul — se întreba Nguyen Ai Quoc și tot el dădea un răspuns categoric: să intensifice propaganda, pentru a învinge. Ca unul din promotorii mișcării anticolonialiste, căreia i-a consacrat întreaga sa viață, strălucitul om politic vietnamez a făcut din scrisul său propagandă de maximă eficacitate. Rezultatele ei s-au văzut în libertatea altor milioane de oameni deșteptați din subjugarea seculară.

Firește că atare propagandă

dă nu se putea face numai prin răspindirea metodică a principiilor marxist-leniniste. Articolele se adresau unor cetățori cărora trebuia să li se vorbească în limbajul faptelor. Așa că autorul lor se vorbește despre procedura curentului electric aplicată indigenilor din Madagascar; despre crumea sadică a funcționarilor din Indochina (caușicele topit turnat peste organele sexuale, spinzurări de miini și picioare, băți); despre otrăvirea sistematică cu alcool și opium a populației conchineze pentru pretențiile fiscale; despre impozitele nemotivate ale populației; despre toate scurtele anile pe gelben și pe negri în lupta lor pentru desființarea jugului cuceritorilor... că a trasat un program concret de acțiune pentru a atinge acest țel. „Lenin — ne spune autorul — a sesizat cel dintâi importanța cizăgării popoarelor coloniale la miscarea revoluționară. El cel dintâi a subliniat că revoluția socialistă mondială ar fi imposibilă fără participarea lor. Înțelepciunile sale datorăm faptul că am putut mobiliza masele cele mai inopinate ale coloniilor. Tactica sa, aplicată de toate partidele comuniste ale lumii, ne îngăduie să cizăgim în fiecare zi în țările coloniale cel mai multe elemente printre cele mai active”. Rindurile acestora sînt scurte în 1924 dar își prezintă întreaga actualitate și după un sfert de secol.

A doua parte a volumului este consacrată intervenției autorului în problema națională și colonială la al V-lea Congres al Internaționalii Comuniste (iunie-iulie 1924). El arată, între altele, că politica colonială — în speță a Franței — a subliniat prietenia privată celei oficiale, a lichidat, pe de altă parte, mica proprietate privată în profitul marilor proprietăți. Țăranii coloniilor fiind expropriați de peste 5 milioane de hectare din pământurile cele mai fertile. La această spoliare, administrația colonială a adăugat sistemul muncii forțate a indigenilor. Mulți țăranii, în neputința de a rezista condițiilor draconice impuse de fiscalitate și autoritățile militare, au abandonat pământurile lor, răsfățind și fiind urmăriți apoi ca vagabonzi și „pirai”. Biserica catolică și-a adus și ea contribuția impor-

tantă de corupție, șantaj și constrângere: profitând de recoltile slabe, misiunile catolice imprumutau bani, luând pământurile în garanție; dobinzile erau cămătărești și debitorii în imposibilitatea de a se achita la termen. În Africa, triburi întregi abandonau pământurile, refugindu-se în păduri, unde erau apoi secerate de inaniție și

... și de înfrângere a războiului de război. Sate in-

malare. În Congo belgian, populația sa redus de la 25 milioane în 1891 la 8 milioane și jumătate în 1911. Cel 20.000 indigeni care popuiau Congo-ul francez în 1894 au rămas 9.700 în 1911. Germanii au exterminat 23.000 negri în ciuda anilor în care nu inventaseră crematoriile, altele rezultatele ar fi fost de ordinul sutelor de mii sau chiar al milioanei.

Partea a treia și ultima a volumului se ocupă cu „procesul colonializării franceze”. Nu e un proces specific ei tipic: englezii și portughezii, germanii și olandezii, spaniolii și belgienii nu s-au purtat fără îndolată mai bine. Dar sublinierea ororilor colonialismului francez este cu atât mai oportună astăzi, când milioane de algerieni refuză atât de hotărât și de eroic politica „integrității”; când, în fața simulacruului de referendum, cer în auzul și văzul întregii lumi o „Algerie a algerienilor”.

Înainte de 1914, indigenii erau sau „negri murdari” sau „anamiți murdari”, buni cel mult așezători bastonați stăpîni albi. Nevoile primului război mondial au făcut din

țrezi au fost distruse. sute și mij de oameni torturați și ucși pentru a „da exemplu” celor mai puțin dispuși să-și ofere serviciile militare sau agonisale. Iar cei care au avut noroc să scape de gloanțele nemțești, s-au reintors acasă la vechea situație de inferioritate strigătoare la cer: la zece școli care trebuiau să deservesc necesitățile de cultură a 12 milioane de indochinezi se adăugau 1.500 de licee și școli. Guvernatorii francezi intranaseră arbitrarul cel mai absolut, întreaga economie și justiție fiind la discreția nesăritărilor personale. Înaltii funcționari, administratorii, considerau și ei colonia respectivă ca moșie proprie de vinătoare. Investiții cu putere necontrolată, ei numeau și suspenda, arestează și eliberează, confiscă și împart, bat și torturează, și de foarte multe ori,ucid. „Nemurșii prizonieri, rău hranii, îmbracăți în petețe murdare, scurtați din zori, cu jugul de gât, cu lanțuri grele la picioare, legați unii de alții, trag un rulo compresor enorm, care avansează pe straturi groase de prundis. Complet epuizați, ei înalțătează penibila sub soa-

rele implacabile. Sosește și rezidentul care poartă de obicei un băț gros și, fără motiv, dăruie un sadism de o bestialitate de neînțeles, lovindu-l în dreapta și în stînga pe neștiți nenorociți, reproducându-l ca sinteză în sine. Nu e o alegorie, el unul din sutele de exemple, însoțite întotdeauna de numele, locul și data necesare identificării istorice. Dacă urmăm ușurina cu care se mișcă în numai bila ei și revărsă sau pusea de viață: dexteritate cu care cea mai mică indispoziție a colonizatorului se transformă în crimă; cadenta și frecvența acestor crime; simțim în drept să ne întrebăm nu numai cum au suportat aștia vreme indigenii binefaceriile „civilizației” albe, dar și cum s-au putut arăta atât de generoși, am zice chiar altruți, în momentele ciberării.

Atături de crimă, jaful deschis. Un deputat reintors din coloni spunea „Istiharii la drumul mare sînt oameni cinstiți în comparație cu funcționarii coloniilor noastre”. Toate ocaziile și toate mijloacele sînt bune pentru despușiere pe de o parte, pentru îmbogățire pe de altă parte. Imposibile imense arcuri, furfurile la furnituri, prelevările din salariile persoanelor de culoare, exprapriete: aștea binefaceri ale administrației coloniale. Cit despre justiție, are și cu chipul și ascămarea stăpînilor: degăba ne-am întreba de ce au rămas nepedepsiți funcționarii francezi care a făcșis pe un toacăș în intr-o cuscă de cîine; sau antreprenorii francezi care a ucis un conchinez după ce i-a legat brațele și a asmețit ciinele asupra lui. La Haidueng, în urma unei răscoale, care n-a făcut nici o victimă, au fost decapitați, fără judecată, 64 indigeni: părinții, mamele, soțiile, copiii au fost obligați să asiste la capetele celor răsușiți și au fost înfrinți în suții implinți pe principalele străzi din Hanoi. Obscurantismul urmărit ca politică de stat menită să împiedice progresul intelectual al populației indigene; complicitatea clericalismului la toate crimele mărturisite și nemărturisite ale colonialismului; risușita martiră a femeii: aștea, alte capitole care au merita să fie tratate separat decât spațiul ar permite. În tot cazul, dacă s-a putut spune că „colonialismul este un furt”, după toate faptele pe care le citează, Ho Și Min are tot dreptul să adauge: „un viol și un asasinat”.

Dar activii s-au trezit Anii care au urmat celui de al doilea război mondial nu au lărgit numai sfera colonialismului, dar au îngustat treptat și pe aceea a colonialismului. Numai în Asia, peste un miliard de oameni și-au scuturat jugul colonial. În secedența politică-economică. Ultimei ani au însemnat progresul sistematic și independent și pe continental negrii. Peș colonialismul, au mai rămas, firește, și chiar în reuniunile de curind eliberate mai activează germeii colonialismului. Dar searta colonialismului este acum limpede. Nimeni nu se mai îndoiește de subembarca lui apropiată. Lenin și Uniunea Sovietică și fost și în această direcție mari deschizători de drumuri. Ea gânditor și revoluționar ca Ho Și Min au prezățit harta de azi și de mîine a lumii.

M. Roșca

Nu de mult, zărele occidentale au cheltuit multe coloane pentru a relata cu lăz de amănunte grandioasele festivități care au avut loc cu prilejul nașterii primului fiu al „ahului Iranului”. În reportajele publicate, s-a vorbit despre tronul imperial încrustat cu brilante — dintre care unele sînt moștenite direct de la bătrînul Darius — despre trusoul noului născut — executorul de casa de modă pariziană Balmann contra modicilor sume de 85.000 dolari —, desigur florile aduse de pe Riviera în patru avioane speciale, pentru a alcătui cororul pe care a călcat fericita mamă...

Și totuși, presa de senzație din Apus nu a spus tot ce se putea spune despre Iran. Într-o piață persană — așa se intitulează o foarte amoscută uvertură de Ketyby, nepășită din repertoriul fanfarelor și al orchestrelor de restaurant. Acordurile ei ample și pseudo-orientale evocă temple somptuoase, cu gonpuri răsunătoare, procesiuni elefantopurtate, profuziuni de giuacuriale, feluri grele de purpură și alte asemenea splendori ale soarelui-răsare.

Nu știu cîte piețe persane a văzut Ketyby. De cînd am fost la Teheran, a încolțit în mine grăuntele indoleiilor cu privire la autenticitatea deplăzătorilor sale pe teren. Căci piețele pe care le-am văzut eu nu seamănă nici una cu cea pe care o cîntă uvertura compozitorului englez.

Cum arată, așadar, o astfel de piață, atunci cînd nu o descuri nici gîndindu-ți viorilor, nici vocea gravă a tubei, nici pompom-urile timpanelor?

Mai înainte de a arăta în vreun fel, o piață persană miroasă și cînd spun miroasă, subapreciez în mod intenționat și decent duhoarea care se degajă din ea și care o anunță, năvălindu-ți pe nări și pe gîtlee, încă de la o distanță apreciazabilă. Cu un fior în inimă și cu o batistă la nas, pășești în aria pe care localnicii o numesc piață și care e de fapt altceva decît o corcitură între un maidan și o rampă de guanoie. Reușiți în somul de veci, care le-a împăcat antagonismele atavice, zac acolo ciini și pisici — ce par a fi murit de inaniție — și sobolani, pe care, după toate aparențele, i-au răpus excesele alimentare. Obez sau emaciate, cadavrele putrezesc liniștite, degajînd caracteristica duhoare dulce și inecătoare a răspoșilor abandonaj în aer liber.

Dar agresiunile olfactive ale pieșii persane nu se limitează la atât. O altă cale de atac împotriva mucoselor nazele o constituie adunarea în gorgane res-

pectabile, care împotrivesc maidanul. În conștientul de pesilitate, se distinge din cînd în cînd, sol-ul executat de seul de oase vinced și acompaniamentul în surdă din rodiilor mucegăite.

Într-o piață persană, confluează cinci-sase ulișe strimbe și întorochlate, atit de anonime și asemănătoare, încit, dacă nu dispuși de cea care te-a căduș acolă cu oricare din cele două, fiecare-ulți i va vădă în piață ezitica ei de apă curgătoare, ceea ce dă naștere unui smîrc inelar, care încinge maidanul de juri-impresur.

Vorbînd despre „apa curgătoare” în Teheran, abordăm o nașione care trebuie revizuită. În capitala Iranului, prin apă curgătoare nu se înțelege lichidul limpede și filtrat, care țigănește pe gura robinetului instalat în baie și bădărie. În versiunea persană, apa curgătoare este pirișugul lenecos în anșul săpat de-a lungul trotuarului. Undefa, la începuturile sale, pirișugul a fost cu siguranță curat și transparent. Aici, în inima Capitalei, el e galben și opac, ducînd cu sine, ca amintire, particule de diverse dimensiuni din guanoale pe care le-a înțitit în lunga sa călătorie.

Și totă acum o scenă colectivă de-a lungul abiet sale: în capul ulișii, un bătrîn zădărnuc își spală picioarele în unda pirișugului. La ciștea metri mai în aval, din aceeași apă își potolește setea un băteș. Și, mai în jos, o femeie umple cu apa din șanț un ceanun urias, din care o familie întreagă se va îndestula cu ciorbă de gulii.

Evident că, în aceste condiții, Teheranul devine un imens mediu de cultură al microbilor, un fel de paradis terestru a tot ceea ce este germe patologic. Morbiditatea, mortalitatea — și, în special, mortalitatea infantilă — ating cifre fantastice, iar străzile Teheranului formează un vast panoplicum de plăgi, leziuni și infirmități. Orbii, cîngii, ologii, paralizicii te pîndesc la fiecare colț, ca într-o nouă „curte a miracolilor”, ca într-o nouă „Operă de trei palate”, în care însă schilodriile

patronișilor nu mai sînt smulcate sau artificiale, ci reale, înspăimîntătoare de reale. „Ba nu! Nu la fiecare colț te întîmpină aceste figuri de coșmar. Există zone protejate, în care epavele umane nu au ce căuta. De exemplu, pe bulevardele Naderi și Lalezar. Acolo, în spatele gardurilor înalte de fier forjat, printre verșile boschete fremetătoare, se înalță zidurile masive ale vilelor în care locuiesc stăpînii Iranului.

Stăpînii Iranului sînt moșierii — în proprietatea cărora se găsește peste 70 la sută din pămînturile arabile — deținătorii marilor pachete de acțiuni ale lui „Anglo-Persian Oil Company”, generali, politicieni și, în sfîrșit, regele.

În limba persană, monarhului i se spune „șah in sah”, adică „regele regilor”. Denumirea este mincinoasă, deoarece șahul nu numără printre supușii săi nici un alt rege. În schimb, șah putea adopta un termen similar, care să desemneze pe stăpînii stăpînitorilor Iranului. Căci moșierii persani, capitaliștii persani și chiar șahul Persiei au, la rîndul lor, patroni. Patronii aceștia nu mai sînt persani. Unii sînt americani și fac parte din misiunile militare S.U.A. care împinzesc țara, alții sînt englezi și conduc destinele complicate ale lui „Anglo-Persian Oil Company”.

Ce fac stăpînii și stăpînii stăpînitorilor Iranului? Beau și ei apă din șanț? Nu! În vilele somptuoase, în hotelurile elegante, hidrofoare puternice dușurile de ore pe zi, sîngid din adîncul pămîntului apă proaspătă pentru guri nobile și epiderme delicate.

Raporturile dintre stăpînii și stăpînii stăpînitorilor sînt cit se poate de simple. Cîi dîntii cedează celorlalți cea mai mare parte din bogățiile țării, primind în schimb protecție și apărare. Împotriva cui? Împotriva propriului lor popor. Căci, așa cum o dovedesc anii din urmă, de mult n-ar mai fi avut Iranul stăpînii, dacă n-ar fi existat stăpînii stăpînitorilor.

Dar atit armele americane, cit și intrigile engleze sînt beșe prea fragile pentru roata istoriei. Aceasta se învîrtește în ciuda lor, în mod ineluctabil. La Menton și Chamonix, unde își omoră timpul și plicisul, regi școzi la reformă așteaptă cu încredere pe colegul din Iran. Numai într-o singură împrejurare le pot fi înșelate așteptările: dacă persanii vor adopta soluția Ioloidă în Irak, unde a căzut nu numai coroana, ci și capul care o purta.

„Există toate premisele să credem că după ce Iranul se va descoltorii de stăpînii stăpînitorilor, piețele persane vor începe să semene cu uvertura lui Ketyby.

... și de înfrângere a războiului de război. Sate in-

malare. În Congo belgian, populația sa redus de la 25 milioane în 1891 la 8 milioane și jumătate în 1911. Cel 20.000 indigeni care popuiau Congo-ul francez în 1894 au rămas 9.700 în 1911. Germanii au exterminat 23.000 negri în ciuda anilor în care nu inventaseră crematoriile, altele rezultatele ar fi fost de ordinul sutelor de mii sau chiar al milioanei.

Partea a treia și ultima a volumului se ocupă cu „procesul colonializării franceze”. Nu e un proces specific ei tipic: englezii și portughezii, germanii și olandezii, spaniolii și belgienii nu s-au purtat fără îndolată mai bine. Dar sublinierea ororilor colonialismului francez este cu atât mai oportună astăzi, când milioane de algerieni refuză atât de hotărât și de eroic politica „integrității”; când, în fața simulacruului de referendum, cer în auzul și văzul întregii lumi o „Algerie a algerienilor”.

Înainte de 1914, indigenii erau sau „negri murdari” sau „anamiți murdari”, buni cel mult așezători bastonați stăpîni albi. Nevoile primului război mondial au făcut din

țrezi au fost distruse. sute și mij de oameni torturați și ucși pentru a „da exemplu” celor mai puțin dispuși să-și ofere serviciile militare sau agonisale. Iar cei care au avut noroc să scape de gloanțele nemțești, s-au reintors acasă la vechea situație de inferioritate strigătoare la cer: la zece școli care trebuiau să deservesc necesitățile de cultură a 12 milioane de indochinezi se adăugau 1.500 de licee și școli. Guvernatorii francezi intranaseră arbitrarul cel mai absolut, întreaga economie și justiție fiind la discreția nesăritărilor personale. Înaltii funcționari, administratorii, considerau și ei colonia respectivă ca moșie proprie de vinătoare. Investiții cu putere necontrolată, ei numeau și suspenda, arestează și eliberează, confiscă și împart, bat și torturează, și de foarte multe ori,ucid. „Nemurșii prizonieri, rău hranii, îmbracăți în petețe murdare, scurtați din zori, cu jugul de gât, cu lanțuri grele la picioare, legați unii de alții, trag un rulo compresor enorm, care avansează pe straturi groase de prundis. Complet epuizați, ei înalțătează penibila sub soa-

rele implacabile. Sosește și rezidentul care poartă de obicei un băț gros și, fără motiv, dăruie un sadism de o bestialitate de neînțeles, lovindu-l în dreapta și în stînga pe neștiți nenorociți, reproducându-l ca sinteză în sine. Nu e o alegorie, el unul din sutele de exemple, însoțite întotdeauna de numele, locul și data necesare identificării istorice. Dacă urmăm ușurina cu care se mișcă în numai bila ei și revărsă sau pusea de viață: dexteritate cu care cea mai mică indispoziție a colonizatorului se transformă în crimă; cadenta și frecvența acestor crime; simțim în drept să ne întrebăm nu numai cum au suportat aștia vreme indigenii binefaceriile „civilizației” albe, dar și cum s-au putut arăta atât de generoși, am zice chiar altruți, în momentele ciberării.

Atături de crimă, jaful deschis. Un deputat reintors din coloni spunea „Istiharii la drumul mare sînt oameni cinstiți în comparație cu funcționarii coloniilor noastre”. Toate ocaziile și toate mijloacele sînt bune pentru despușiere pe de o parte, pentru îmbogățire pe de altă parte. Imposibile imense arcuri, furfurile la furnituri, prelevările din salariile persoanelor de culoare, exprapriete: aștea binefaceri ale administrației coloniale. Cit despre justiție, are și cu chipul și ascămarea stăpînilor: degăba ne-am întreba de ce au rămas nepedepsiți funcționarii francezi care a făcșis pe un toacăș în intr-o cuscă de cîine; sau antreprenorii francezi care a ucis un conchinez după ce i-a legat brațele și a asmețit ciinele asupra lui. La Haidueng, în urma unei răscoale, care n-a făcut nici o victimă, au fost decapitați, fără judecată, 64 indigeni: părinții, mamele, soțiile, copiii au fost obligați să asiste la capetele celor răsușiți și au fost înfrinți în suții implinți pe principalele străzi din Hanoi. Obscurantismul urmărit ca politică de stat menită să împiedice progresul intelectual al populației indigene; complicitatea clericalismului la toate crimele mărturisite și nemărturisite ale colonialismului; risușita martiră a femeii: aștea, alte capitole care au merita să fie tratate separat decât spațiul ar permite. În tot cazul, dacă s-a putut spune că „colonialismul este un furt”, după toate faptele pe care le citează, Ho Și Min are tot dreptul să adauge: „un viol și un asasinat”.

Dar activii s-au trezit Anii care au urmat celui de al doilea război mondial nu au lărgit numai sfera colonialismului, dar au îngustat treptat și pe aceea a colonialismului. Numai în Asia, peste un miliard de oameni și-au scuturat jugul colonial. În secedența politică-economică. Ultimei ani au însemnat progresul sistematic și independent și pe continental negrii. Peș colonialismul, au mai rămas, firește, și chiar în reuniunile de curind eliberate mai activează germeii colonialismului. Dar searta colonialismului este acum limpede. Nimeni nu se mai îndoiește de subembarca lui apropiată. Lenin și Uniunea Sovietică și fost și în această direcție mari deschizători de drumuri. Ea gânditor și revoluționar ca Ho Și Min au prezățit harta de azi și de mîine a lumii.

M. Roșca

Americanul detestată

ta cu formule goale, ca Pyle al lui Greene — este Louis Sears, — ambasador al Statelor Unite la Sarkhan, o țară imaginară, plasată undeva în frontierele Birmaniei. „Lucky-Lucky-Lon” (numerosul lui pentru întini, este, într-adevăr, de două ori norocos. Mai întii, pentru că, prin simpla vechime ca figurant în rîndurile unuia din cele două partide care fericesc pe rînd pe electorii americani, a că-

mentalitatea unui spectator credincios al filmelor cu Mister Motto, sau a unui nevroșat trezit din somn de coșmarul „pericolului galben”.

George Swift, aghiotantul său, medicul „colonial” de carieră, înlocuște prin rutină înțelegerea spiritului poporului și, printr-o adoraie oorăbă a fetișului America biggest in the world, adaptarea la spiritul epocii noastre. Swift reușește să complice și mai condeul în apă de roz. Corborit cu o mașină producătoare de optimism în serie, a-pare Homer Atkins, un personaj nevroșimil, un fel de „heiduc” lucrînd în afara diplomației — care se pune dezinteresat în slujba bieților țărani din Sarkhan, apărîndu-i și de feodalii locali și de marea finanță! Imbibat de a-pose soluții oferite problemei tratate — cunoașterea limbilor și folclorului popoarelor asiatice, aprofundarea noțiunii de solidaritate umană, — acest final nu convînge pe nimeni. Dovadă strigătoare de alarmă lansat de revista reacționară Time: „Dacă aceștia sînt reprezentanții noștri în războiul rece contra comunismului, atunci S.U.A.

mult lucrurile și compromite poziția diplomației americane prin obtuzitatea sa universală. Lederer și Berdwick s-decisi să exploateze la maximum filonul experienței lor de croniciari externi, împing și mai departe satira. Sesizat de catastrofa spre care Louis Sears se îndreaptă cu pași siguri și seninătate, Departamentul de Stat trimite pe senatorul Jonathan Brown să se „documenteze” la fata locului. Bineînțeles că „fata locului” se rezumă la birourile reprezentanței americane. Cit privește „documentarea”, ea se traduce printr-un schimb de sfaturi — în jurul unor cocktailuri și al unor mese de bridge. Drept rezultat, raportul oferit senatorului este măsluit cu aceeași olimpiadă seninătate și Brown pleacă cu impresia că s-a făcut mult zgomot pentru nimic.

În demascarea lor, cei doi autori depășesc poate chiar limitele inițiale propuse. Ei des-copera — pe lingă fanții și cârțile fără valoare din acest pocker dip. matic — pe un padre jezuit, Răman, care își aduce contribuția prin provocări la adresa populației din Sarkhan. Spre final, fie că un liberalism îngust și depășit de mult de mersul istoriei împune limite viziunii autorilor, fie că ei au vrut să aurească și să îndulcească pilula, pentru că s-au între în rîndul „americanilor urîți” de anumite foruri din S.U.A., — se resimte un „marche-ariere”. Lederer și Berdwick își moaie subit

condeul în apă de roz. Corborit cu o mașină producătoare de optimism în serie, a-pare Homer Atkins, un personaj nevroșimil, un fel de „heiduc” lucrînd în afara diplomației — care se pune dezinteresat în slujba bieților țărani din Sarkhan, apărîndu-i și de feodalii locali și de marea finanță! Imbibat de a-pose soluții oferite problemei tratate — cunoașterea limbilor și folclorului popoarelor asiatice, aprofundarea noțiunii de solidaritate umană, — acest final nu convînge pe nimeni. Dovadă strigătoare de alarmă lansat de revista reacționară Time: „Dacă aceștia sînt reprezentanții noștri în războiul rece contra comunismului, atunci S.U.A.

Eugen B. Marian

„LUCEAFĂRUL” ÎN REGIUNEA HUNEDOARA

Intre 16-19 decembrie 1960, un grup de scriitori, redactori și colaboratori ai revistei noastre, s-au deplasat în regiunea Hunedoara pentru a participa la obșnuitele șezători organizate de redacție.

Cu acest prilej, scriitorii Nina Cassian, Alexandru Salvișian, Nicolae Țăutu, Al. I. Stelănescu, Mihai Dragomir, Corneliu Leu, George Dan, N. Stănescu, Florentina Albu și Constanța Buzea s-au întâlnit cu cititorii din Hunedoara, Deva, Petrosani, Petrița, Lupeni, Gurabarza, Alba Iulia, Baia de Criș și Ighiu.

O pagină din numărul nostru următor va fi închinată acestei călătorii.

Dresda

Citi au murit? Dar cine-i stie? Nu memorează rana vie. Citi amoriaz vadaai cum cad în limbile de foc și iad!

Din scrumuri, renașcut odată, nu-i cere fiul vreo răspătă, că simplu, fără de parăzi, noi poduri înălțăm și străzi.

Ce rezidim din piatră moartă, e ca un leagăn care poartă viața — pruncul uriaș — ce — ială-l — crește în oraș.

Cît prețuiește darul?

Cît prețuiește darul? E mult sau mai nimic? Chiar greu în greutate, rămîne-alți de mic, dacă nu-ți cere ție un dram de renunțare. Vin vechi cînd unii oaspeți îi dăruj în pahare din decal plii — nu-i cere și multumiri cumva. Dar dacă la nevoie îmbii un om să bea un ultim strop din sticlă — cit de-nsetat să fii, pe arșită-n deslerturi cu zările pustii, cuvîntul mulțumirii, ce ții-va fi adus, primește-l cu plăcere și poartă fruntea sus.

În romînește de VERONICA PORUMBACU